

KARACADAĞ
KALKINMA AJANSI • DEVELOPMENT AGENCY

ENGELLİ BİREYLERİN VE AİLELERİNİN TOPLUMSAL HAYATTA YAŞADIKLARI ZORLUKLAR ARAŞTIRMA RAPORU

MEHMET YUMUŞAK
PROJE KOORDİNATÖRÜ

PROJE SÖZLEŞME NUMARASI: TRC2/14/DFD/0002

ŞANLIURFA - 2014

ISBN: 978-605-125-909-3

1. Baskı

Temmuz, 2014

Her hakkı saklıdır. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Kitabın bir kısmının ya da tamamının çoğaltılması için Şanlıurfa Kalkınma Derneği'nin izni alınmalıdır.

Bahçelievler Mahallesi, 118. Sokak, H.Kara Apt. Kat:1 No:4, Haliliye-Şanlıurfa

www.sanliurfakalkinmaderneği.org

info@sanliurfakalkinmaderneği.org

Bu çalışma, Çözüm Araştırma ve Danışmanlık Ltd. Şti. tarafından Şanlıurfa Kalkınma Derneği adına hazırlanmış olup, içeriğinden sadece Şanlıurfa Kalkınma Derneği sorumludur. Bu içeriğin herhangi bir şekilde Kalkınma Bakanlığının ve Karacadağ Kalkınma Ajansının görüş ve tutumunu yansıttığı mütalaa edilemez.

**ŞANLIURFA'DA ENGELLİ BİREYLERİN VE AİLELERİNİN TOPLUMSAL HAYATTA
YAŞADIKLARI ZORLUKLARIN ARAŞTIRILMASI PROJESİ**

ARAŞTIRMA RAPORU

Bu araştırma Karacadağ Kalkınma Ajansının 2014 yılı Doğrudan Faaliyet Desteği kapsamında sağladığı mali destek ile yürütülmüştür.

Sözleşme No:TRC2/14/DFD/0002

Proje Koordinatörü

Mehmet YUMUŞAK

Proje Koordinatör Yardımcısı

Şefik ÇELİKEL

Proje İzleme Değerlendirme Kurulu

Murat ÜÇDAĞ

Serdar YILDIRIM

Yüklenici Firma

Araştırma Eğitim & Danışmanlık LTD ŞTİ

YÖNETİCİ ÖZETİ

Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı tarafından 2002 yılında Devlet İstatistik Enstitüsü'ne yaptırılan "Türkiye Özürlüler Araştırması" ile ülkemizdeki engelli profili geniş kapsamlı olarak araştırılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, engelli olan nüfusun toplam nüfus içindeki oranı %12.29'dur. Buna göre ülkemizde 8.431.937 kişi engelli olarak yaşamlarını sürdürmektedir. Bu sayıya engellilerin anne babasını da eklersek 30 milyondan fazla insanımızın bu durumdan etkilendiği söylenebilir. Çünkü engellilik hiç şüphesiz sadece bu problemi yaşayan bireyle sınırlı değil, ailesini ve yakın çevresini başta ekonomik, sosyal ve psikolojik olarak etkileyen çok yönlü bir sorundur.

Şanlıurfa'daki engelli sayısına bakıldığı zaman ise, kurumlar arasında veri farklılıkları olduğu görülmektedir. Özürlüler İdaresi Başkanlığı (ÖZİDA) bünyesinde oluşturulan, yetkili sağlık kuruluşları tarafından engelli sağlık kurulu raporu almış ve veritabanına bilgi akışı sağlanabilen bazı kamu kurum ve kuruluşlarına herhangi bir sebepten dolayı başvurmuş engelli bireylere ait verileri içeren Ulusal Özürlüler Veritabanı (ÖZVERİ) kayıtlarına göre Şanlıurfa'da 42.975 engelli birey bulunmaktadır.

Şanlıurfa Aile Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'nün sistemine kayıtlı olup evde bakım maaşı alan 9.837; İş-Kur İl Müdürlüğü'nün sistemine kayıtlı olan ve iş arayan pozisyonunda bulunan 4.853 engelli birey olduğu görülmektedir.

Karacadağ Kalkınma Ajansı tarafından finanse edilen ve Şanlıurfa Kalkınma Derneği (KAL-DER) tarafından yürütülen "Şanlıurfa'da Engelli Bireylerin ve Ailelerinin Toplumsal Hayatta Yaşadıkları Zorlukların Araştırılması Projesi" başarı ile tamamlanmış olup elde edilen bilgi ve bulgular rapor halinde sunulmuştur.

Proje kapsamında, Şanlıurfa merkezinde ikamet eden 229 engelli birey (bedensel engelli, zihinsel engelli, görme engelli, işitme engelli) ve 201 engelli birey ailesi olmak üzere 430 kişiye ulaşılmıştır. Bu engelli birey ve engelli ailelerinin yaşadıkları sosyal, ekonomik, günlük yaşam sorunları araştırılmıştır. Bu kişilerin, temel insani hizmetlerden (eğitim, sağlık, barınma, sosyal güvenlik, istihdam) yararlanma durumları, engelli bireye sahip ailelerin aldıkları sosyal destek belirlenerek, çözüm önerileri sunulmuştur.

Bu proje ile engelli birey ve ailelerine sunulan hizmetlerde erişebilirliğin, kalitenin artırılması ve sosyal uyumun sağlanmasına yönelik oluşturulacak olan çözüm stratejilerine, planlara altlık oluşturulmuş ve istatistiki veriler üretilmiştir.

Projenin tüm süreçlerinde emeği geçen tüm proje ekibine, maddi destek sağlayan Karacadağ Kalkınma Ajansına, proje ortağımız olan Şanlıurfa Bedensel Engelliler Derneği Şubesine, Çözüm Araştırma Danışmanlık Limited Şirketine ve tüm kamu kurum ve kuruluşlarına teşekkür ederek, politika yapıcı, uygulayıcı ve ilgilenenlere yardımcı olmasını diliyorum.

Temmuz, 2014

Mehmet YUMUŞAK

Şanlıurfa Kalkınma Derneği Başkanı

Proje Koordinatörü

İçindekiler

GİRİŞ	1
1. ENGELLİLİK.....	2
1.1. Engellilik Kavramı	2
1.2. Engellilik Çeşitleri	3
1.1.1. Ortopedik Engelli.....	3
1.1.2. Görme Engelli	3
1.1.3. İşitme Engelli	3
1.1.4. Dil ve Konuşma Engelli	3
1.1.5. Zihinsel Engelli.....	3
1.1.6. Süreğen Hastalık.....	4
1.1.7. Zedelenme – Sapma	4
1.1.8. Yetersizlik	4
1.3. Türkiye’de ve Şanlıurfa’da Engellilerin Mevcut Durumu.....	4
2. PROJENİN AMAÇ VE ÖNEMİ.....	6
3. METODOLOJİ	7
1.4. Araştırma Kapsamı	7
1.5. Araştırma Yöntemi	10
1.6. Saha Çalışması	10
1.7. Kalite Kontrol.....	10
1.8. Masa Başı Çalışmalar	10
1. DEMOGRAFİ	11
1.1. Cinsiyet	11
1.2. Yaş	11
1.3. Medeni Hal	12
1.4. Eğitim Durumu	12
1.5. Çalışma Durumu	13
1.6. Çalışmama Nedenleri	13
1.7. Meslek	14
1.8. Çalıştığı İşin Türü	14
1.9. Aylık Gelir	15
1.10. İkamet Edilen İlçe	15
1.11. Kaç Yıldır Şanlıurfa'da İkamet Edildiği	15

1.12.	Kiminle Birlikte Yaşandığı	16
1.13.	Kullanılan Bilgi İletişim Araçları	17
1.14.	İkamet Edilen Semte Göre Kullanılan İletişim Araçları.....	17
2.	ENGELLİLİK BULGULARI	18
2.1.	Engel Türü.....	19
2.2.	Engelin Doğuştan Veya Sonradan Olma Durumu.....	18
2.2.1.	Doğuştan Gelen Engelin Nedeni.....	18
2.2.2.	Sonradan Oluşan Engelin Nedeni	21
2.3.	Herhangi Bir Sağlık Kurulu Raporunun Olup Olmadığı.....	22
2.4.	Engel Derecesi	22
2.4.1.	Engel Türüne Göre Engellilik Derecesi.....	23
2.4.2.	Semte Göre Engellilik Derecesi.....	23
2.5.	Çalışılan ya da Çalışılabilecek İşlere Yönelik İhtiyaç Duyulan Çalışma Koşulları	24
3.	MESLEKİ EĞİTİM VE BECERİLER	25
3.1.	Mesleki Eğitim Alınma Durumu.....	25
3.2.	Mesleki Eğitimi Almama Nedenleri	25
3.3.	Mesleki Eğitimin Nereden Alındığı	27
3.4.	Oturulan Semte Göre Eğitimin Nereden Alındığı	27
1.	ENGELLİLİK DURUMUNDAN KAYNAKLI YAŞANAN SORUNLARLAR.....	28
1.1.	Engel Grubunda Ne Tür Sorunlar Olduğu.....	28
1.2.	Görmeyle İlgili Yaşanan Sorunlar	29
1.3.	Dil Konusunda Ne Tür Sorunlar Yaşandığı	29
1.4.	Zihinsel Olarak Ne Tür Sorunlar Yaşandığı	30
1.5.	İşitmeyle ilgili ne tür sorunlar yaşandığı.....	30
2.	ULAŞIMDAN KAYNAKLI YAŞANAN SORUNLAR	31
2.1.	Ulaşımında Kendi Başınıza Toplu Taşıma Araçlarını Kullanma Durumu.....	31
2.2.	Herhangi Bir İş İçin Ulaşım İhtiyacının Hangi Şekilde Sağlandığı	31
2.3.	Ulaşımında Toplu Taşıma Araçlarını Kullanırken Yaşanan Sorunlar	32
2.4.	Sokak Ve Caddelerde Engelden Kaynaklı Sorun Yaşanma Durumu	33
2.5.	Yaşanan En Önemli Sorunlar	33
2.6.	İlçelere Göre Karşılaşılan Sorunlar	34
2.7.	Toplumdan Soyutlandığının Düşünüp Düşünmediği	35
2.8.	Ev Ortamı İçerisinde Kolaylık Sağlaması İçin Neler Yapıldığı	35
3.	SOSYAL ETKİNLİKLER VE BEKLENTİLER	36
3.1.	Engellilere Yönelik Herhangi Bir Eğitim, Konferans, Seminer, Sempozyum vb. Etkinliklere Katılma Durumu	36

3.2.	Konferans, Seminer, Sempozyum vb. Etkinliklere Katılmama Sebepleri	37
3.3.	Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden Sosyal ve Kültürel Faaliyetlere Yönelik Yapılması İstenen Beklentiler	38
3.4.	Engellilere Yönelik Bir Sivil Toplum Örgütüne Üye Olma Durumu	38
3.5.	Üye Olunan Sivil Toplum Kuruluşları	39
3.6.	Kamu Kurum ve Kuruluşlarından Beklentiler	40
4.	ŞANLIURFA'DA YAŞIYOR OLMaktan DUYULAN MEMNUNİYET	41
4.1.	Cinsiyete Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet Düzeyi.....	41
4.2.	Yaşa Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet Düzeyi	42
4.3.	Medeni Duruma Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet Düzeyi	43
4.4.	Eğitime Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet Düzeyi	44
4.5.	Gelire Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet Düzeyi.....	44
4.6.	Mesleğe Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet Düzeyi.....	45
4.7.	İkamet Edilen İlçeye Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet Düzeyi	46
4.8.	İkamet Etme Süresine Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet Düzeyi	46
4.9.	Engel Türüne Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet Düzeyi	47
4.10.	Engel Derecesine Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan	48
4.11.	Şanlıurfa'da İkamet Etmekten Memnun Olma Durumu	48
5.	İHTİYAÇ DURULAN HİZMETLER, ALINAN YARDIMLAR VE DİĞER SORUNLAR.....	49
5.1.	İhtiyaç Duyulan Hizmet Konuları	49
5.2.	Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden En Çok İstenen Hizmetler.....	50
5.3.	İlçelere Göre Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden En Çok İstenen Hizmetler	52
5.4.	Oturulan Semte Göre Kamu Kurum ve Kuruluşlarından Beklentiler	53
5.5.	Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinin Engellilere Yönelik Açtığı Hangi Eğitim Kursuna Katılmak İsteneceği	54
5.6.	İkamet Edilen İlçeye Göre Belediyenin Açması Durumunda Talep Edilecek Kurslar.....	55
5.7.	Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden Yardım Alma Durumu	55
5.7.1.	İlçeye Göre Belediyeden Yardım Alma Durumu.....	56
5.7.2.	Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden Yardım Almama Sebepleri	56
5.7.3.	İkamet Edilen İlçeye Göre Yardım Almama Sebepleri.....	58
5.8.	Yardım Alırken Karşılaşılan Sorunlar	59
5.9.	Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi İle Olan İlişkilerde Yaşanan Sorunlar	60
5.10.	İlçelere Göre Hastane, Sağlık Ocağı Gibi Kuruluşlarda Yaşanan Sorunlar	61
1.	DEMOGRAFI	62
1.1.	Cinsiyet	62
1.1.	Yaş Dağılımı	63

1.2.	Eğitim Durumu	63
1.3.	Aylık Gelir	64
1.4.	Meslek Dağılımlı	64
1.5.	Hanehalkı Sayısı.....	65
1.6.	Çalışan Kişi Sayısı	66
1.7.	İkamet Süresi Uzunluğu.....	66
1.8.	şanlıurfa'da İkamet Etmekten Duyulan Memnuniyet.....	67
1.9.	Hangi İletişim Araçlarının Kullanıldığı.....	67
2.	ENGELLİ YAKINI ARAşTIRMASI BULGULARI	68
2.1.	Engelli Bireyin Cinsiyeti	68
2.2.	Engelli Bireyin Yaşı.....	68
2.3.	Aynı Evde Kaç Engellinin Bulunduğu	69
2.4.	Engelli Bireyin Engel Türü.....	69
2.5.	Engelli Sayısına Göre Engel Türü	70
2.6.	Engelli Birey İle Olan Bağ.....	70
2.7.	Engelli Ebeveyni Arasındaki Akrabalık Bağı	71
2.8.	Akrabalık Bağına Göre Evdeki Engelli Sayısı	71
2.9.	Engelin Farkedilme Zamanı	72
2.10.	Engel Türüne Göre Fark Edilme Zamanı	73
2.11.	Engellinin Bakımında Zorlanılan Hususlar	74
2.12.	Ziyarete Engelliyle Birlikte Gitme Durumu Ve Nedenleri	74
2.13.	Çevredekilerin Engellilik Konusunda Engelli Yakınına Anlama Durumu.....	76
2.14.	Ebeveyn Yokken Engellinin Bakımını Kimin Üstleneceği	77
2.15.	Engellilere Yönelik Bir Etkinliğe Katılma Durumu.....	78
2.16.	Engellilere Yönelik STK'ya Üye Olma Durumu.....	79
2.16.1.	Eğitim Durumuna Göre Engellilere Yönelik Etkinliklere Katılma ve STK'ya Üye Olma Durumu	81
2.16.2.	İlçeye Göre Engellilere Yönelik Etkinliklere Katılma Durumu.....	82
2.17.	Rehabilitasyon Merkezinden Yararlanma Durumu	83
2.18.	Rehabilitasyon Merkezinin Türü	84
2.19.	Aile Rehberliği Ve Danışmanlık Hizmetlerinden Yararlanmayı İsteme Durumu	85
2.20.	Engelli Bakım Evlerinin Yapılmasının Gerekliliği.....	86
3.	YAşANILAN SORUNLAR	86
3.1.	Engelli Bireyin Toplu Taşıma Araçlarını Kullanma Durumu	86
3.2.	Engelli Bireyin Sokak Ve Caddelerde Engelinden Dolayı Bir Sorunla Ne Kadar Sık Karşılaştığı	87

3.3.	İkamet Edilen İlçeye Göre Sorunla Karşılaşma Durumu	88
3.4.	Engelli Bireyin Ulaşım İhtiyacını Nasıl Karşıladığı	89
3.5.	Hastane, Sağlık Ocağı Gibi Yerlerden Hizmet Alırken Karşılaşılan Sorunlar	89
3.6.	Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesiyle Bir İletişim Sorununun Yaşanıp Yaşanmadığı	91
1.1.1.	Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesiyle Nasıl Bir İletişim Zorluğu Yaşandığı.....	91
1.1.2.	İkamet Edilen İlçeye Göre Yaşanılan İletişim Zorluğu	92
4.	BEKLENTİLER VE ALINAN YARDIMLAR.....	92
4.1.	Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden Yardım Alma Durumu	92
4.2.	Sosyal Yardım Alma Durumu	93
4.3.	Şanlıurfa Belediye’sinden Beklenen Sosyokültürel Faaliyetler	94
4.4.	İkamet Edilen İlçeye Göre Beklenen Faaliyetler	95
4.5.	Kamu Kurum Ve Kuruluşlarından Yapılması İstenen Faaliyetler	96
4.6.	Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinin Vermesi Beklenen Hizmetler.....	98
4.7.	Belediyenin Açması Halinde Katılmak İstenen Kurslar	99
5.	SONUÇ VE ÖNERİLER.....	100
EK 1:	ENGELLİ ARAŞTIRMASI SORU FORMU	103
EK 2:	ENGELLİ YAKINLARI ARAŞTIRMASI SORU FORMU.....	111
YARARLANILAN	KAYNAKLAR	117

Tablo Listesi

Tablo A-1: Kurumların Kayıtlı Engelli Sayısı	5
Tablo A-2: İlköğretimde Kaynaştırma Eğitimi Alan Engelli Öğrenci Sayısı.....	5
Tablo A-3: Ortaöğretimde Kaynaştırma Eğitimi Alan Öğrenci Sayısı.....	6
Tablo A-1: Cinsiyet.....	11
Tablo A-2: Yaş.....	11
Tablo A-3: Medeni Hal.....	12
Tablo A-4: Eğitim Durumu	12
Tablo A-5: Çalışma Durumu.....	13
Tablo A-6: Çalışmama Nedenleri	13
Tablo A-7: Meslek.....	14
Tablo A-8: Çalıştığı İşin Türü	14
Tablo A-9: Aylık Gelir	15
Tablo A-10: İkamet Edilen İlçe.....	15
Tablo A-11: Kaç Yıldır Şanlıurfa’da İkamet Ettiği	16
Tablo A-12: Kiminle Yaşadığı	16
Tablo A-13: Kullanılan İletişim Araçları	17
Tablo A-14: İkamet Edilen İlçeye Göre İletişim Araçları	17
Tablo B-1: Engel Türü	19
Tablo B-2: Engelin Oluşma Zamanı.....	18
Tablo B-3: Doğuştan Gelen Engelin Nedeni	20
Tablo B-4: Sonradan Oluşan Engelin Nedeni.....	21
Tablo B-5: Sağlık Raporunun Olup Olmadığı	22
Tablo B-6: Engel Derecesi.....	22
Tablo B-7: Semte Göre Engellilik Derecesi	23
Tablo B-8: İhtiyaç Duyulan Çalışma Koşulları	24
Tablo C-1: Eğitim Alma Durumu	25
Tablo C-2: Mesleki Eğitim Almama Nedenleri.....	25
Tablo C-3: Mesleki Eğitimin Nereden Alındığı.....	27
Tablo C-4: Semte Göre Eğitimin Nereden Alındığı	27
Tablo D-1: Engeli Nedeniyle Yaşadığı Sorun.....	28
Tablo D-2: Görmeye İlgili Yaşanan Sorunlar	29
Tablo D-3: Dille İlgili Sorunlar	29
Tablo D-4: Zihinsel Sorunlar	30
Tablo D-5: İşitmeye İlgili Sorunlar	30
Tablo E-1: Ulaşımında Tek Başına Toplu Taşımayı Kullanma Durumu	31
Tablo E-2: Ulaşım İhtiyacının Nasıl Karşılandığı.....	31
Tablo E-3: Toplu Taşıma Araçlarındaki Sorunlar	32
Tablo E-4: Sokak ve Caddelerde Yaşanan Sorunlar	33
Tablo E-5: Yaşanan En Önemli Sorunlar	33
Tablo E-6: İlçelere Göre Karşılaşılan Sorunlar	34
Tablo E-7: Toplumdan Soyutlandığını Düşünüp Düşünmediği	35
Tablo E-8: Ev Ortamındaki Kolaylaştırıcı Araçlar	35
Tablo F-1: Kültürel Etkinliklere Katılma Durumu.....	36
Tablo F-2: Kültürel Etkinliklere Katılmama Sebepleri.....	37
Tablo F-3: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden Beklenen Sosyal-Kültürel Faaliyetler	38

Tablo F-4: Engellilere Yönelik Bir STK'ya Üye Olma Durumu	38
Tablo F-5: Üye Olunan STK'lar	39
Tablo F-6: Kamu Kurum ve Kuruluşlarından Beklentiler	40
Tablo G-1: Cinsiyete Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet	41
Tablo G-2: Yaşa Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet	42
Tablo G-3: Medeni Duruma Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet	43
Tablo G-4: Eğitime Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet	44
Tablo G-5: Gelire Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet	44
Tablo G-6: Mesleğe Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet	45
Tablo G-7: İlçeye Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet	46
Tablo G-8: İkamet Etme Süresine Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet	46
Tablo G-9: Engel Türüne Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet	47
Tablo G-10: Engel Dercesine Göre	48
Tablo G-11: Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet	48
Tablo H-1: İhtiyaç Duyulan Hizmet Konuları	49
Tablo H-2: En Çok İstenen Hizmetler	50
Tablo H-3: İlçeye Göre En Çok İstenen Hizmetler	52
Tablo H-4: İlçeye Göre Kamu Kurum ve Kuruluşlarından Beklentiler	53
Tablo H-5: Katılmak İstenen Eğitim Kursu	54
Tablo H-6: İlçeye Göre Katılmak İstenen Kurs	55
Tablo H-7: Şanlıurfa Belediye'sinden Yardım Alma Durumu	55
Tablo H-8: İlçeye Göre Yardım Alma Durumu	56
Tablo H-9: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden Yardım Almama Sebepleri	56
Tablo H-10: İlçeye Göre Yardım Almama Nedenleri	58
Tablo H-11: Yardım Alırken Karşılaşılan sorunlar	59
Tablo H-12: Belediye'yle Olan İlişkilerde Yaşanan Sorunlar	60
Tablo H-13: İlçeye Göre Hastane vb. Yerlerden Hizmet Alımında Yaşanan Sorunlar	61
Tablo A-1: Cinsiyet Dağılımı	62
Tablo A-2: Yaş	63
Tablo A-3: Eğitim Durumu	63
Tablo A-4: Aylık Gelir	64
Tablo A-5: Meslek	64
Tablo A-6: Hane Halkı Sayısı	65
Tablo A-7: Çalışan Kişi Sayısı	66
Tablo A-8: İkamet Etme Süresi	66
Tablo A-9: Şanlıurfa'da İkamet Etmekten Duyulan Memnuniyet	67
Tablo A-10: Kullanılan İletişim Araçları	67
Tablo B-1: Engelli Bireyin Cinsiyeti	68
Tablo B-2: Engelli Bireyin Yaşı	68
Tablo B-3: Engelli Sayısı	69
Tablo B-4: Engel Türü	69
Tablo B-5: Engel Türüne Göre Engelli Sayısı	70
Tablo B-6: Engelli Bireyle Olan Bağ	70
Tablo B-7: Ebeveynlerin Akrabalık Bağı	71
Tablo B-8: Akrabalık Bağına Göre Hanedeki Engelli Sayısı	71
Tablo B-9: Engelin Fark Edilme Zamanı	72
Tablo B-10: Engel Türüne Göre Fark Edilme Zamanı	73
Tablo B-11: Engelli Bireyin Bakımında Zorlanılan Konular	74

Tablo B-12: Ziyaretlere Engelli Bireyle Birlikte Gitme Durumu	74
Tablo B-13: Ziyaretlere Engelli Bireyle Birlikte Gitmeme Nedenleri	75
Tablo B-14: Çevredekilerin Engelli Yakınına Anlama Durumu.....	76
Tablo B-15: Çevredekilerin Engelli Yakınına Anlamama Nedenleri	76
Tablo B-16: Engelli Yakını Olmadığında Engellinin Bakımını Kimin Üstlenmesi Gerektiği.....	77
Tablo B-17: Engellilere Yönelik Etkinliklere Katılma Durumu.....	78
Tablo B-18: Engellilere Yönelik Etkinliklere Katılmama Nedenleri.....	79
Tablo B-19: Engellilere Yönelik Bir STK'ya Üye Olma Durumu	80
Tablo B-20: Engellilere Yönelik Bir STK'ya Üye Olmama Nedenleri	80
Tablo B-21: Engellilere Yönelik Etkinliklere ve STK'ya Katılma Durumuna Göre Eğitim Düzeyi.....	81
Tablo B-22: İlçeye Göre Etkinliklere ve STK'ya Katılma Durumu.....	82
Tablo B-23: Özel Rehabilitasyon Merkezinden Yaralanma	83
Tablo B-24: Özel Rehabilitasyon Merkezlerinden Yararlanmama Nedenleri.....	83
Tablo B-25: Yararlanılan Rehabilitasyon Merkezinin Türü	84
Tablo B-26: Aile Rehberliği ve Danışmanlıktan Faydalanma İsteği	85
Tablo B-27: Engelli Bakım Evlerinin Yapılmasının Gerekliliği.....	86
Tablo C-1: Engellinin Tek Başına Toplu Taşımayı Kullanma Durumu	86
Tablo C-2: Engelli Bireyin Zorlukla Karşılaşma Sıklığı	87
Tablo C-3: İkamet Edilen İlçeye Göre Sorunla Karşılaşma Durumu.....	88
Tablo C-4: Hastane vb. Yerlerden Hizmet Alırken Karşılaşılan Sorunlar	89
Tablo C-5: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesiyle Olan İlişkilerde İletişim Sorunu	91
Tablo C-6: Yaşanan İletişim Zorluğunun Türü	91
Tablo D-1: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden Yardım Alma Durumu.....	92
Tablo D-2: Sosyal Yardım Alma Durumu	93
Tablo D-3: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden Hangi Sosyokültürel Faaliyetlerin Beklendiği	94
Tablo D-4: İkamet Edilen İlçeye Göre Belediye'nin Yapması Beklenen Sosyokültürel Faaliyetler ...	95
Tablo D-5: Kamu Kurum ve Kuruluşlarından Beklenen Faaliyetler	96
Tablo D-6: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden Beklenen Hizmetler	98
Tablo D-7: Belediyelerden Açması Beklenen Kurslar	99

GİRİŞ

Eşit Haklar İçin Tüm Engelleri Kaldıralım

Tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde de engelli bireyler toplumun önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Son rakamlar, ülkemizde toplam nüfusun %12'sine yakını engelli olduğu belirtilmektedir. Bu da demektir ki; Türkiye'de yaklaşık her 6 kişiden biri kısıtlayıcı engelliliğe sahiptir. Toplumun, böylesi yüksek bir oranda içinde barındırdığı bu bireylerimiz de, elbette, tüm diğer bireylerle eşit haklara sahip olmalıdırlar.

Engelli meselesi, sadece bir sağduyu değil, aynı zamanda bir hak ve adalet meselesidir. Engelli insanlarımız da, eşit muamele, itibar, yaşamlarını bağımsız idame ettirme ve toplumun bir parçası olma gibi haklara sahip olmalıdırlar.

Anayasal düzenlemelerle engelliliğin önlenmesi, engellilerin eğitim, sağlık, rehabilitasyon, istihdam, bakım ve sosyal güvenliğine ilişkin sorunlarının çözümüyle her yönden gelişmelerini ve karşılaştıkları engelleri kaldırmayı sağlayacak tedbirleri almak, toplumsal yaşama katılmalarını sağlamak ve bu hizmetler için gerekli düzenlemeleri yapmak engelli haklarıyla hedeflenmiştir.

Engellilerle ilgili, sivil toplum örgütleri 2908 sayılı kanuna göre dernekler, federasyonlar, konfederasyonlar şeklinde örgütlenmiştir.

Bu bağlamda, engelli vatandaşlarımızın, sosyal, kültürel ve ekonomik yaşama entegrasyonunun sağlanması amacıyla, yetkili kurumların yenilikçi yaklaşımlar doğrultusunda çalışmalarında bulunması gerekmektedir. Engelli vatandaşların, hayata sarılmaları ve geleceğe güvenle bakmaları ancak bu sayede olacaktır.

Öncelikle, ahlaki ve vicdani bir görev olarak, toplumumuzu, engelli bireylere karşı buldukları önyargılardan arındırmak gerekmektedir. Bunun yanı sıra, engellilerin yaşam kalitelerini yükseltmek adına eğitim, işgücü, sağlık, erişilebilirlik gibi birçok konuda olumsuzluklar giderilmeli ve kendilerine pozitif ayrımcılık uygulanmalıdır.

Engelli insanlarımızın işgücüne katılmalarını teşvik edici düzenlemeler, onların da üretimde bir pay sahibi olmalarını temin edecek yapıcı bir katkıda bulunacaktır. Kaliteli eğitime eşit şartlarda erişmeleri de, muhakkak ki, hayat standartlarını yükseltip yaşama sevinçlerini arttıracaktır. Ayrıca, sağlık hizmetlerinden kolayca faydalanabilmeleri için yapılacak iyileştirme çalışmalarına önem verilmelidir. Geliştirilecek tüm bu sosyal hakların yanı sıra, kentsel yaşamda ortak alanların

kullanımlarında getirilecek kolaylıklar ve imkânlar, engelli bireylerimize bağımsız bir şekilde yaşama fırsatını sunacaktır.

Hiç şüphe yok ki; engelli insanlarımızın, aktif bireyler olarak toplumumuza kazandırılmasını sağlayacak ve ülke menfaatlerine de katkıda bulunacaktır. Nitekim nice engelli insanımız, bugüne kadar, sanattan spora birçok alanda toplumun bir parçası olarak başarılar göstermiştir ve göstermeye de devam edecektir.

1. ENGELLİLİK

1.1. Engellilik Kavramı

Engellilik konusunda değişik kaynaklarda çoğunlukla da aynı anlama gelecek şekilde farklı kavramlar kullanılmaktadır. Bunlar arasında en sık rastlanılanları ise “bozukluk”, “engelli”, “özürlü” ve “sakat” kavramlarıdır. Bu kavramlar üzerinde henüz bir anlaşma sağlanamamıştır ve tek bir anlam için farklı durumlarda farklı kavramlar kullanılmaktadır.

Engellilerle ilgili kavram konusunda Türkçenin yanı sıra birçok dilde de yaklaşık olarak aynı anlama gelen birden fazla sözcük bulunmaktadır. Örneğin Türkçede genel düzeyde engelli, özürlü, sakat sözcükleri aslında aralarında anlam farkları olduğu halde aynı anlama gelmek üzere kullanılmaktadır.

Engelliliğin her zaman her yerde geçerli ölçülerle tanımını yapmanın bir hayli güç olmasından dolayı literatürde çok değişik tanımları yapılmaktadır. Birleşmiş Milletler Sakat Hakları Bildirgesi’nde, “Kişisel ya da sosyal yaşantısında kendi kendisine yapması gereken işleri (bedensel ya da sonradan olma) herhangi bir noksanlık sonucu yapamayanlar” engelli olarak tanımlanmaktadır.

“Engelli” sözcüğü genelde hareket yeteneği sınırlanmış bireyi çağrıştırmaktadır. Hareket yeteneğini sınırlayan nedenler ise doğuştan getirilen, doğum sırasında karşılaşılan ya da sonradan yaşanan bir hastalık veya kaza sonucu ortaya çıkan bir işlev bozukluğundan kaynaklanıyor olabilir.

Engelliliği: “doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duyuşsal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük ihtiyaçlarını karşılamada güçlükleri olan ve korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan kişi” olarak tanımlamak mümkündür.

Engelliliğin tanımında bazı sosyal faktörlerin dikkate alınması gerekmektedir. Bu faktörleri şu şekilde sıralayabilmek mümkündür: Bakıma muhtaçlık, çalışabilirlik, sosyal hayata uyumun sağlanabilmesi, ulaşılabilirlik ve erişilebilirlik.

1.2. Engellilik Çeşitleri

1.1.1. Ortopedik Engelli

Kas ve iskelet sisteminde yetersizlik, eksiklik ve fonksiyon kaybı olan kişidir. El, kol, ayak, bacak, parmak ve omurgalarında, kısalık, eksiklik, fazlalık, yokluk, hareket kısıtlılığı, şekil bozukluğu, kas güçsüzlüğü, kemik hastalığı olanlar, felçliler, serabral palsi, spastikler ve sipina bifida olanlar bu gruba girmektedir.

1.1.2. Görme Engelli

Tek veya iki gözünde tam veya kısmi görme kaybı veya bozukluğu olan kişidir. Görme kaybıyla birlikte göz protezi kullananlar, renk körlüğü, gece körlüğü (tavukkarası) olanlar bu gruba girer.

1.1.3. İşitme Engelli

Tek veya iki kulağında tam veya kısmi işitme kaybı olan kişidir. İşitme cihazı kullananlar da bu gruba girmektedir.

1.1.4. Dil ve Konuşma Engelli

Herhangi bir nedenle konuşamayan veya konuşmanın hızında, akıcılığında, ifadesinde bozukluk olan ve ses bozukluğu olan kişidir.

İşittiği halde konuşamayan, gırtlaklı alınanlar, konuşmak için alet kullananlar, kekemeler, afazi, dil-dudak-damak-çene yapısında bozukluk olanlar bu gruba girmektedir.

1.1.5. Zihinsel Engelli

Çeşitli derecelerde zihinsel yetersizliği olan kişidir. Zekâ geriliği olanlar (mental retardasyon), Down Sendromu, Fenilketonüri (zekâ geriliğine yol açmışsa) bu gruba girer.

1.1.6. Süreğen Hastalık

Kişinin çalışma kapasitesi ve fonksiyonlarının engellenmesine neden olan, sürekli bakım ve tedavi gerektiren hastalıklardır (kan hastalıkları, kalp-damar hastalıkları, sindirim sistemi hastalıkları, idrar yolları ve üreme organı hastalıkları, cilt ve deri hastalıkları, kanserler, endokrin ve metabolik hastalıklar, ruhsal davranış bozuklukları, sinir sistemi hastalıkları, HIV).

1.1.7. Zedelenme – Sapma

Bireyin psikolojik, fizyolojik, anatomik özelliklerinde geçici ya da kalıcı türden bir kayıp, bir yapı ya da işlev bozukluğu olur. Vücudun bir parçasının olmayışı, eksik oluşu, işlemeyişi gibi. Daha açık bir ifadeyle bacakların olmayışı, kollarının felçli oluşu, parmaklarının tutmayışı, iyi görememesi, yüz felci, zekâ geriliği vb. durumlar birer zedelenmedir.)

1.1.8. Yetersizlik

Zedelenme ya da bazı sapmalar sonucu, bir insan için normal kabul edilen bir etkinliğin ya da hareketliliğin, engellenme veya sınırlanması haline, yetersizlik denmektedir. Birey zedelenme ya da sapma sonucu yaşamında birtakım güçlüklerle karşılaşır, bazı güçlüklerin üstesinden gelmede yetersiz kalır. Bacaklarının olmayışı ya da fiziksel engelli oluşu, yürüyememe, yürüyerek yapılacak etkinliklerde yetersiz hale gelmesine neden olur.

Görememe, işitememe, konuşamama, okuyamama, yazamama, uyuyamama vb. gibi.

1.3. Türkiye’de ve Şanlıurfa’da Engellilerin Mevcut Durumu

Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı tarafından 2002 yılında Devlet İstatistik Enstitüsü’ne yaptırılan “Türkiye Özürlüler Araştırması” ile ülkemizdeki engelli profili geniş kapsamlı olarak araştırılmıştır. TÜİK’in bu çapta daha güncel bir araştırması bulunmadığından söz konusu araştırma kullanılmıştır. İlgili araştırma sonuçlarına göre, engelli olan nüfusun toplam nüfus içindeki oranı %12,29’dur. Buna göre ülkemizde 8.431.937 kişi engelli olarak yaşamını sürdürmektedir. Ortopedik, görme, işitme, dil ve konuşma ile zihinsel engellilerin oranı %2,58 iken (yaklaşık 1,8 milyon) süreğen hastalığı olanların oranı ise % 9,70’dir.(Yaklaşık 6,6 milyon)

Şanlıurfa'daki engelli sayısına bakıldığı zaman ise, birçok kurumun elinde farklı kaynaklar yer almaktadır. Buna göre, Şanlıurfa Aile Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü, Şanlıurfa İşkur İl Müdürlüğü, Şanlıurfa İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Şanlıurfa Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı verileri aşağıdaki gibidir.

Kurum Adı	Kurumun sisteminde kayıtlı engelli birey sayısı
Şanlıurfa Aile Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü,	9.837
Şanlıurfa İşkur İl Müdürlüğü	4.853
Şanlıurfa Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (Karaköprü, Eyyübiye, Haliliye)	7.670
Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı	6.334
Ulusal Özürlüler Veritabanı (ÖZVERİ) Şanlıurfa Verileri	42.975

Tablo 1-1: Kurumların Kayıtlı Engelli Sayısı

ŞANLIURFA MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ			
İLKÖĞRETİMDE KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ ALAN ENGELLİ ÖĞRENCİ SAYISI			
YETERSİZLİK-YETENEK TÜRÜ	ERKEK ÖĞRENCİ	KIZ ÖĞRENCİ	TOPLAM ÖĞRENCİ
Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu	91	49	140
Dil ve konuşma güçlüğü olanlar	44	15	59
Duygusal ve Davranış Bozukluğu Olan Birey (Sosyal,Duygusal Uyum güçlüğü olanlar)	6	8	14
Eğitilebilir(Hafif Düzey) zihinsel öğrenme yetersizliği	1271	829	2100
Görme yetersizliği	26	14	40
İşitme yetersizliği	195	158	353
Ortopedik yetersizlik	345	239	584
Otistik	3	0	3
Özel Öğrenme Güçlüğü Olanlar	44	9	53
Serebral Palsi	2	4	6
Sınır Zeka Düzeyinde Yetersizlik	28	25	53
Süregelen Hastalık	8	6	14
Üstün Yetenekliler	5	2	7
Yaygın Gelişimsel Bozukluk	1	0	1
Genel Toplam	2069	1358	3427

Tablo 1-2: İlköğretimde Kaynaştırma Eğitimi Alan Engelli Öğrenci Sayısı

ORTAÖĞRETİMDE KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİ SAYISI			
ENGEL TÜRÜ	ERKEK ÖĞRENCİ	KIZ ÖĞRENCİ	TOPLAM ÖĞRENCİ
Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu	1	0	1
Dil ve konuşma güçlüğü olanlar	2	1	3
Duygusal ve Davranış Bozukluğu Olan Birey (Sosyal, Duygusal Uyum güçlüğü olanlar)	65	48	113
Eğitilebilir (hafif düzey) zihinsel öğrenme yetersizliği	6	3	9
Görme yetersizliği	1	0	1
İşitme yetersizliği	4	1	5
Ortopedik yetersizlik	5	0	5
Özel Öğrenme Güçlüğü Olanlar	0	1	1
Genel Toplam	84	54	138

Tablo 1-3: Ortaöğretimde Kaynaştırma Eğitimi Alan Öğrenci Sayısı

2. PROJENİN AMAÇ VE ÖNEMİ

Proje ile genel amaç olarak; Engelli birey ve engelli ailelerinin toplumsal hayatta yaşadığı zorlukların ve sorunların araştırılarak; bölgenin ihtiyaç ve sorunlarına özellikle dezavantajlı kesimlere sunulan sosyal ve kentsel hizmet sunumunda erişilebilirliğin, kalitenin artırılması ve sosyal uyumun sağlanmasına yönelik oluşturulacak olan çözüm stratejilerine, planlara altlık oluşturmak ve istatistiki veri üretmek amaçlanmıştır.

Proje ile özel olarak;

1. Şanlıurfa ili merkezinde engelli bireylerin (bedensel engelli, zihinsel engelli, görme engelli, işitme engelli) ve engelli ailelerinin yaşadıkları sosyal, ekonomik, günlük yaşam sorunlarının araştırılarak ortaya çıkarılması ve çözümü ile ilgili kuruluşların dikkatinin çekilmesi,
2. Engellilerin sorunları günlük yaşam, sosyal yaşam ve mesleki aktiviteleri sırasında karşılaştıkları çevresel, sosyal ve kültürel zorlukların durumun engelliler üzerindeki etkileri bağlamında araştırılması;
3. Engelli birey ve ailelerinin Temel insani hizmetlerden (eğitim, sağlık, barınma, sosyal güvenlik, istihdam) yararlanma durumlarının araştırılması ve engelli bireye sahip ailelerin algıladıkları sosyal desteğin belirlenmesi amaçlanmıştır.

3. METODOLOJİ

1.4. Araştırma Kapsamı

Yapılan araştırma kapsamında incelenen konu başlıkları şu şekilde olmuştur:

I. Kısım: Engelliler için:

- Kaç yıldır Şanlıurfa'da ikamet edildiği,
- Urfa'da ikamet ediyor olmaktan duyulan memnuniyet düzeyi,
- Engel grubu ve derecesinin ne olduğu,
- Sağlık kurulu raporlarının olup olmadığı,
- Özün oluşmasına neden olan sebepler,
- Doğuştan ve sonradan oluşan rahatsızlıklar,
- Kiminle yaşadıkları,
- Çalışıp çalışmadığı, Çalışılmıyor ise nedenleri,
- Meslek,
- Çalışılan işin türü,
- Mesleki eğitim alınıp alınmadığı,
- Mesleki eğitimin nereden alındığı,
- Mesleki eğitim almayanların almama nedenleri,
- Çalışmak istenen işlerde ihtiyaç duyulan düzenlemeler ve çalışma koşulları,
- Eğitim konferans ve seminerlere katılma durumları,
- Eğitim ve etkinliklere katılmayanların katılmama sebepleri,
- Yaşanılan konutta ne tür kolaylıklar düzenlendiği,
- Bakım, cihaz, günlük işler vb. ne tür ihtiyaçlara gereksinim duyduğu,
- Bilgi ve iletişim araçlarından hangilerinin kullanıldığı,
- Şanlıurfa belediyesinden yardım alınıp alınmadığı,
- Yardımlarda karşılaşılan sorunlar,
- Yardım almayanların yardım almama sebepleri
- Kamu ve özel kuruluşlardan beklentiler,
- Yaşanılan en önemli sorunların neler olduğu,
- Ulaşımın hangi şekilde yapıldığı ve ulaşımında yaşanan sorunlar,
- Hastane ve sağlık ocağı vb. kurumlardan hizmet alırken yaşanan sorunlar,

- Şanlıurfa belediyesinden öncelikli istenen hizmetler, kursların, sosyal ve kültürel faaliyetlerin neler olduğu,
- Şanlıurfa belediyesi ile iletişim zorluğu yaşanıp yaşanmadığı,
- Demografik bilgileri (yaş, cinsiyet, eğitim, meslek ve gelir) alınmıştır.

II. Kısım: Engelli Yakınları için:

- Kaç yıldır Şanlıurfa'da ikamet edildiği,
- Şanlıurfa'da ikamet etmekten memnun olup olunmadığı,
- Hane halkı sayısı,
- Hanede çalışan kişi sayısı,
- Evde kaç engelli olduğu,
- Engelli bireyin engel türü,
- Engelli bireyin yaşı,
- Görüşülen velinin engelli ile olan bağı,
- Engelli bireyin cinsiyeti
- Engelli bireyin ebeveyninin eşiyle akrabalık bağının olup olmadığı,
- Engelli bireyin engel durumunun ne zaman fark edildiği,
- Engelli bireyin bakımı esnasında en çok zorlanılan durum,
- Komşu-akraba ziyaretlerine engelli birey ile birlikte gidilip gidilmediği,
- Komşu-akraba ziyaretlerine engelli birey ile birlikte gidilmiyorsa bunun nedeni,
- Engelli bireyin ailesinin engellilik konusunda çevredekilerin kendileri anladığını düşünüp düşünmedikleri,
- Kendilerini anlamadıklarını düşünüyorlarsa bunun nedenleri,
- Engellilere yönelik herhangi bir eğitim, konferans, sempozyum vb. etkinliklere katılıp katılmadıklarını,
- Böyle bir etkinliğe katılmamışlarsa bunun nedenini,
- Engellilere yönelik herhangi bir sivil toplum örgütüne üye olup olunmadığı,
- Üye değilse üye olmayışının nedeni,
- Özel rehabilitasyondan yararlanılıp yararlanılmadığı,
- Yararlanılmıyorsa bunun nedeni,
- Engelli bireyin gittiği rehabilitasyon merkezinin türü,
- Kullanılan iletişim araçlarının neler olduğu,

- Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden yardım alınıyorsa ne tür yardımın alındığı,
- Belediyenin sunduğu aile rehberliği ve danışmanlık hizmetlerinden yararlanmak istenip istenmediği,
- Herhangi bir kurumdan sosyal yardım alınıp alınmadığı,
- Kamu kurum ve kuruluşlarından yapılması beklenen hizmetler,
- Engelli bireyin dışarıdaki ulaşım ihtiyacını nasıl karşıladığı,
- Engelli bireyin tek başınayken ulaşımında toplu taşımayı kullanıp kullanmadığı
- Kullanmıyorsa bunun nedenleri,
- Engelli bireyin sağlık ocağı, hastane gibi kurumlardan hizmet alırken karşılaştığı sorunlar,
- Engelli bireyin sokak ve caddelerde engelinden dolayı zorlukla karşılaşp karşılaşmadığı,
- Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinin vermesi istenen hizmetler,
- Belediyelerin hangi kursu açması halinde katılım sağlanacağı,
- Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi tarafından engelli bakım evlerinin yapılmasının gerekli görülüp görülmediği,
- Ailesinin yokluğunda engelli bireye kim tarafından bakılmasının istendiği,
- Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden hangi sosyokültürel faaliyetlerin yapılmasının istendiği,
- Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesiyle olan ilişkilerde herhangi bir iletişim zorluğu yaşanıp yaşanmadığı,
- Görüşülen kişinin cinsiyeti,
- Hangi ilçede ikamet edildiği
- Görüşülen kişinin yaşı,
- Hane halkı reisinin eğitim durumu,
- Hane halkı reisinin mesleği,
- Hane halkı reisinin aylık geliri,
- Görüşülen kişinin medeni hali.

Bunun yanında gerekli görüldüğünde bu sorulara alınan yanıtlar çaprazlanarak cevapların başka bir boyutu da ortaya konmaya çalışılmıştır

1.5. Araştırma Yöntemi

Araştırma, CATI adı verilen bilgisayar destekli telefonla anket yöntemi ile yapılmıştır. Daha sonra elde edilen verilerin mantık, döküm ve kodlama işlemleri gerçekleştirilmiştir. Bu aşamaların ardından analiz ve raporlaması yapılmıştır. Araştırmanın tüm aşamalarının rastgele seçilen %10'luk kısımları kalite standartlarımız gereği kalite kontrolünden geçmiştir.

Haliliye, Eyyübiye ve Karaköprü'deki toplam engelli sayısı 7676'dır. Araştırma, 229 engelli ve 201 engelli yakınıyla gerçekleştirilmiştir.

$$N = 7676, \quad n_1 = 229, \quad n_2 = 201$$

Bu anakütle ve örneklere göre, engelli araştırması %95 güven düzeyinde, $\pm 6,38$ hata payıyla, engelli yakınları araştırması %95 güven düzeyinde, $\pm 6,82$ hata payıyla yapılmıştır.

1.6. Saha Çalışması

Araştırmanın saha çalışmasında görev verilen saha ekibine detaylı eğitim verilmiştir. Bu eğitimde, öncelikle araştırmanın amacı hakkında bilgi verilmiş ve araştırmanın önemi kavratılmıştır. Daha sonra anket formunun uygulanması hakkında eğitim verilmiştir. Son olarak, araştırmanın hedef kitlesi, hedef kitlenin özellikleri ve demografik yapısıyla ilgili bilgiler aktarılmıştır.

1.7. Kalite Kontrol

Araştırmanın bütün iş süreçleri (anket saha uygulamaları, döküm kodlamalar ve veri girişleri) denetime tabi tutulmuştur.

1.8. Masa Başı Çalışmalar

Gerçekleştirilen anketlerde açık uçlu ve yarı açık uçlu soruların cevaplarının dökümü yapılmış ve dökümü yapılan soruların kodları verilerek bilgisayarla veri girişlerinin yapılabilmesi için kodlama yapılmıştır. Bilgisayar veri girişleri yapılarak SPSS ortamına aktarılmış olup gerekli sıklık tabloları ve çapraz tabloları alınmış, raporu yazılmıştır.

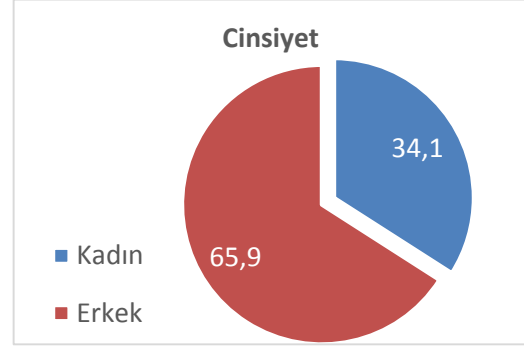
I. KISIM:

ENGELLİ ARAŞTIRMASI

1. DEMOGRAFİ

1.1. Cinsiyet

	Sıklık	%
Kadın	78	34,1
Erkek	151	65,9
Toplam	229	100,0

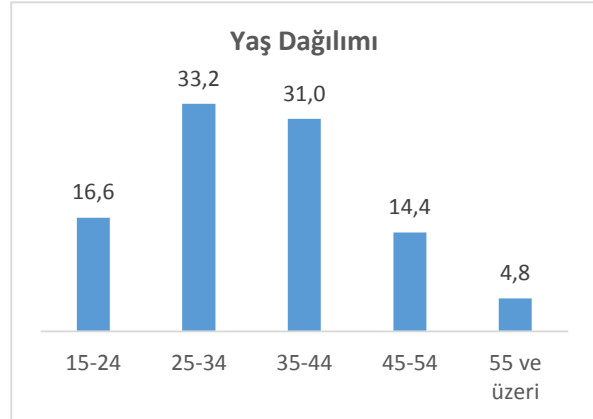

Tablo 1-1: Cinsiyet

Görüşülen kişilerin %65,9'u erkek, %34,1'i kadındır.

1.2. Yaş

	Sıklık	%
15-24	38	16,6
25-34	76	33,2
35-44	71	31,0
45-54	33	14,4
55 ve üzeri	11	4,8
Toplam	229	100,0

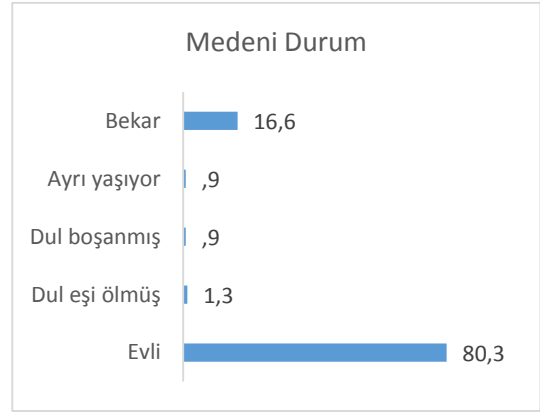

Tablo 1-2: Yaş

Araştırmaya dâhil olan engellilerin %16,6'sı 15-24, %33,2'si 25-34 , %31'i 35-44, %14,4'i 45-54 yaş aralığındadır.

1.3. Medeni Hal

	Sıklık	%
Evli	184	80,3
Dul eşi ölmüş	3	1,3
Dul boşanmış	2	,9
Ayrı yaşıyor	2	,9
Bekâr	38	16,6
Toplam	229	100,0

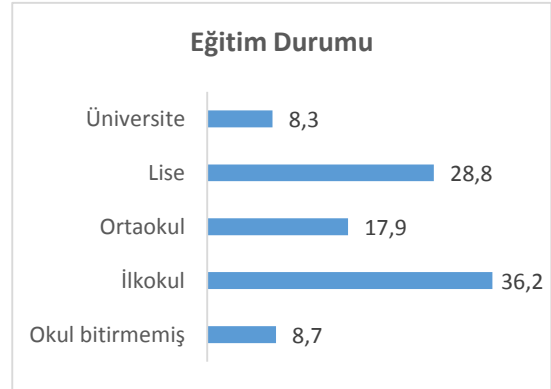

Tablo 1-3: Medeni Hal

Görüşülen kişilerin %16,6'sı bekâr, %80,3'ü evlidir. Boşanmış engellilerin oranı %0,9, eşi ölen engellilerin oranı %1,3'tür.

1.4. Eğitim Durumu

	Sıklık	%
Okul bitirmemiş	20	8,7
İlkokul	83	36,2
Ortaokul	41	17,9
Lise	66	28,8
Üniversite	19	8,3
Toplam	229	100,0

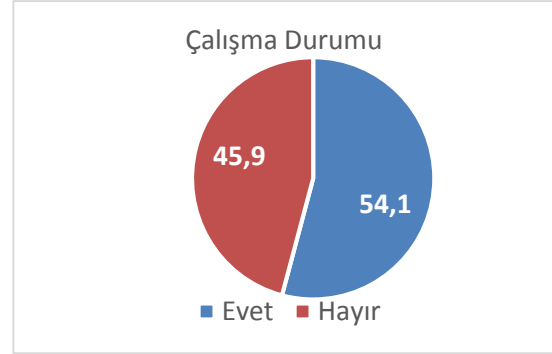

Tablo 1-4: Eğitim Durumu

Görüşülen engellilerin %37,1'i lise ve üniversite mezunu, %54,1'i ilkököl ve ortaokul mezunudur. Okul bitirmemiş olanların oranı %8,7'dir.

1.5. Çalışma Durumu

	Sıklık	%
Evet	124	54,1
Hayır	105	45,9
Toplam	229	100,0

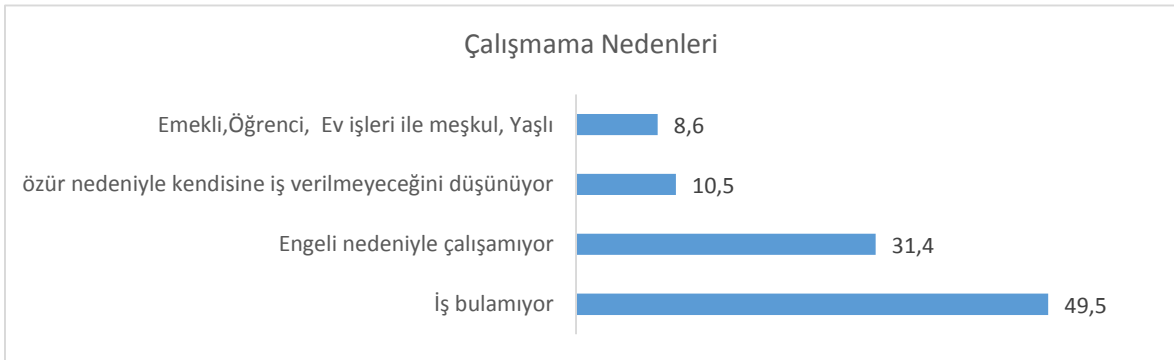
Tablo 1-5: Çalışma Durumu

Görüşülen engellilerin %54'ü bir işte çalıştığını belirtirken %46'sı herhangi bir işte çalışmadığını belirtmiştir.

1.6. Çalışmama Nedenleri

	Sıklık	%
Emekli, Öğrenci, Ev işleri ile meşgul, Yaşlı	9	8,6
Engel nedeniyle kendisine iş verilmeyeceğini düşünüyor	11	10,5
İş bulamıyor	52	49,5
Engeli nedeniyle çalışamıyor	33	31,4
Toplam	105	100,0

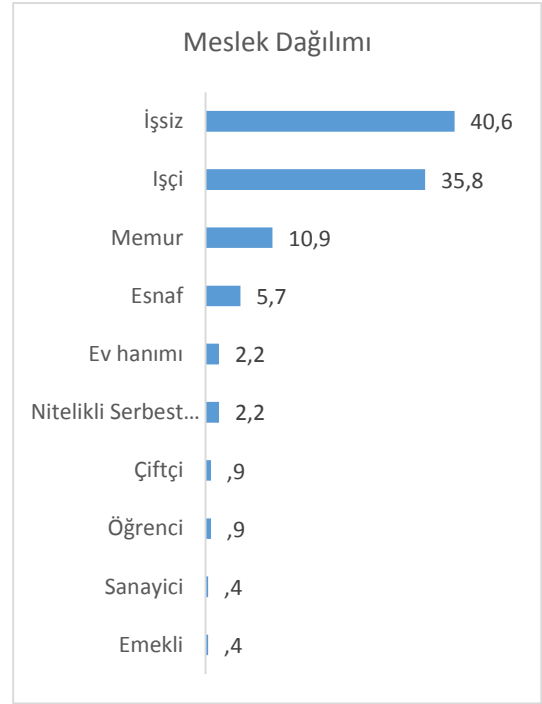
Tablo 1-6: Çalışmama Nedenleri

Çalışmadığını belirtenlerden yaklaşık %50'si iş bulamadığını, %10,5'i engeli nedeniyle iş verilmeyeceğini düşündüğünü belirtmiştir. Engelli olmasından dolayı çalışmasının mümkün olmadığını belirtenlerin oranı %31; emekli, öğrenci, yaşlı olduğunu veya ev işleri ile uğraştığını söyleyenlerin oranı ise %8,6'dır.

1.7. Meslek

	Sıklık	%
Memur	25	10,9
İşçi	82	35,8
Esnaf	13	5,7
Ev hanımı	5	2,2
Çiftçi	2	,9
Sanayici	1	,4
Öğrenci	2	,9
Nitelikli Serbest uzman (Av, Mimar, Müh. vb.)	5	2,2
Emekli	1	,4
İşsiz	93	40,6
Toplam	229	100,0

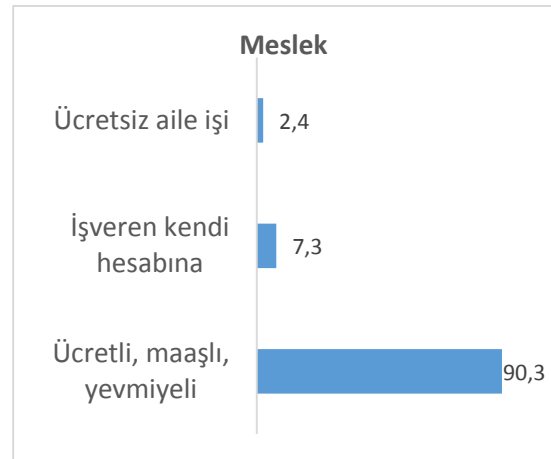

Tablo 1-7: Meslek

Çalışanların meslek dağılımları incelendiğinde, görüşülenlerin %36'sı işçi, %10'u memur, %5'i esnaf olduğunu belirtmiştir. Engelli olan her 10 bireyden 4'ünün işsiz olduğu görülmektedir.

1.8. Çalıştığı İşin Türü

Meslek (çalıştığı işin türü)	Sıklık	%
Ücretli, maaşlı, yevmiyeli	112	90,3
İşveren kendi hesabına	9	7,3
Ücretsiz aile işi	3	2,4
Toplam	124	100,0

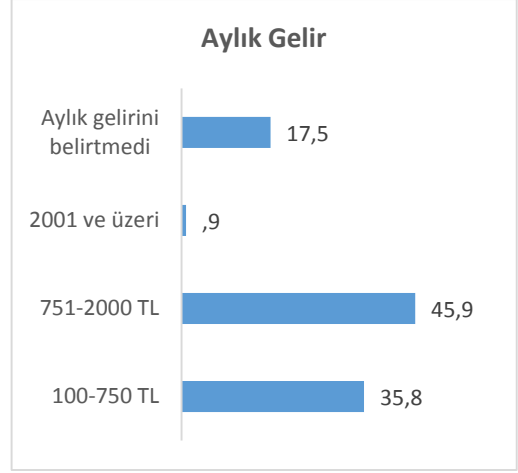

Tablo 1-8: Çalıştığı İşin Türü

Çalışanların %90'ı ücretli, %7,3'ü kendi hesabına, %2,4'ü de ücretsiz aile işçisi olarak çalıştığını belirtmiştir.

1.9. Aylık Gelir

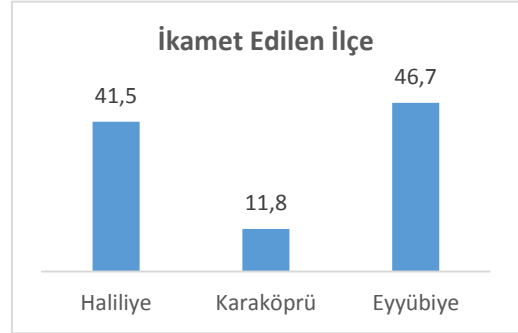
	Sıklık	%
100-750 TL	82	35,8
751-2000 TL	105	45,9
2001 ve üzeri	2	,9
Aylık gelirini belirtmedi	40	17,5
Toplam	229	100,0

100 ila 750 TL arasında geliri olduğunu belirtenlerin oranı %35,6; 751-2000 TL arasında geliri olduğunu belirtenlerin oranı ise %45,9'dur.

1.10. İkamet Edilen İlçe

	Sıklık	%
Haliliye	95	41,5
Karaköprü	27	11,8
Eyyübiye	107	46,7
Toplam	229	100,0

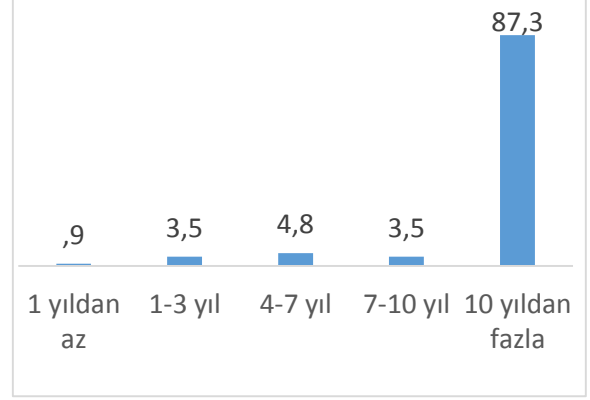

Tablo 1-10: İkamet Edilen İlçe

Görüşülen kişilerin %46,7'si Eyyübiye'de, %41,5'i Haliliye'de ve %11,8'i Karaköprü ilçesinde ikamet etmektedir

1.11. Kaç Yıldır Şanlıurfa'da İkamet Edildiği

	Sıklık	%
1 yıldan az	2	,9
1-3 yıl	8	3,5
4-7 yıl	11	4,8
7-10 yıl	8	3,5
10 yıldan fazla	200	87,3
Toplam	229	100,0

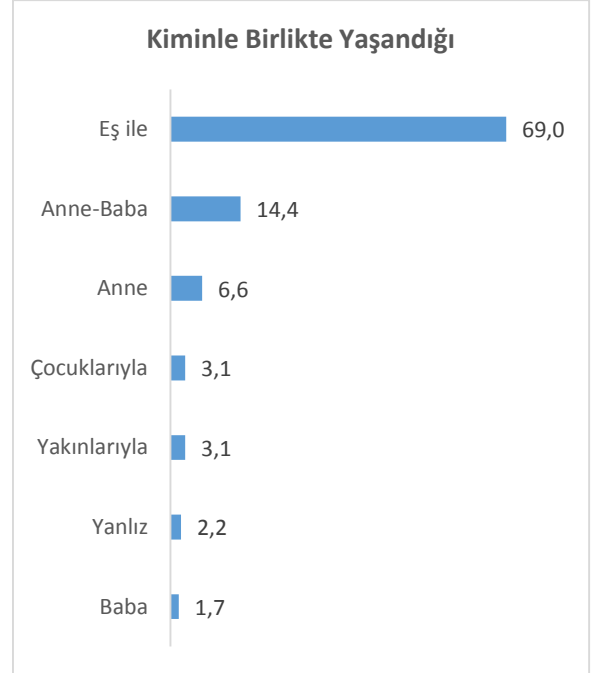

Tablo 1-11: Kaç yıldır Şanlıurfa'da ikamet ettiği

Görüşülen kişilerin %9'u 7 yıldan daha az süredir, %3,5'i 7 ile 10 yıldır, %87,3'ü ise 10 yıldan daha uzun süredir Şanlıurfa'da ikamet ettiğini belirtmiştir.

1.12. Kiminle Birlikte Yaşadığı

	Sıklık	%
Eş ile	158	69,0
Anne-Baba	33	14,4
Anne	15	6,6
Çocuklarıyla	7	3,1
Yakınlarıyla	7	3,1
Yalnız	5	2,2
Baba	4	1,7
Toplam	229	100,0

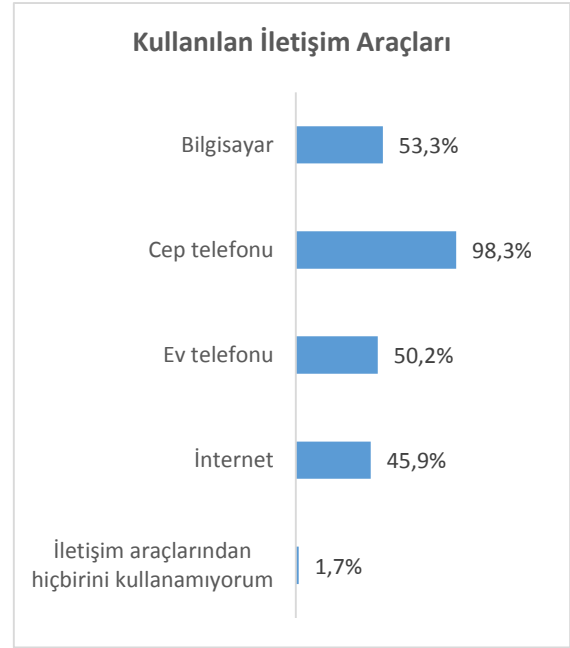

Tablo 1-12: Kiminle Yaşadığı

Görüşülen engelliler en fazla eşyle (%69) yaşadıklarını belirtmişlerdir. Engellilerin %14,4'ü anne babasıyla %6,6'sı annesiyle, %3,1'i çocukları ve yakınlarıyla yaşadıklarını söylerken yalnız yaşadığını belirtenlerin oranı %2,2'dir

1.13. Kullanılan Bilgi İletişim Araçları

	Sıklık	%
Bilgisayar	122	53,3%
Cep telefonu	225	98,3%
Ev telefonu	115	50,2%
İnternet	105	45,9%
İletişim araçlarından hiçbirini kullanamıyorum	4	1,7%
Toplam	571	249,3%

Tablo 1-13: Kullanılan İletişim Araçları

Katılımcıların %98,3'si cep telefonu, %53,3'ü bilgisayar, %50,2'si ev telefonu, %45,9'u internet kullandığını belirtmiştir. İletişim araçlarından hiçbirini kullanmadığını belirtenlerin oranı %1,7'dir.

1.14. İkamet Edilen Semte Göre Kullanılan İletişim Araçları

İkamet İlçe	Ettiğiniz Bilgisayar	Cep telefonu	Ev telefonu	İnternet	Hiçbirini kullanamıyorum	Toplam
Haliliye	60	95	40	49	0	95
	63,2%	100,0%	42,1%	51,6%	0,0%	
Karaköprü	17	27	20	17	0	27
	63,0%	100,0%	74,1%	63,0%	0,0%	
Eyyübiye	45	103	55	39	4	107
	42,1%	96,3%	51,4%	36,4%	3,7%	
Toplam	122	225	115	105	4	229

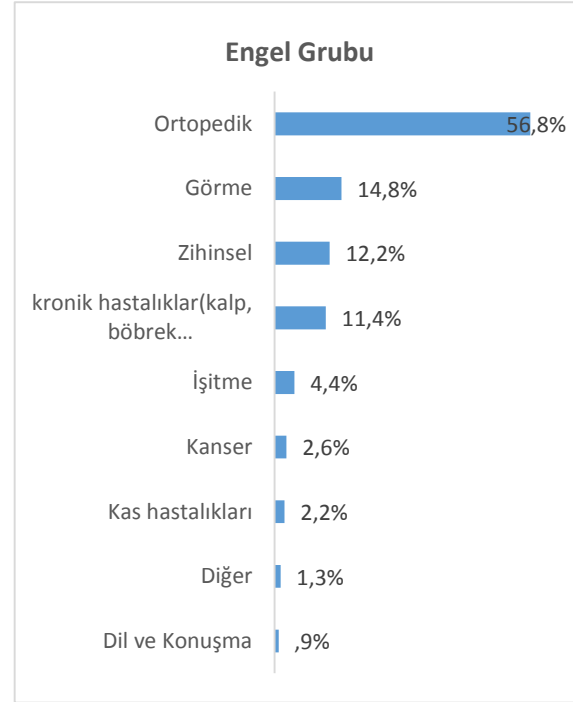
Tablo 1-14: İkamet Edilen İlçeye Göre İletişim Araçları

İletişim araçlarının ilçelere göre kullanım oranlarında dikkate değer bir farklılığın olmadığı görülmektedir. Görüşülenlerden hiçbir iletişim aracını kullanmadığını belirtenlerin tümü Eyyübiye'de ikamet etmektedir.

2. ENGELLİLİK BULGULARI

2.1. Engel Türü

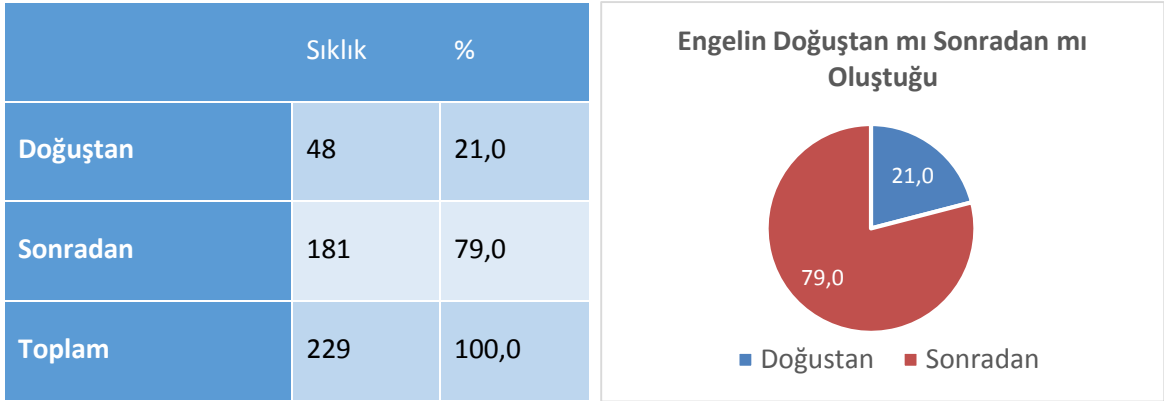
	Sıklık	%
Dil ve Konuşma	2	,9
Ortopedik	130	56,8
Görme	34	14,8
İşitme	10	4,4
Zihinsel	28	12,2
Kronik hastalıklar(kalp, böbrek yetmezliği/şeker hastalığı vb.)	26	11,4
Kanser	6	2,6
Kas hastalıkları	5	2,2
Diğer	3	1,3
Toplam	244	106,6

Tablo 2-1: Engel Türü

Görüşülen kişilerde engel türleri incelendiğinde birden fazla engeli olan engelliler mevcuttur. Bunun %56,8 oranında ortopedik, %14,8 oranında görme, %12,2 oranında zihinsel, %11,4 oranında kronik hastalıklar (kalp, böbrek yetmezliği vb.) %4,4 oranında işitme, %2,6 oranında kanser ve %2,2 oranında kas hastalığı engelinin olduğu görülmektedir.

2.2. Engelin Doğuştan mı Sonradan mı Oluştığı

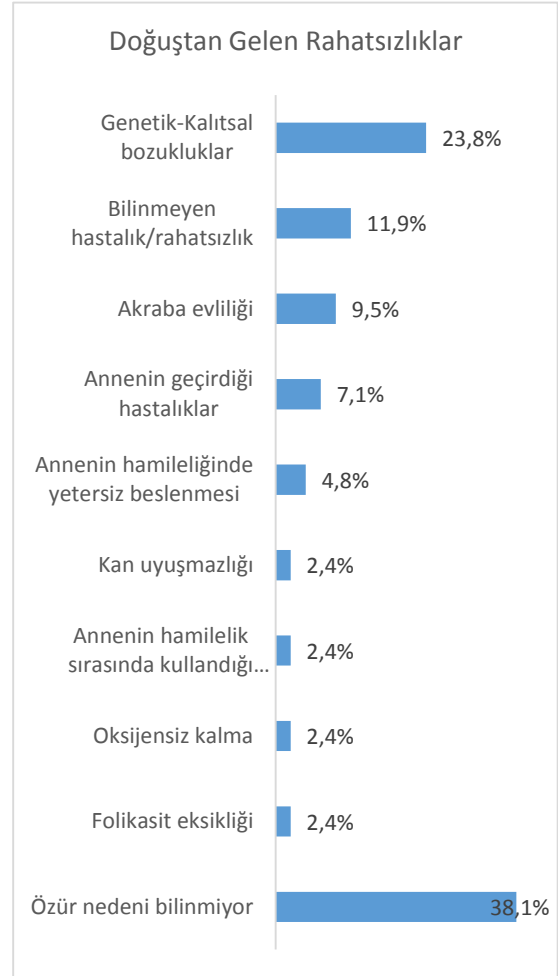

Tablo 2-2: Engelin Oluşma Zamanı

Görüşülen kişilerin büyük çoğunluğu doğuştan değil, sonradan engelli olduğunu söylemiştir. Bunun sebepleri arasında kazalar ve çeşitli hastalıkların olduğu görülmektedir. Engelinin sonradan oluştuğunu belirtenlerin oranı %79, doğuştan geldiğini belirtenlerin oranı ise %21'dir.

2.2.1. Doğuştan Gelen Engelin Nedeni

	Sıklık	%
Genetik-Kalıtsal bozukluklar	10	23,8%
Kan uyuşmazlığı	1	2,4%
Annenin hamilelik sırasında kullandığı ilaçlar	1	2,4%
Annenin geçirdiği hastalıklar	3	7,1%
Annenin hamileliğinde yetersiz beslenmesi	2	4,8%
Akraba evliliği	4	9,5%
Oksijensiz kalma	1	2,4%
Folik asit eksikliği	1	2,4%
Özür nedeni bilinmiyor	16	38,1%
Bilinmeyen hastalık/rahatsızlık	5	11,9%
Toplam	44	104,8%

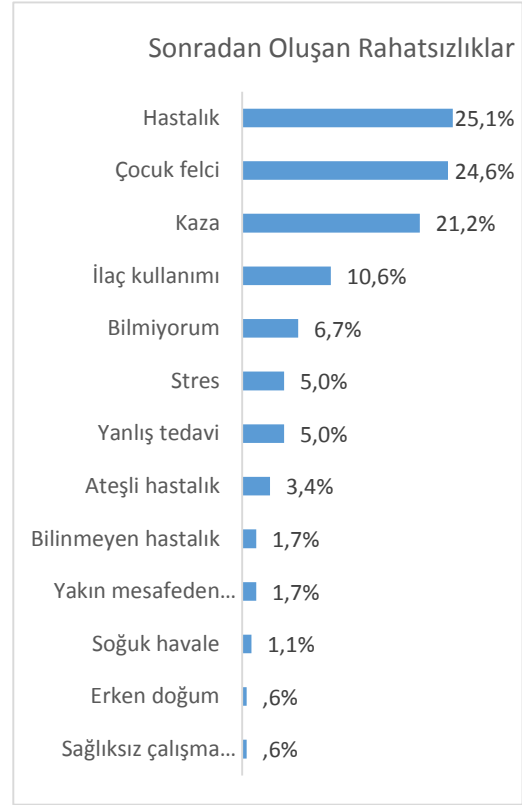

Tablo 2-3: Doğuştan Gelen Engelin Nedeni

Engelliliğe sebep olan nedenler maalesef bu çağda bilinmiyor. Düşük ekonomik seviye ve düşük eğitim seviyesine sahip kesim arasında engelliliğin daha yaygın olduğu düşünülmektedir. Yapılan araştırmada, katılımcıların %50'lik kısmının engel nedeni hakkında fikir sahibi olmaması bunun bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Kalıtsal olduğunu belirtenlerin oranı %23,8; Akraba evliliği olarak belirtenlerin oranı %9,5; annenin hamilelik sırasında geçirdiği rahatsızlıklar ve kullandığı ilaçlardan kaynaklı olduğunu belirtenlerin oranı %9,5; Kan uyuşmazlığı, doğum sırasında oksijensiz kalma ve folik asit eksikliğinden kaynaklı olduğunu belirtenlerin oranı %2,4 olmuştur

2.2.2. Sonradan Oluşan Engelin Nedeni

	Sıklık	%
Kaza	38	21,2%
Hastalık	45	25,1%
İlaç kullanımı	19	10,6%
Ateşli hastalık	6	3,4%
Erken doğum	1	,6%
Stres	9	5,0%
Çocuk felci	44	24,6%
Yanlış tedavi	9	5,0%
Soğuk havale	2	1,1%
Bilmiyorum	12	6,7%
Bilinmeyen hastalık	3	1,7%
Yakın mesafeden okumak	3	1,7%
Sağlıksız çalışma koşulları	1	,6%
Toplam	192	107,3%

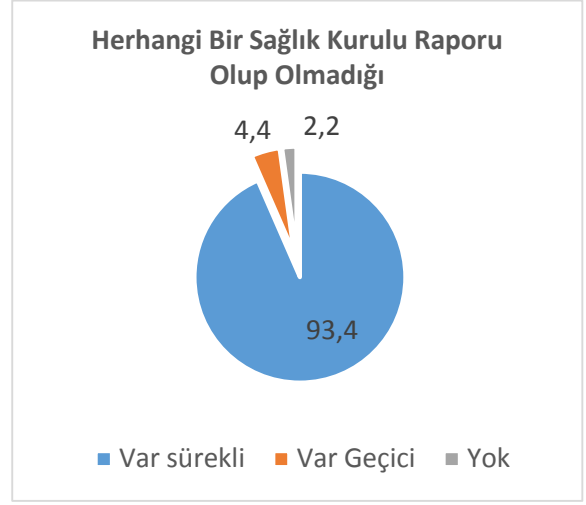

Tablo 2-4: Sonradan Oluşan Engelin Nedeni

Doğuştan sonra engelli olanların oranı, doğmadan önce engelli olanlardan oldukça yüksek olduğu görülmekteydi. Yapılan araştırmada, sonradan engelli olduğunu söyleyenlerin %25,1'i çeşitli hastalıklar nedeniyle; %24,6'sı çocuk felci nedeniyle; %21,2'si kazalar nedeniyle; %10,6'sı yanlış ilaç kullanımı nedeniyle; %5'i stres ve yanlış tedavi nedeniyle; %4,5'i ateşli hastalık ve havale nedeniyle engelli kaldıklarını belirtmişlerdir. Engelliliğinin sebebini bilmeyenlerin oranı %8,4'tür.

2.3. Herhangi Bir Sağlık Kurulu Raporunun Olup Olmadığı

	Sıklık	%
Var sürekli	214	93,4
Var Geçici	10	4,4
Yok	5	2,2
Toplam	229	100,0

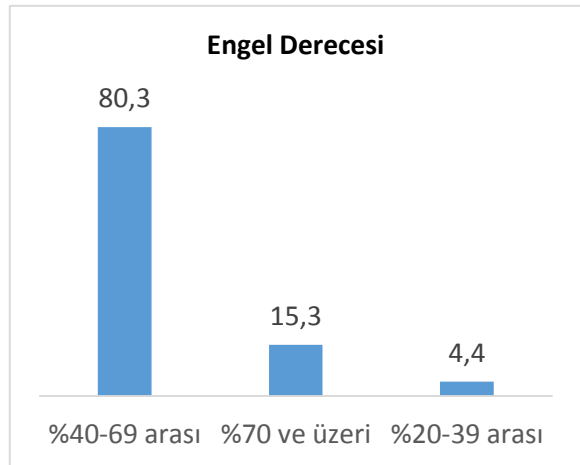

Tablo 2-5: Sağlık Raporunun Olup Olmadığı

Engelli olanların %93'4'ü bir sağlık kurulundan raporunun olduğunu belirtmiştir, %4,4 oranında ise geçici raporu olduğunu; %2,2'si herhangi bir raporun olmadığını belirtmiştir.

2.4. Engel Derecesi

Engel dereceniz nedir?	Sıklık	%
%20-39 arası	10	4,4
%40-69 arası	184	80,3
%70 ve üzeri	35	15,3
Toplam	229	100,0

Tablo 2-6: Engel Derecesi

Engellilik düzeyine göre yapılan değerlendirmelerde engel düzeyinin %40 ila %69 olduğunu belirtenlerin oranı %80,3; %70 ve üzerinde olduğunu belirtenlerin oranı %15,3; %20-39 düzeyinde olduğunu belirtenlerin oranı ise %4,4 olmuştur.

2.4.1. Engel Türüne Göre Engellilik Derecesi

Engel Türü	%20-39 arası	%40-69 arası	%70 ve üzeri	Toplam
Dil ve Konuşma	0 0,0%	2 100,0%	0 0,0%	2
Ortopedik	5 3,8%	110 84,6%	15 11,5%	130
Görme	2 5,9%	22 64,7%	10 29,4%	34
İşitme	1 10,0%	5 50,0%	4 40,0%	10
Zihinsel	0 0,0%	21 75,0%	7 25,0%	28
Kronik hastalıklar (kalp, böbrek yetmezliği / şeker hastalığı vb.)	0 0,0%	25 96,2%	1 3,8%	26
Kanser	0 0,0%	5 83,3%	1 16,7%	6
Kas hastalıkları	3 60,0%	2 40,0%	0 0,0%	5
Diğer	0 0,0%	0 0,0%	3 100,0%	3
Toplam	10	184	35	229

Tablo 2-7: 2.4.1. Engel Türüne Göre Engellilik Derecesi

Engel gruplarının engellilik düzeylerinin genelde %40-%69 arasında yoğunlaştığı görülmektedir. İşitme engeli olanlardan %70 ve üzeri engele sahip olduklarını söyleyenlerin oranı %40'tır. Bu oran görme engeline %29,4; zihinsel engelde %25'tir.

2.4.2. Semte Göre Engellilik Derecesi

İkamet Ettiğiniz ilçe	%20-39 arası	%40-69 arası	%70 ve üzeri	Toplam
Haliliye	5 5,3%	73 76,8%	17 17,9%	95
Karaköprü	0 0,0%	25 92,6%	2 7,4%	27
Eyyübiye	5 4,7%	86 80,4%	16 15,0%	107
Toplam	10	184	35	229

Tablo 2-8: Semte Göre Engellilik Derecesi

İlçeler göre engellilik derecelerinde belirgin bir farklılık söz konusu değildir.

2.5. Çalışılan ya da Çalışılabilecek İşlere Yönelik İhtiyaç Duyulan Çalışma Koşulları

	Sıklık	%
Ağır fiziksel iş ve güç gerektirmeyen işlerde çalışmak	174	76,0%
Yarı zamanlı işlerde çalışmak/çalışma saatlerinin düzenlenmesi	94	41,0%
İş seyahatleri ve arazi çalışması olmayan işlerde çalışmak	85	37,1%
Ulaşım için servis sağlanması	82	35,8%
Fiziksel düzenlemelerin yapılması	98	42,8%
Ev ortamında olan işlerde çalışmak	66	28,8%
İşe uyum eğitiminin verilmesi/mesleki teknolojik destek verilmesi	60	26,2%
Çalışma koşulları ile ilgili görüş bildirmedir	16	7,0%
Çalışmayı düşünmüyor/çalışamaz	12	5,2%
Düzenlemelerden memnunum	7	3,1%
Maaşlar artırılsın	5	2,2%
Sosyal güvence imkânı sağlanmalı	2	,9%
Yıllık izin imkânının verilmesi	1	,4%
Daha fazla dinlenme imkânı sağlanmalı	2	,9%
Engellilere değer verilsin	2	,9%
Toplam	706	308,3%

Tablo 2-9: İhtiyaç Duyulan Çalışma Koşulları

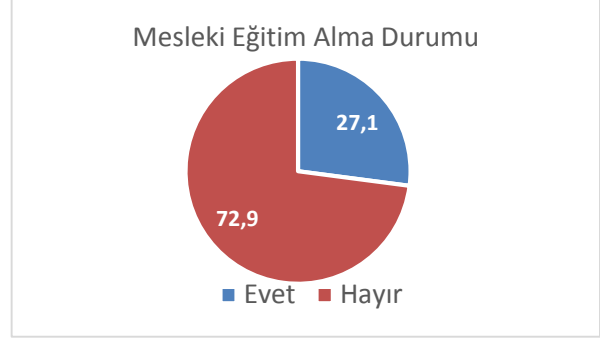
Çalışma koşullarına yönelik beklentilerde dile en fazla getirilen beklenti %76 ile fiziksel güç gerektirmeyen iş beklentisidir. Yarı zamanlı çalışmayı ve çalışma saatlerinin uygun şekilde düzenlenmesini isteyenlerin oranı %41, çalışma ortamında hareket kabiliyetini kısıtlayan ortamlardaki fiziksel düzenlemelerin yapılmasını isteyenlerin oranı %42,8, servis olmasını talep edenlerin oranı %35,8, arazi ve iş seyahatleri olmayan işler olmasını belirtenlerin oranı %37, ev ortamlarında yapılabilecek işler sağlanmalı diyenlerin oranı %28,8, işe uyum ve teknolojik eğitimlerin verilmesini talep edenlerin oranı %26,2'dir. Bununla birlikte maaşların arttırılması, yıllık izinleri sağlanması ve sosyal güvencelerin arttırılması gerektiği de dile getirilen beklentilerdendir.

Görüşülen 229 kişiden toplam 706 cevap alındığı için yüzde toplamı &100 yerine %308,3 çıkmıştır. Burada, 229 kişinin her birinden ortalama 3 cevap geldiği anlaşılmaktadır.

3. MESLEKİ EĞİTİM VE BECERİLER

3.1. Mesleki Eğitim Alınma Durumu

	Sıklık	%
Evet	62	27,1
Hayır	167	72,9
Toplam	229	100,0

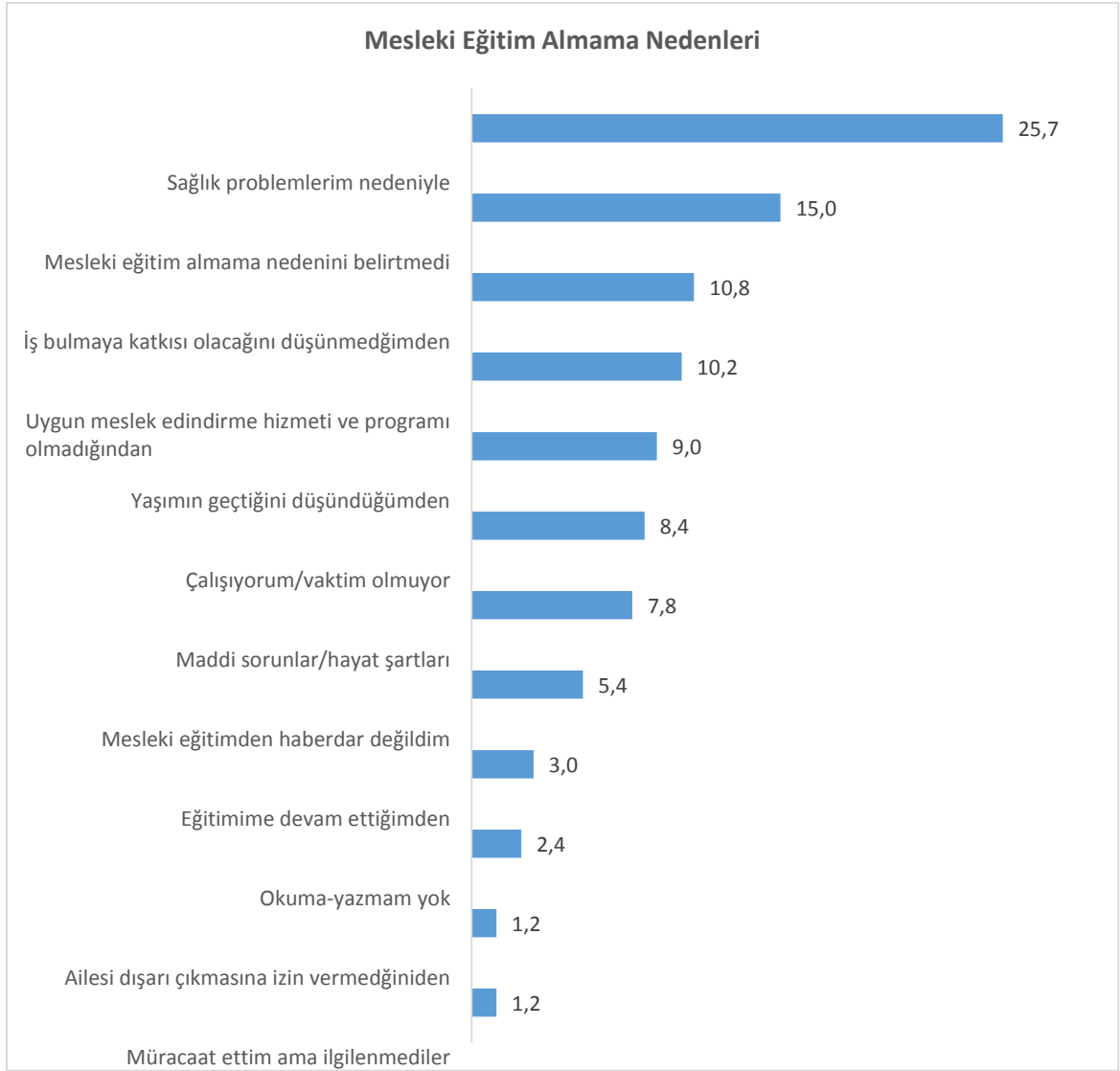
Tablo 3-1: Eğitim Alma Durumu

Engelliler arasında mesleki eğitim alanların oranı %27,1 olmuştur.

3.2. Mesleki Eğitimi Almama Nedenleri

	Sıklık	%
Sağlık problemlerim nedeniyle	43	25,7
Mesleki eğitim almama nedenini belirtmedi	25	15,0
İş bulmaya katkısı olacağını düşünmediğimden	18	10,8
Uygun meslek edindirme hizmeti ve programı olmadığından	17	10,2
Yaşımın geçtiğini düşündüğümden	15	9,0
Çalışıyorum/vaktim olmuyor	14	8,4
Maddi sorunlar/hayat şartları	13	7,8
Mesleki eğitimden haberdar değildim	9	5,4
Eğitimime devam ettiğimden	5	3,0
Okuma-yazmam yok	4	2,4
Ailesi dışarı çıkmasına izin vermediğinden	2	1,2
Müracaat ettim ama ilgilenmediler	2	1,2
Toplam	167	100,0

Tablo 3-2: Mesleki Eğitim Almama Nedenleri

Mesleki eğitimlere katılamama nedeni olarak sağlık problemlerini belirtenlerin oranı %25,7 ile dikkat çekmektedir. İş bulmaya ve meslek edinmeye katkısı olmayacağını inananların oranı %21, artık eğitimler için yaşının geçtiğini düşünenlerin oranı %9, çalıştığı için vakit bulamadığını belirtenlerin oranı %8,4, Maddi sebeplerden kaynaklı katılamadığını belirtenlerin oranı %7,8; eğitimlerden haberdar olmadığını belirtenlerin oranı ise % 5,4'tür.

3.3. Mesleki Eğitimin Nereden Alındığı

	Sıklık	%
Belediye kursları	1	1,6
Halk eğitim	34	54,8
İŞKUR	10	16,1
Yaygın eğitim	4	6,5
Özgün eğitim	6	9,7
Belirtmedi	7	11,3
Toplam	62	100,0

Tablo 3-3: Mesleki Eğitimin Nereden Alındığı

Mesleki eğitimi halk eğitimden aldığını belirtenlerin oranı %54,8; İŞKUR'dan aldığını belirtenlerin oranı %16,1; özgür eğitimden %9,7; yaygın eğitimden %6,5; eğitim aldığı kurumu hatırlamayan ya da belirtmeyenlerin oranı %11,1'dir.

3.4. Oturulan Semte Göre Eğitimin Nereden Alındığı

İkamet Ettiğiniz ilçe	Belediye Kursları	Halk Eğitim	İŞKUR	Yaygın Eğitim	Özgün Eğitim	Belirtmedi	Toplam
Haliliye	1	12	3	3	5	5	29
	3,4%	41,4%	10,3%	10,3%	17,2%	17,2%	100,0%
Karaköprü	0	10	1	0	0	0	11
	0,0%	90,9%	9,1%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Eyyübiye	0	12	6	1	1	2	22
	0,0%	54,5%	27,3%	4,5%	4,5%	9,1%	100,0%
Toplam	1	34	10	4	6	7	62
	1,6%	54,8%	16,1%	6,5%	9,7%	11,3%	100,0%

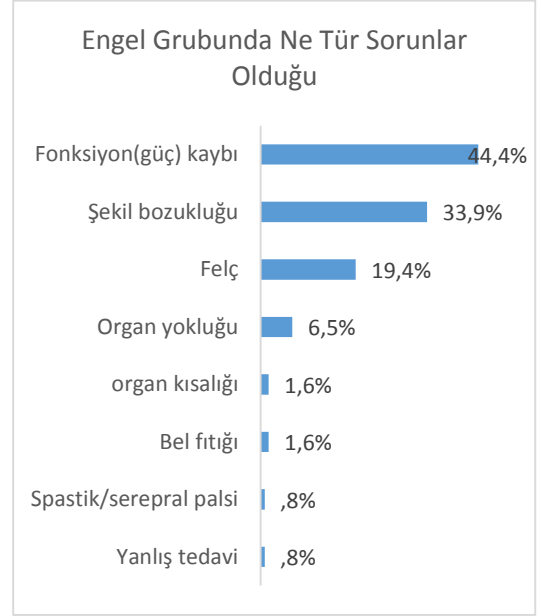
Tablo 3-4: Semte Göre Eğitimin Nereden Alındığı

İlçelere göre eğitimlerin daha çok hangi eğitim kurumundan alındığı sorusuna Karaköprü'de oturanların %91'i halk eğitimden; Eyyübiye'de ikamet edenlerin %54,5'i halk eğitimden, %27,3'ü İŞKUR'dan, %4,5 oranı yaygın ve özgün eğitimden; Haliliye'de ise %41'i halk eğitimden, %17,2'si özgün ve %10,3'ü özgün ve İŞKUR'dan eğitim aldıklarını belirtmiştir. Üç ilçe için de öne çıkan kurum halk eğitim merkezleri olmuştur.

4. ENGELLİLİK DURUMUNDAN KAYNAKLI YAŞANAN SORUNLARLAR

4.1. Engel Grubunda Ne Tür Sorunlar Olduğu

	Sıklık	%
Şekil bozukluğu	42	33,9%
Organ yokluğu	8	6,5%
Felç	24	19,4%
Spastik/serebral palsy	1	,8%
Fonksiyon(güç) kaybı	55	44,4%
Organ kısalığı	2	1,6%
Bel fıtığı	2	1,6%
Yanlış tedavi	1	,8%
Toplam	135	108,9%

Tablo 4-1: Engeli Nedeniyle Yaşadığı Sorun

Engellilerin engellerinin kendilerine yarattıkları sorunların başında %44,4 oranla fonksiyon (güç) kaybı, %33,9 şekil bozukluğu gelmektedir. %19,4 oranla felç, %6,5 oranla organ yokluğu, %1,6 oranla organ kısalığı ve bel fıtığı da belirtilen sorunlar arasındadır.

4.2. Görmeyle İlgili Yaşanan Sorunlar

	Sıklık	%
Gece körlüğü(tavukkarası)	1	2,9
Her iki gözün de görmemesi	2	5,9
Göz kaybı	2	5,9
Bir gözde sorun olmayıp diğer gözün görmemesi	3	8,8
Her iki gözün de az görmesi	12	35,3
Bir gözün az diğer gözün hiç görmemesi	14	41,2
Toplam	34	100,0

Tablo 4-2: Görmeyle İlgili Yaşanan Sorunlar

Görmeyle alakalı yaşanan sorunların neler olduğu sorusuna %41,2 oranında bir gözün az, diğer gözün hiç görmediği; %35,3 oranında her iki gözünde az gördüğü; %8,8 oranında bir gözünde sorun olmayıp diğer gözünün görmediği, %5,9 oranında göz kaybı ve her iki gözün de görmediği cevabı verilmiştir. Bir kişi de gece körlüğü yaşadığını belirtmiştir.

4.3. Dil Konusunda Ne Tür Sorunlar Yaşadığı

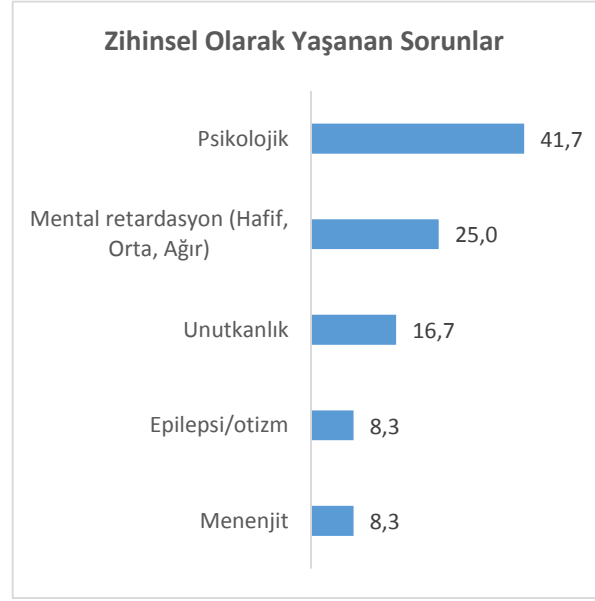
	Sıklık	%
Afazi	2	100,0
Toplam	2	100,0

Tablo 4-3: Dille İlgili Sorunlar

Dil konusunda sorunu olan iki kişi de afazi sorunu yaşadığını belirtmiştir.

4.4. Zihinsel Olarak Ne Tür Sorunlar Yaşandığı

	Sıklık	%
Mental retardasyon (Hafif, Orta, Ağır)	3	25,0
Epilepsi/otizm	1	8,3
Psikolojik	5	41,7
Unutkanlık	2	16,7
Menenjit	1	8,3
Toplam	12	100,0

Tablo 4-4: Zihinsel Sorunlar

Zihinsel olarak yaşanan sorunların başında %41,7 oranla psikolojik, %25 mental retardasyon, %16,7 unutkanlık, %8,3 oranla Epilepsi sorunları gelmiştir.

4.5. İşitmeyle İlgili Ne Tür Sorunlar Yaşandığı

	Sıklık	%
Her iki kulağın hiç duymaması	1	10,0
Bir kulağın az diğerinin hiç duymaması	4	40,0
Bir kulağın hiç duymaması	4	40,0
Her iki kulağın da az duyması	1	10,0
Toplam	10	100,0

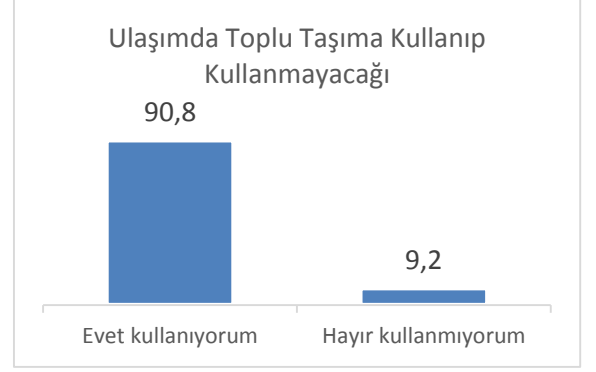
Tablo 4-5: İşitmeyle İlgili Sorunlar

İşitme ile ilgili sorunların neler olduğu sorusuna, katılımcıların %40'ı bir kulağın az diğerinin hiç duymadığını, %40'ı bir kulağının hiç duymadığını, %10'u her iki kulağının da hiç duymadığını, %10'u her iki kulağının da az duyduğunu söyleyerek cevap vermişlerdir.

5. ULAŞIMDAN KAYNAKLI YAŞANAN SORUNLAR

5.1. Ulaşımında Kendi Başınıza Toplu Taşıma Araçlarını Kullanma Durumu

	Sıklık	%
Evet kullanıyorum	208	90,8
Hayır kullanmıyorum	21	9,2
Toplam	229	100,0

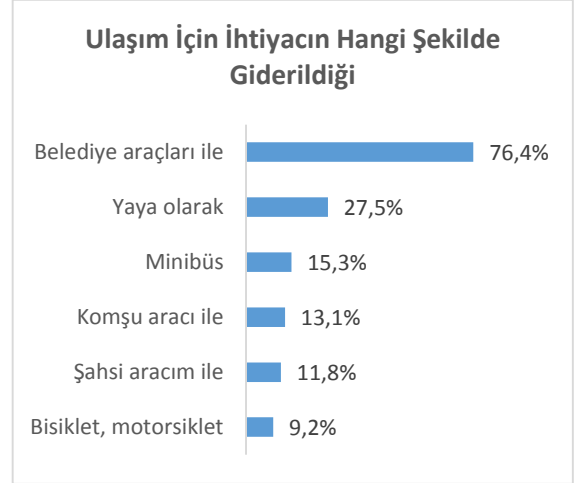

Tablo 5-1: Ulaşımında Tek Başına Toplu Taşımayı Kullanma Durumu

Ulaşımında toplu taşımayı kendi başına kullananların oranı %90,8, kullanamayanların oranı %9,2'dir.

5.2. Herhangi Bir İş İçin Ulaşım İhtiyacının Hangi Şekilde Sağlandığı

	Sıklık	%
Belediye araçları ile	175	76,4%
Bisiklet, motosiklet	21	9,2%
Minibüs	35	15,3%
Komşu aracı ile	30	13,1%
Şahsi aracım ile	27	11,8%
Yaya olarak	63	27,5%
Toplam	351	153,3%

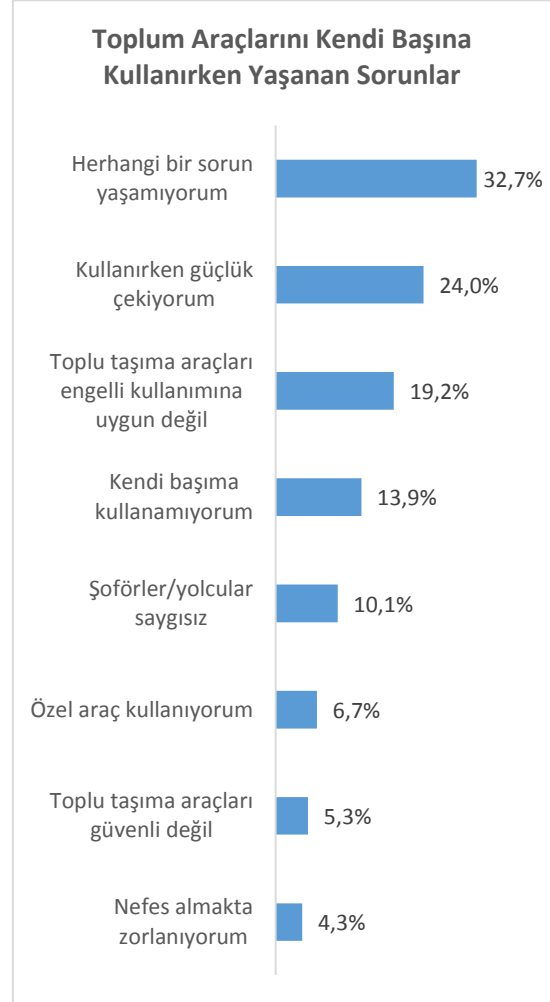

Tablo 5-2: Ulaşım İhtiyacının Nasıl Karşılandığı

Ulaşımında belediye otobüslerini kullananların oranı %76,4; minibüs kullananların oranı %15,3; komşusunun aracından faydalananların oranı %13,1; şahsi aracını kullananların oranı %11,8; bisiklet ve motosiklet kullananların oranı %9,2'dir. Araç kullanmadan yaya olarak gidenlerin oranı ise %27,5 ile dikkat çekmektedir.

5.3. Ulaşımında Toplu Taşıma Araçlarını Kullanırken Yaşanan Sorunlar

	Sıklık	%
Kendi başıma kullanamıyorum	29	13,9%
Özel araç kullanıyorum	14	6,7%
Toplu taşıma araçları güvenli değil	11	5,3%
Kullanırken güçlük çekiyorum	50	24,0%
Toplu taşıma araçları engelli kullanımına uygun değil	40	19,2%
Şoförler/yolcular saygısız	21	10,1%
Nefes almakta zorlanıyorum	9	4,3%
Herhangi bir sorun yaşamıyorum	68	32,7%
Toplam	242	116,3%

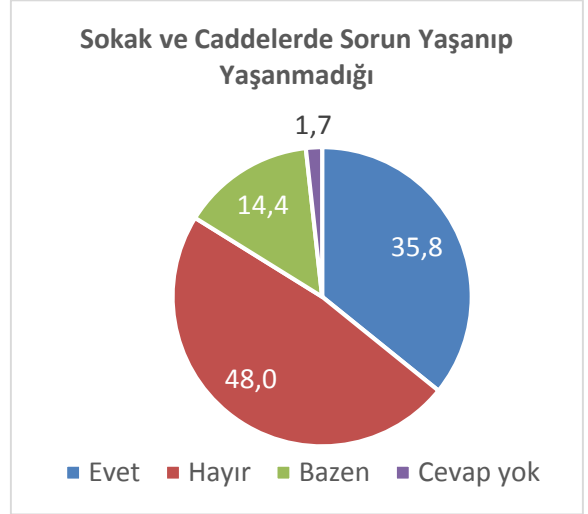

Tablo 5-3: Toplu Taşıma Araçlarındaki Sorunlar

Toplu taşımayı kullanım güçlüğü çektiğini belirtenlerin oranı %24, engelli kullanımına uygun olmadığını belirtenlerin oranı %19,2; kendi başına toplu taşımayı kullanmadığını belirtenlerin oranı %13,9; şoför ve bazı yolcuların saygısızlık ettiğini belirtenlerin oranı %10,1; güvenli bulmadığı için kullanmayanların oranı %5,3, nefes almakta zorlandığını belirtenlerin oranı %4,3 herhangi bir sorun yaşamadığını belirtenlerin oranı ise %32,7'dir. Toplu taşımayı kullanmayıp kendi aracını kullananların oranı %6,7'dir.

5.4. Sokak Ve Caddelerde Engelden Kaynaklı Sorun Yaşanma Durumu

	Sıklık	%
Evet	82	35,8
Hayır	110	48,0
Bazen	33	14,4
Cevap yok	4	1,7
Toplam	229	100,0

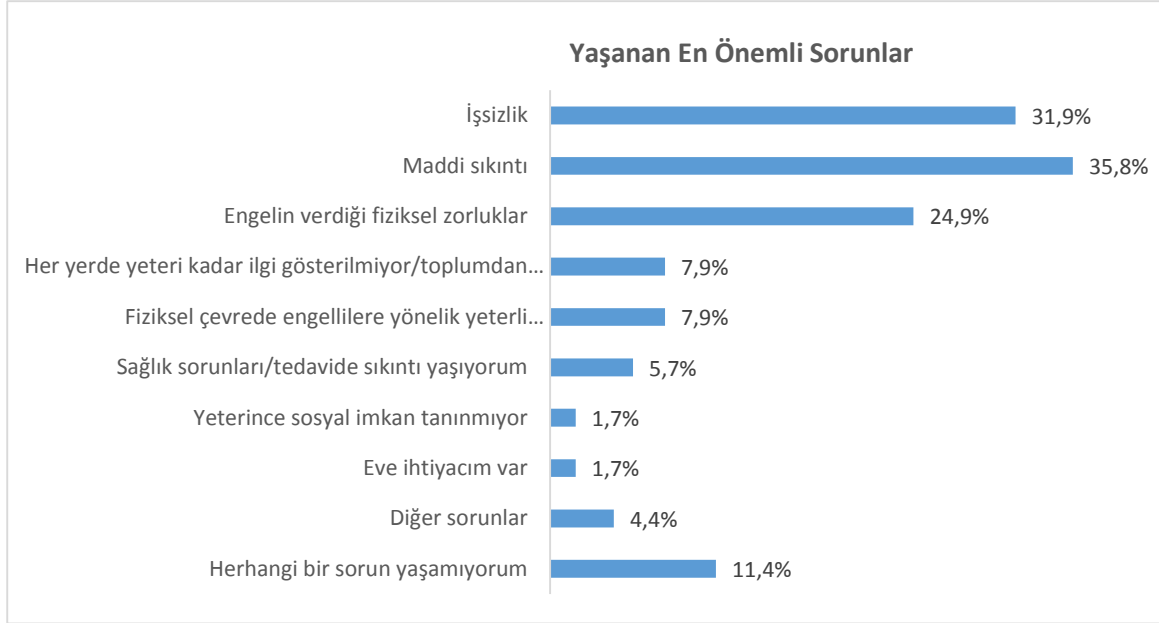
Tablo 5-4: Sokak ve Caddelerde Yaşanan Sorunlar

Sokak ve caddelerde yürürken sorun yaşadığını belirtenlerin oranı %35,8, Bazen sorun yaşadığını belirtenlerin oranı %14,4, sorun yaşamadığını belirtenlerin %48'dir. Her iki engelliden birinin sokak ve caddelerde bir şekilde sorun yaşadığı görülmektedir.

5.5. Yaşanan En Önemli Sorunlar

	Sıklık	%
İşsizlik	73	31,9%
Maddi sıkıntı	82	35,8%
Engelin verdiği fiziksel zorluklar	57	24,9%
Her yerde yeteri kadar ilgi gösterilmiyor/toplumdan dışlanma	18	7,9%
Fiziksel çevrede engellilere yönelik yeterli düzenlemeler sağlanmıyor	18	7,9%
Sağlık sorunları/tedavide sıkıntı yaşıyorum	13	5,7%
Yeterince sosyal imkân tanınmıyor	4	1,7%
Eve ihtiyacım var	4	1,7%
Diğer sorunlar	10	4,4%
Herhangi bir sorun yaşamıyorum	26	11,4%
Toplam	305	133,2%

Tablo 5-5: Yaşanan En Önemli Sorunlar

Engellilerin yaşadıkları en önemli sorunlar başında %35,8 oranla ekonomik sorunlar; %31,9 ile işsizlik sorunu, %24,9 oranla fiziksel zorluklar gelmektedir. Çevre düzenlemelerinde engellilere yönelik düzenlemelerin olmaması ve toplumda yeteri kadar ilgi gösterilmiyor ve dışlanıyoruz diyenlerin oranı %7,9, tedavi ve sağlık sorunları olduğunu belirtenlerin oranı %5,7'dir. Buna ilaveten yeterince sosyal imkânlar tanınmadı, ev ihtiyacı olduğunu belirtenlerde olmuştur. Herhangi bir sorun yaşamıyorum diyenlerin oranı %11,4 dür.

5.6. İlçelere Göre Karşılaşılan Sorunlar

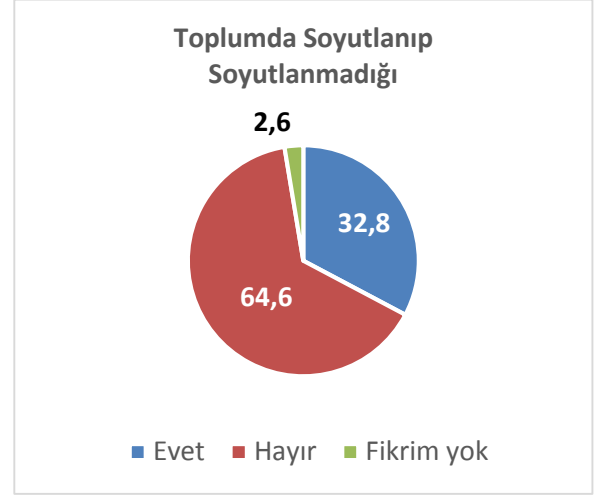
İkamet Edilen İlçe	İlgilenilmiyor	5 Yılda Kayıt Yenilemek Zor Oluyor		Herhangi Bir Sorunla Karşılaşmadım	Toplam
		Yenilemek Zor Oluyor	Herhangi Bir Sorunla Karşılaşmadım		
Haliliye	2	2	7	11	
	18,2%	18,2%	63,6%	100,0%	
Eyyübiye	5	0	4	9	
	55,6%	0,0%	44,4%	100,0%	
Toplam	7	2	11	20	
	35,0%	10,0%	55,0%	100,0%	

Tablo 5-6: İlçelere Göre Karşılaşılan Sorunlar

Frekansları düşük olmakla birlikte Haliliye ve Eyyübiye’de sorunları ile ilgilenilmemesinden ve yine Haliliye’de kayıt yenilemenin 5 yılda bir yapılmasından duydukları rahatsızlığı belirtmişlerdir.

5.7. Toplumdan Soyutlandığının Düşünüp Düşünmediği

	Sıklık	%
Evet	75	32,8
Hayır	148	64,6
Fikrim yok	6	2,6
Toplam	229	100,0

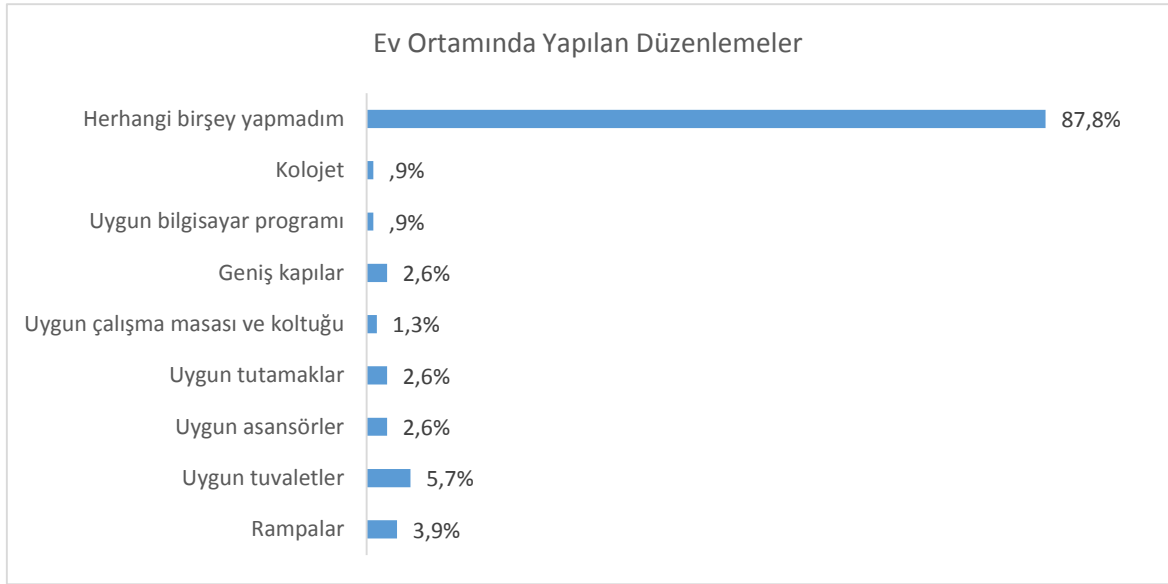
Tablo 5-7: Toplumdan Soyutlandığını Düşünüp Düşünmediği

Bir engellinin toplumdan soyutlandığını hissetmesinden daha acı ne olabilir ki. Yapılan araştırmada soyutlandığını hissedenlerin oranı %32,8'dir, soyutlanmadığını düşünenleri oranı %64,6, soyutlanıp soyutlanmadığını fark etmeyenleri oranı %2,6'dır.

5.8. Ev Ortamı İçerisinde Kolaylık Sağlaması İçin Neler Yapıldığı

	Sıklık	%
Rampalar	9	3,9%
Uygun tuvaletler	13	5,7%
Uygun asansörler	6	2,6%
Uygun tutamaklar	6	2,6%
Uygun çalışma masası ve koltuğu	3	1,3%
Geniş kapılar	6	2,6%
Uygun bilgisayar programı	2	,9%
Kolojet	2	,9%
Herhangi bir şey yapmadım	201	87,8%
Toplam	248	108,3%

Tablo 5-8: Ev Ortamındaki Kolaylaştırıcı Araçlar

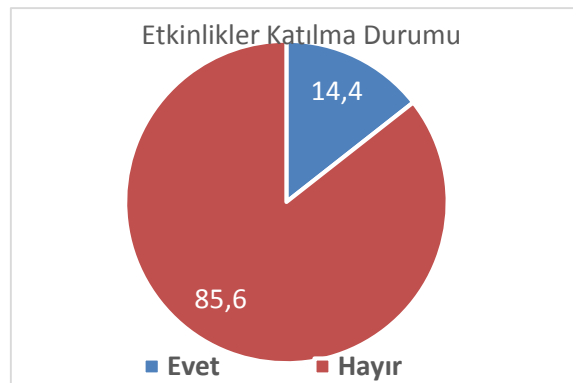
Hayatı kolaylaştırmak için görüşülen engellilerden yalnızca %13'ünün ev ortamında kısmi düzenlemeler yapabildikleri görülmektedir. Yapılan değişiklikler arasında uygun tuvalet diyenlerin oranı %5,7; uygun asansör, kapılar ve tutamak diyenlerin oranı %2,6; rampa düzenlemeleri diyenlerin oranı ise %3,9 dur. Engellilerin yaklaşık %87'sinin ev ortamında yaşamını kolaylaştıracak hiçbir düzenleme yapamadığı ve ciddi sıkıntılarla yaşamını devam ettirdiği söylenebilir.

6. SOSYAL ETKİNLİKLER VE BEKLENTİLER

6.1. Engellilere Yönelik Herhangi Bir Eğitim, Konferans, Seminer, Sempozyum vb.

Etkinliklere Katılma Durumu

	Sıklık	%
Evet	33	14,4
Hayır	196	85,6
Toplam	229	100,0

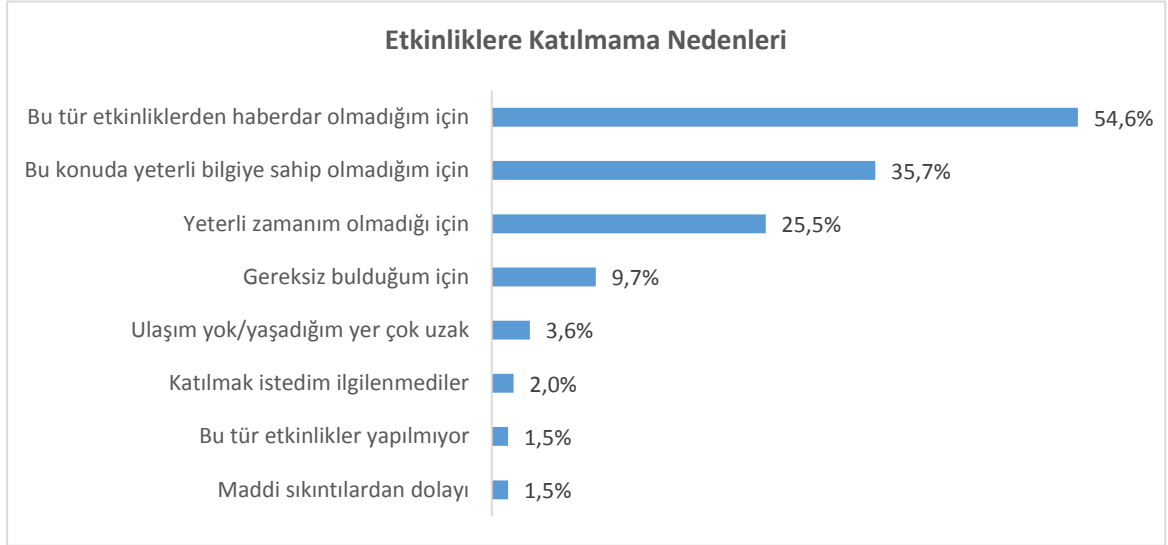
Tablo 6-1: Kültürel Etkinliklere Katılma Durumu

Eğitim, konferans, seminer ve sempozyumlara katılma oranı %14,4 dür. Yani her yedi engellide ancak biri bu tür etkinliklere katılabildiği görülmektedir.

6.2. Konferans, Seminer, Sempozyum vb. Etkinliklere Katılmama Sebepleri

	Sıklık	%
Yeterli zamanım olmadığı için	50	25,5%
Gereksiz bulduğum için	19	9,7%
Bu konuda yeterli bilgiye sahip olmadığım için	70	35,7%
Bu tür etkinliklerden haberdar olmadığım için	107	54,6%
Ulaşım yok/yaşadığım yer çok uzak	7	3,6%
Katılmak istedim ilgilenmediler	4	2,0%
Bu tür etkinlikler yapılmıyor	3	1,5%
Maddi sıkıntılardan dolayı	3	1,5%
Toplam	263	134,2%

Tablo 6-2: Kültürel Etkinliklere Katılmama Sebepleri

Konferans, seminer, sempozyum vb. etkinliklere katılmama nedenlerinin başında bu tür etkinliklerden haberdar olmadıklarını belirtenler (%90,3) gelmektedir. Zamanı uygun olmadığı için katılmadığını belirtenlerin oranı %25,5; bu tür etkinlikleri gereksiz bulduğunu bulanların oranı %9,7'dir. Ulaşım sorunu ve kendisi ile ilgilenilmediği için katılmadığını belirtenlerde olmuştur.

6.3. Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden Sosyal ve Kültürel Faaliyetlere Yönelik Yapılması İstenen Beklentiler

	Sıklık	%
Spor aktiviteleri	49	21,4%
Tiyatro/sinema	48	21,0%
Gezi	39	17,0%
Engellilere yönelik konferanslar olmalı	12	5,2%
Maddi yardım yapılmalı	9	3,9%
Konserler verilmeli	10	4,4%
Park olmalı	8	3,5%
Kurslar düzenlenmeli	2	,9%
Bir isteği yok	94	41,0%
Toplam	271	118,3%

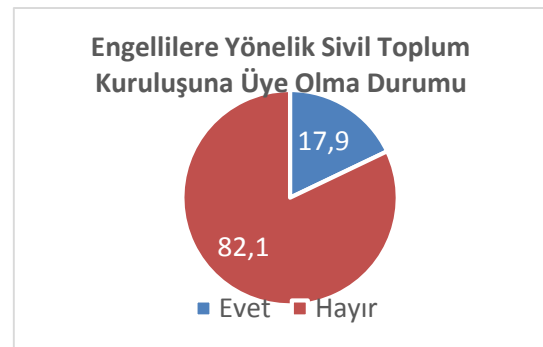

Tablo 6-3: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden Beklenen Sosyal-Kültürel Faaliyetler

Kültürel ve sosyal etkinliklere yönelik Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden beklentilerin başında spor aktiviteleri ve tiyatro/sinema gelmektedir. Bunun oranı %21; gezi diyenlerin oranı %17; konferans diyenler %5,2, konserler düzenlensin diyenlerin oranı %4,4; maddi yardım yapılsın diyenlerin oranı %3,9, parklar olmalı diyenlerin oranı %3,5'tir. Engelli olup birçok sorunla her an karşı karşıya olan engellilerin %41 oranla bir isteğim yok demesi dikkat çekici görünmektedir.

6.4. Engellilere Yönelik Bir Sivil Toplum Örgütüne Üye Olma Durumu

	Sıklık	%
Evet	41	17,9
Hayır	188	82,1
Toplam	229	100,0

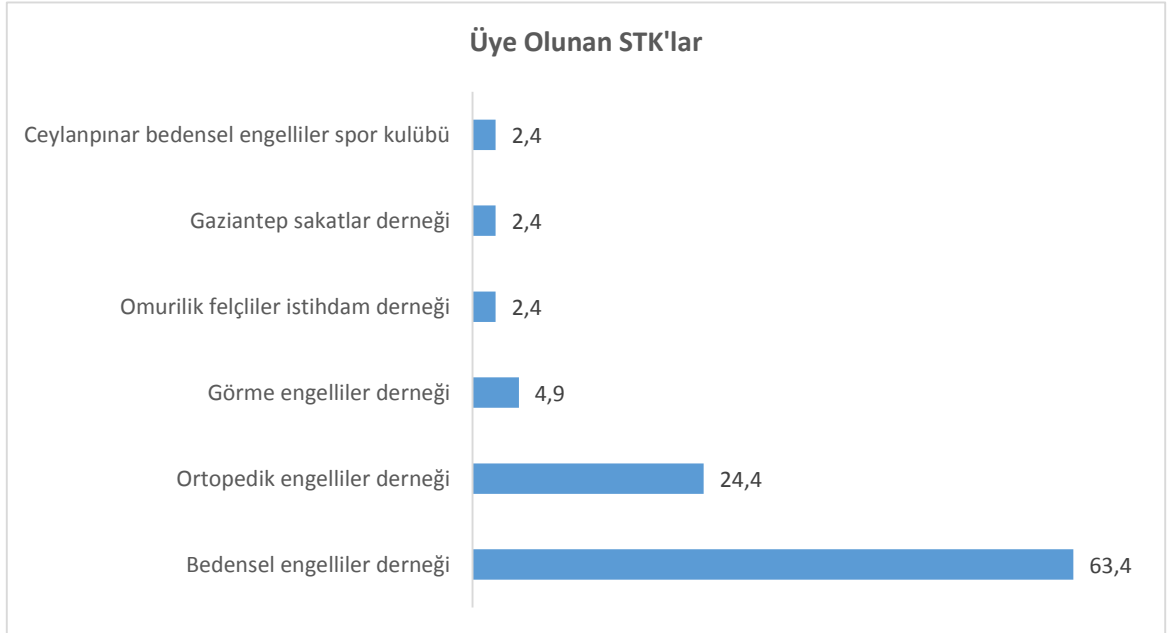
Tablo 6-4: Engellilere Yönelik Bir STK'ya Üye Olma Durumu

Herhangi bir sivil toplum kuruluşuna üye olanların oranı oldukça düşüktür. Bu oran %17,9 dur. Yani her beş kişiden ancak birinin üye olduğu görünmektedir.

6.5. Üye Olunan Sivil Toplum Kuruluşları

	Sıklık	%
Bedensel Engelliler Derneği	26	63,4
Ortopedik Engelliler Derneği	10	24,4
Görme Engelliler Derneği	2	4,9
Omurilik Felçliler İstihdam Derneği	1	2,4
Gaziantep Sakatlar Derneği	1	2,4
Ceylanpınar Bedensel Engelliler Spor Kulübü	1	2,4
Toplam	41	100,0

Tablo 6-5: Üye Olunan STK'lar

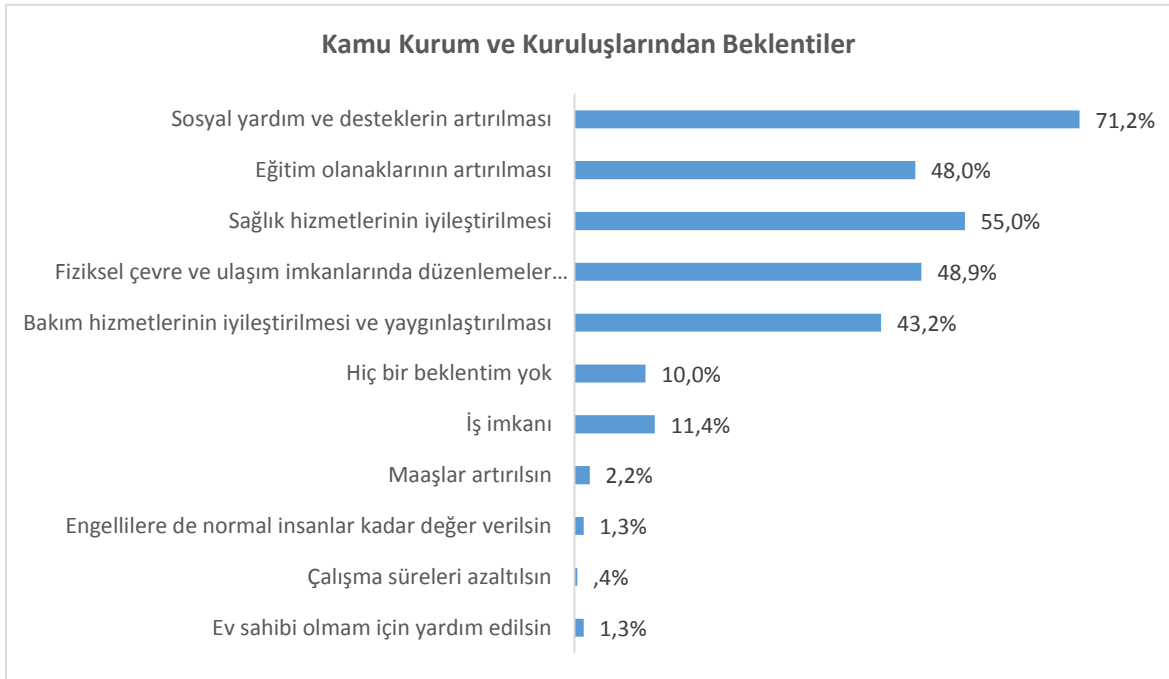

Üye olunan kuruluşlar arasında ilk sırayı % 63,4 oranla Bedensel Engelliler Derneği almıştır. %24,4 oranla Ortopedik Engelliler Derneği, %4,9 oranla Görme Engelliler Derneği üye olunan dernekler arasında söylenmiştir.

6.6. Kamu Kurum ve Kuruluşlarından Beklentiler

	Sıklık	%
Sosyal yardım ve desteklerin artırılması	163	71,2%
Eğitim olanaklarının artırılması	110	48,0%
Sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi	126	55,0%
Fiziksel çevre ve ulaşım imkânlarında düzenlemeler yapılması	112	48,9%
Bakım hizmetlerinin iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılması	99	43,2%
Hiç bir beklentim yok	23	10,0%
İş imkânı	26	11,4%
Maaşlar artırılsın	5	2,2%
Engellilere de normal insanlar kadar değer verilsin	3	1,3%
Çalışma süreleri azaltılsın	1	,4%
Ev sahibi olmam için yardım edilsin	3	1,3%
Toplam	671	293,0%

Tablo 6-6: Kamu Kurum ve Kuruluşlarından Beklentiler

Kamu kurum ve kuruluşlardan beklentilerde ilk sırayı %71,2 oranla sosyal yardım ve desteklerin arttırılması, sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesini belirtenlerin oranı %55, eğitimlerin arttırılmasını isteyenlerin oranı %48, bakım hizmetlerinin iyileştirilmesini isteyenlerin oranı %43,2; iş imkânı sağlanmasını isteyenlerin %11,4, maaşların arttırılmasını isteyenlerin oranı %2,2, ayrıca normal insanlar kadar değer verilmesini, çalışma saatlerinin düşürülmesi yönünde görüş belirtenler olmuştur. Hiçbir beklentisi olmadığını belirtenlerin oranı %10'dur.

7. ŞANLIURFA'DA YAŞAMAKTAN DUYULAN MEMNUNİYET

7.1. Cinsiyete Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet Düzeyi

Cinsiyet	Çok Memnunum	Memnunum	Kararsızım	Memnun Değilim	Hiç Memnun Değilim	Toplam
Kadın	21	39	2	9	7	78
	26,9%	50,0%	2,6%	11,5%	9,0%	100,0%
Erkek	29	80	13	17	12	151
	19,2%	53,0%	8,6%	11,3%	7,9%	100,0%
Toplam	50	119	15	26	19	229
	21,8%	52,0%	6,6%	11,4%	8,3%	100,0%

Tablo 7-1: Cinsiyete Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet

Şanlıurfa'da yaşıyor olmaktan genel olarak insanlar memnun görünmektedir. Bu oran yaklaşık %80, memnun olmadığını belirtenlerin oranı %20'dir. İlçelere göre de herhangi bir farklılık söz konusu değildir. Engelli olmayan insanlar ile görüşüldüğünde şimdikinden daha yüksek oranlarda memnuniyetsizlikle karşılaşılacağı kanaatini taşıyoruz.

7.2. Yaşa Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet Düzeyi

Yaş	Çok memnunum	Memnunum	Kararsızım	Memnun değilim	Hiç memnun değilim	Toplam
15-24	13	20	0	4	1	38
	34,2%	52,6%	0,0%	10,5%	2,6%	100,0%
25-34	10	34	10	12	10	76
	13,2%	44,7%	13,2%	15,8%	13,2%	100,0%
35-44	21	39	4	4	3	71
	29,6%	54,9%	5,6%	5,6%	4,2%	100,0%
45-54	3	20	1	5	4	33
	9,1%	60,6%	3,0%	15,2%	12,1%	100,0%
55 ve üzeri	3	6	0	1	1	11
	27,3%	54,5%	0,0%	9,1%	9,1%	100,0%
Toplam	50	119	15	26	19	229
	21,8%	52,0%	6,6%	11,4%	8,3%	100,0%

Tablo 7-2: Yaşa Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet

Yaşa göre değerlendirildiğinde 25-34 ve 45-54 yaş aralığında memnuniyet düzeyi diğer yaş aralıklarına oranla biraz daha düşük kalmıştır. 25-34 yaş aralığı, zorlukların yoğun yaşanmaya başladığı yaşlar olarak; 45-54 yaş aralığıysa insanların sorunlardan ve yaşam koşullarından yorulduğu yaşlar olarak düşünülebilir.

7.3. Medeni Duruma Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet Düzeyi

Medeni Hal	Çok memnunum	Memnunum	Kararsızım	Memnun Değilim	Hiç Memnun Değilim	Toplam
Evli	40	98	14	20	12	184
	21,7%	53,3%	7,6%	10,9%	6,5%	100,0%
Dul-Eşi Ölmüş	0	2	0	0	1	3
	0,0%	66,7%	0,0%	0,0%	33,3%	100,0%
Dul-Boşanmış	0	0	0	2	0	2
	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
Ayrı Yaşıyor	0	0	0	0	2	2
	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
Bekâr	10	19	1	4	4	38
	26,3%	50,0%	2,6%	10,5%	10,5%	100,0%
Toplam	50	119	15	26	19	229
	21,8%	52,0%	6,6%	11,4%	8,3%	100,0%

Tablo 7-3: Medeni Duruma Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet

Özellikle boşanmış katılımcılar ve ayrı yaşayanlar, oransal olarak Şanlıurfa'da yaşıyor olmaktan daha az memnun olduğu görülmüştür.

7.4. Eğitime Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet Düzeyi

Eğitim Durumu	Çok memnunum	Memnunum	Kararsızım	Memnun değilim	Hiç memnun değilim	Toplam
Okul bitirmemiş	4	10	4	2	0	20
	20,0%	50,0%	20,0%	10,0%	0,0%	100,0%
İlkokul	15	47	4	10	7	83
	18,1%	56,6%	4,8%	12,0%	8,4%	100,0%
Ortaokul	8	21	4	1	7	41
	19,5%	51,2%	9,8%	2,4%	17,1%	100,0%
Lise	20	28	3	10	5	66
	30,3%	42,4%	4,5%	15,2%	7,6%	100,0%
Üniversite	3	13	0	3	0	19
	15,8%	68,4%	0,0%	15,8%	0,0%	100,0%
Toplam	50	119	15	26	19	229
	21,8%	52,0%	6,6%	11,4%	8,3%	100,0%

Tablo 7-4: Eğitime Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet

İlkokul, lise ve üniversite mezunları, diğer eğitim düzeyine sahip olanlara oranla Şanlıurfa'da yaşıyor olmaktan daha az memnun oldukları görülmektedir

7.5. Gelire Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet Düzeyi

Aylık Gelir	Çok Memnunum	Memnunum	Kararsızım	Memnun Değilim	Hiç Memnun Değilim	Toplam
100-750 TL	24	31	8	8	11	82
	29,3%	37,8%	9,8%	9,8%	13,4%	100,0%
751-2000 TL	17	65	6	13	4	105
	16,2%	61,9%	5,7%	12,4%	3,8%	100,0%
2001 ve üzeri	0	1	0	1	0	2
	0,0%	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%	100,0%
Gelirini belirtmedi	9	22	1	4	4	40
	22,5%	55,0%	2,5%	10,0%	10,0%	100,0%
Toplam	50	119	15	26	19	229
	21,8%	52,0%	6,6%	11,4%	8,3%	100,0%

Tablo 7-5: Gelire Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet

Geliri 2000 TL'den daha yüksek geliri olanların %50'si ve 100-750 TL gelire sahip olanların %23,2'si diğer gelir aralıklarına oranla daha az memnun olduklarını belirtmişlerdir.

7.6. Mesleğe Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet Düzeyi

Meslek	Çok Memnunum	Memnunum	Kararsızım	Memnun Değilim	Hiç Memnun Değilim	Toplam
Memur	5	12	1	5	2	25
	20,0%	48,0%	4,0%	20,0%	8,0%	100,0%
İşçi	19	49	6	5	3	82
	23,2%	59,8%	7,3%	6,1%	3,7%	100,0%
Esnaf	2	8	1	2	0	13
	15,4%	61,5%	7,7%	15,4%	0,0%	100,0%
Ev hanımı	1	4	0	0	0	5
	20,0%	80,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Çiftçi	1	1	0	0	0	2
	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Sanayici	0	1	0	0	0	1
	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Öğrenci	0	0	0	2	0	2
	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
Nitelikli Serbest uzman (Av, Mimar, Müh. vb.)	1	4	0	0	0	5
	20,0%	80,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Emekli	0	1	0	0	0	1
	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
İşsiz	21	39	7	12	14	93
	22,6%	41,9%	7,5%	12,9%	15,1%	100,0%
Toplam	50	119	15	26	19	229
	21,8%	52,0%	6,6%	11,4%	8,3%	100,0%

Tablo 7-6: Mesleğe Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet

Mesleğe göre memur, esnaf ve öğrencilerin diğer meslek gruplarına göre, Şanlıurfa'da yaşamaktan daha düşük düzeyde memnun oldukları görülmüştür.

7.7. İkamet Edilen İlçeye Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet Düzeyi

İkamet Edilen İlçe	Çok Memnunum	Memnunum	Kararsızım	Memnun Değilim	Hiç Memnun Değilim	Toplam
Haliliye	19	51	9	13	3	95
	20,0%	53,7%	9,5%	13,7%	3,2%	100,0%
Karaköprü	11	10	2	0	4	27
	40,7%	37,0%	7,4%	0,0%	14,8%	100,0%
Eyyübiye	20	58	4	13	12	107
	18,7%	54,2%	3,7%	12,1%	11,2%	100,0%
Toplam	50	119	15	26	19	229
	21,8%	52,0%	6,6%	11,4%	8,3%	100,0%

Tablo 7-7: İlçeye Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet

7.8. İkamet Etme Süresine Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet Düzeyi

İkamet Yılı	Çok Memnunum	Memnunum	Kararsızım	Memnun Değilim	Hiç Memnun Değilim	Toplam
1 yıldan az	0	1	0	0	1	2
	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%	100,0%
1-3 yıl	1	5	0	1	1	8
	12,5%	62,5%	0,0%	12,5%	12,5%	100,0%
4-7 yıl	1	7	1	1	1	11
	9,1%	63,6%	9,1%	9,1%	9,1%	100,0%
7-10 yıl	4	3	0	1	0	8
	50,0%	37,5%	0,0%	12,5%	0,0%	100,0%
10 yıldan fazla	44	103	14	23	16	200
	22,0%	51,5%	7,0%	11,5%	8,0%	100,0%
Toplam	50	119	15	26	19	229
	21,8%	52,0%	6,6%	11,4%	8,3%	100,0%

Tablo 7-8: İkamet Etme Süresine Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet

Şanlıurfa'dan bir yıldan daha az sürede oturan 2 kişiden 1'i Şanlıurfa'da oturmaktan hiç memnun olmadığını belirtmiştir. 1-3 yıl arası ikamet edenlerin %25'inin memnuniyet düzeyi de düşüktür. İkamet etme süresi arttıkça genel olarak memnuniyet düzeyi de yükselmektedir. Şehri kanıksamak, memnuniyeti artırıcı bir neden olarak düşünülebilir.

7.9. Engel Türüne Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet Düzeyi

Engel Türü	Çok Memnunum	Memnunum	Kararsızım	Memnun Değilim	Hiç Memnun Değilim	Toplam
Dil ve Konuşma	0 0,0%	1 50,0%	1 50,0%	0 0,0%	0 0,0%	2
Ortopedik	28 21,5%	67 51,5%	6 4,6%	15 11,5%	14 10,8%	130
Görme	14 41,2%	13 38,2%	3 8,8%	2 5,9%	2 5,9%	34
İşitme	1 10,0%	9 90,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	10
Zihinsel	7 25,0%	13 46,4%	2 7,1%	4 14,3%	2 7,1%	28
Kronik hastalıklar (kalp, böbrek yetmezliği/ şeker hastalığı vb.)	4 15,4%	15 57,7%	3 11,5%	3 11,5%	1 3,8%	26
Kanser	2 33,3%	4 66,7%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	6
Kas hastalıkları	0 0,0%	5 100,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	5
Diğer	1 33,3%	0 0,0%	0 0,0%	2 66,7%	0 0,0%	3
Toplam	50	119	15	26	19	229

Tablo 7-9: Engel Türüne Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet

Dil, konuşma, işitme engeli ile kanser ve kas hastalıkları olanlar Şanlıurfa'da yaşıyor olmakta oldukça memnun olduklarını belirtirken, diğer engellilerin %5 ila %20 değişen oranlarda daha az memnun oldukları görülmüştür.

7.10. Engel Derecesine Göre Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan

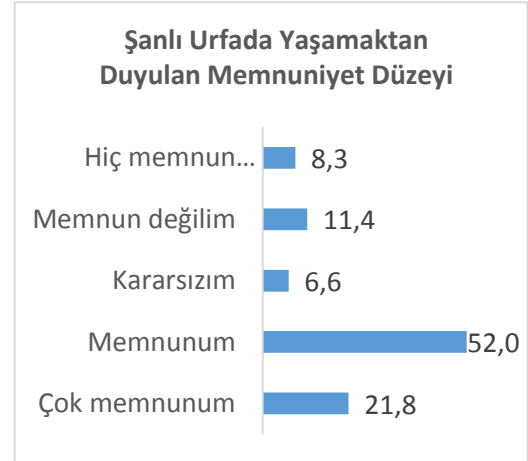
Engel Düzeyi	Çok Memnunum	Memnunum	Kararsızım	Memnun Değilim	Hiç Memnun Değilim	Toplam
%20-39 arası	0	8	1	0	1	10
	0,0%	80,0%	10,0%	0,0%	10,0%	100,0%
%40-69 arası	38	95	12	23	16	184
	20,7%	51,6%	6,5%	12,5%	8,7%	100,0%
%70 ve üzeri	12	16	2	3	2	35
	34,3%	45,7%	5,7%	8,6%	5,7%	100,0%
Toplam	50	119	15	26	19	229
	21,8%	52,0%	6,6%	11,4%	8,3%	100,0%

Tablo 7-10: Engel Dercesine Göre

Tüm engel düzeylerinde memnuniyet açısından büyük farklılıklar olmamakla beraber En memnun kesimin %70 ve üzeri engele sahip insanlardan oluştuğu söylenebilir.

7.11. Şanlıurfa'da İkamet Etmekten Memnun Olma Durumu

	Sıklık	%
Çok memnunum	50	21,8
Memnunum	119	52,0
Kararsızım	15	6,6
Memnun değilim	26	11,4
Hiç memnun değilim	19	8,3
Toplam	229	100,0

Tablo 7-11: Şanlıurfa'da Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet

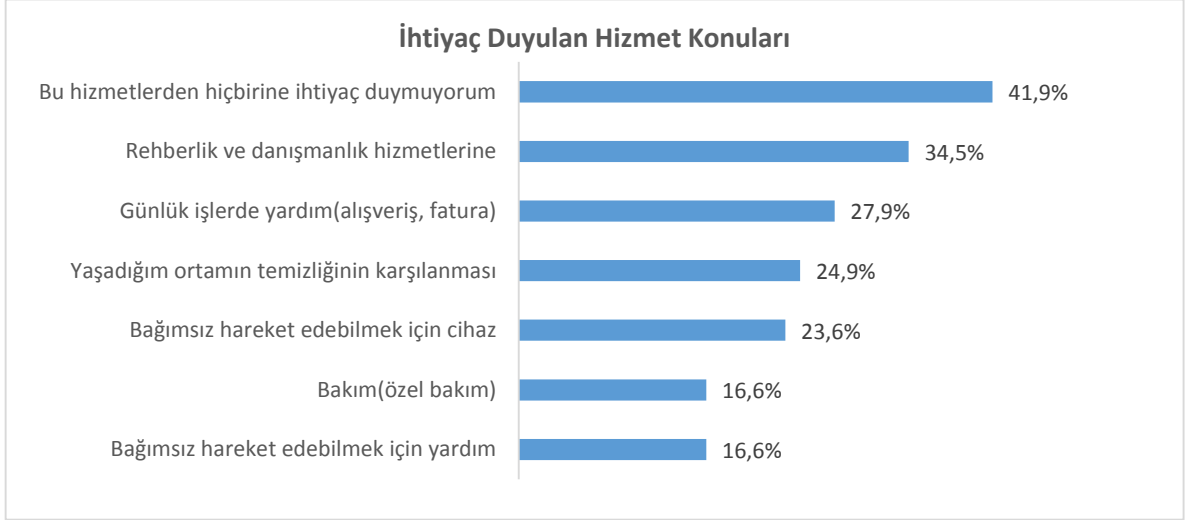
Genel olarak Şanlıurfa'da yaşıyor olmaktan duyulan memnuniyet düzeyi %73,8, memnun olmayanların oranı %19,7'dir.

8. İHTİYAÇ DURULAN HİZMETLER, ALINAN YARDIMLAR VE DİĞER SORUNLAR

8.1. İhtiyaç Duyulan Hizmet Konuları

	Sıklık	%
Bakım(özel bakım)	38	16,6%
Bağımsız hareket edebilmek için yardım	38	16,6%
Bağımsız hareket edebilmek için cihaz	54	23,6%
Yaşadığım ortamın temizliğinin karşılanması	57	24,9%
Günlük işlerde yardım(alışveriş, fatura)	64	27,9%
Rehberlik ve danışmanlık hizmetlerine	79	34,5%
Bu hizmetlerden hiçbirine ihtiyaç duymuyorum	96	41,9%
Toplam	426	186,0%

Tablo 8-1: İhtiyaç Duyulan Hizmet Konuları

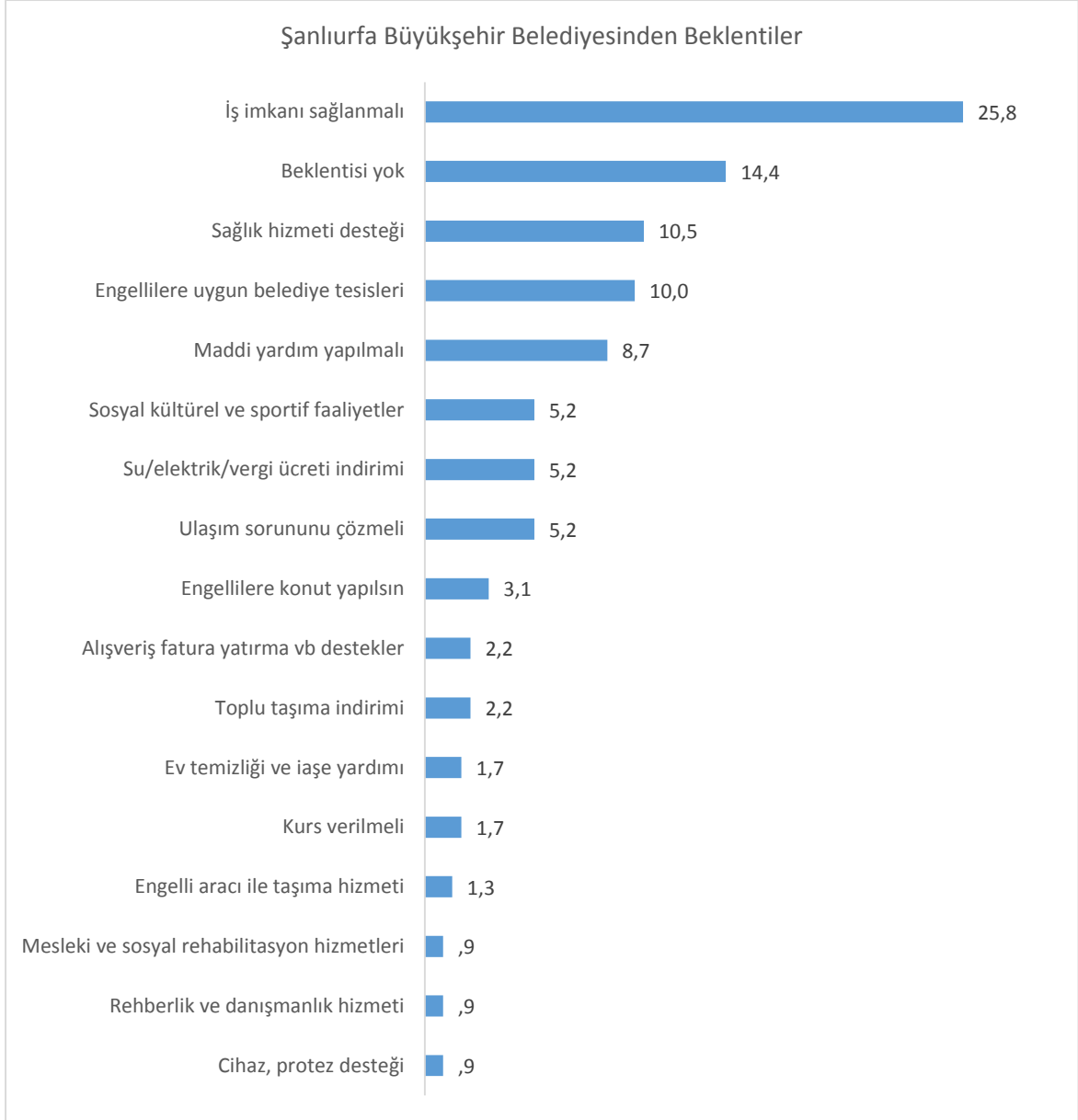
Genel olarak ihtiyaç duyulan hizmet konular arasında ilk sırayı %34,5 oranla rehberlik ve danışmanlık hizmeti, %27,9 oranla günlük işlerde yardım ihtiyacı (fatura ve alışveriş vb.) almıştır. Yaşadıkları ortamın temizliğini talep edenlerin oranı %24,9; bağımsız tek başına hareket edebilmek için cihaz talep edenlerin oranı %23,6; özel bakıma ihtiyacı olduğunu belirtenlerin oranı %16'dır. Bu hizmetlerden hiçbirini talep etmeyenlerin oranı %41,9 olmuştur.

8.2. Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden En Çok İstenen Hizmetler

	Sıklık	%
Sağlık hizmeti desteği	24	10,5
Sosyal kültürel ve sportif faaliyetler	12	5,2
Engellilere uygun belediye tesisleri	23	10,0
Mesleki ve sosyal rehabilitasyon hizmetleri	2	,9
Rehberlik ve danışmanlık hizmeti	2	,9
Su/elektrik/vergi ücreti indirimi	12	5,2
Alışveriş fatura yatırma vb. destekler	5	2,2
Engelli aracı ile taşıma hizmeti	3	1,3
Ev temizliği ve iaşe yardımı	4	1,7
Cihaz, protez desteği	2	,9
Toplu taşıma indirimi	5	2,2
Cevap yok	33	14,4
İş imkânı sağlanmalı	59	25,8
Maddi yardım yapılmalı	20	8,7
Ulaşım sorununu çözmeli	12	5,2
Kurs verilmeli	4	1,7
Engellilere konut yapılsın	7	3,1
Toplam	229	100,0

Tablo 8-2: En Çok İstenen Hizmetler

Şanlıurfa belediyesinden en çok talep edile hizmet konuları arasında ilk sırayı %25,8 oran ile iş imkânı sağlanması almıştır. Sağlık hizmet desteği talep edenlerin oranı %10,5, engellilere yönelik tesis isteyenlerin oranı %10, maddi yardım talebinde bulunanların oranı %8,7; su elektrik, vergi indirimi, sosyal ve kültürel faaliyetler yapabilecek etkinlikler talebinde bulunanların oranı %5'dir. Bununla birlikte katılımcıların toplu taşıma, sosyal rehabilitasyon, engelli aracı ile taşıma, cihaz desteği, kurs verilmesi ve konut desteği konularında da talepleri olmuştur.

8.3. İlçelere Göre Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden En Çok İstene Hizmetler

İkamet ettiğiniz ilçe	Haliliye		Karaköprü		Eyyübiye		Toplam	
Sağlık hizmeti desteği	11	11,6%	1	3,7%	12	11,2%	24	10,5%
Sosyal kültürel ve sportif faaliyetler	7	7,4%	0	0,0%	5	4,7%	12	5,2%
Engellilere uygun belediye	10	10,5%	4	14,8%	9	8,4%	23	10,0%
Mesleki ve sosyal rehabilitasyon	2	2,1%	0	0,0%	0	0,0%	2	,9%
Rehberlik ve danışmanlık hizmeti	1	1,1%	0	0,0%	1	,9%	2	,9%
Su/elektrik/vergi ücreti indirimi	5	5,3%	1	3,7%	6	5,6%	12	5,2%
Alışveriş fatura yatırma vb.	2	2,1%	1	3,7%	2	1,9%	5	2,2%
Engelli aracı ile taşıma hizmeti	1	1,1%	1	3,7%	1	,9%	3	1,3%
Ev temizliği ve iaşe yardımı	0	0,0%	0	0,0%	4	3,7%	4	1,7%
Cihaz, protez desteği	1	1,1%	0	0,0%	1	,9%	2	,9%
Toplu taşıma indirimi	4	4,2%	0	0,0%	1	,9%	5	2,2%
Cevap yok	10	10,5%	15	55,6%	8	7,5%	33	14,4%
İş imkânı sağlanmalı	28	29,5%	3	11,1%	28	26,2%	59	25,8%
Maddi yardım yapılmalı	7	7,4%	0	0,0%	13	12,1%	20	8,7%
Ulaşım sorununu çözmeli	2	2,1%	1	3,7%	9	8,4%	12	5,2%
Kurs verilmeli	2	2,1%	0	0,0%	2	1,9%	4	1,7%
Engellilere konut yapılınsın	2	2,1%	0	0,0%	5	4,7%	7	3,1%
Toplam	95	100%	27	100%	107	100%	229	100%

Tablo 8-3: İlçeye Göre En Çok İstene Hizmetler

En çok istene hizmetlerin hangisi olduğu sorusuna Haliliye’de ikamet edenlerin %29,5’i iş imkânının artırılması, %11,6’sı sağlık desteği cevabını vermiştir. Karaköprü ‘de ikamet edenler en fazla %14,8 ile engellilere uygun tesisler istediğini söylerken %55’i soruyu yanıtızsız bırakmıştır. Eyyübiye’de ikamet edenler, en fazla %26,2 ile iş imkânının sağlanmasını ve %12,1’i maddi yardım yapılmasını en çok talep edilen hizmetler olarak dile getirmişlerdir.

8.4. Oturulan Semte Göre Kamu Kurum ve Kuruluşlarından Beklentiler

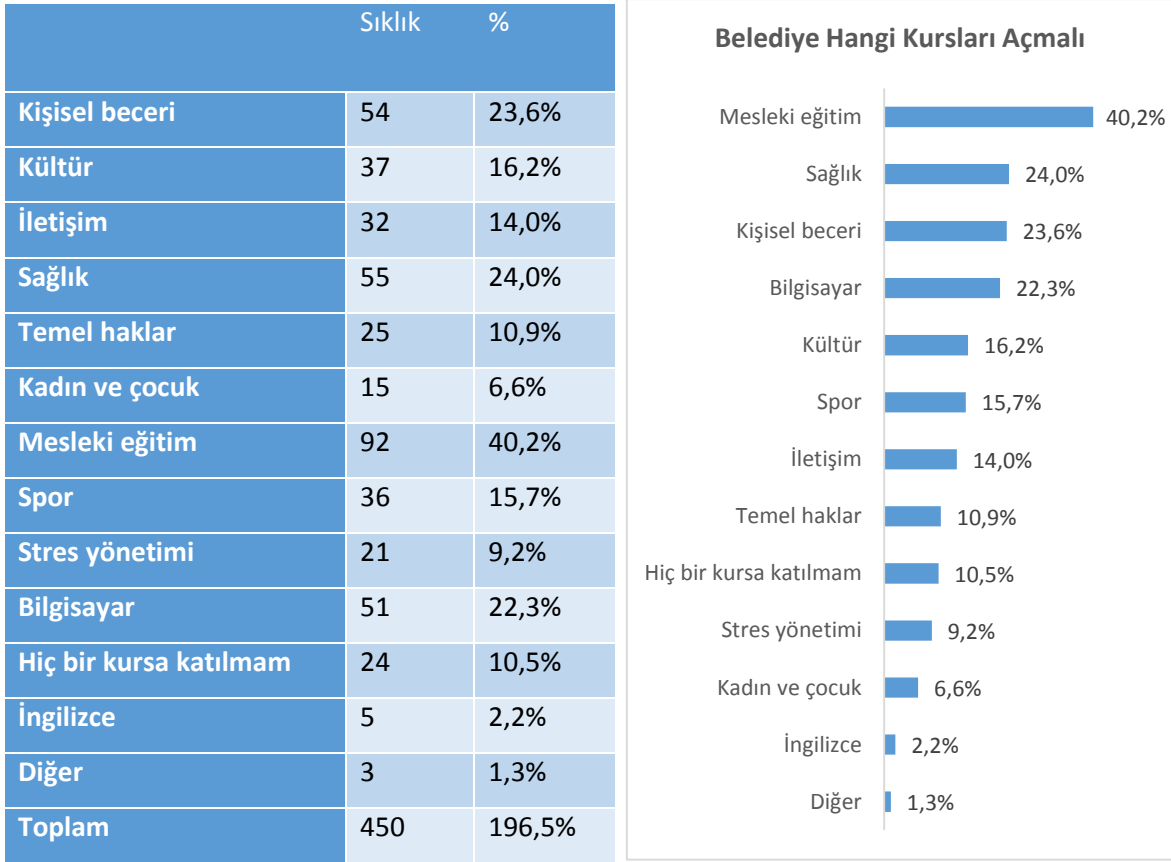
İkamet ettiğiniz ilçe	Haliliye		Karaköprü		Eyyübiye		Toplam
	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)	
Bakım(özel bakım)	9	9,50%	5	18,50%	24	22,40%	38
Bağımsız hareket edebilmek için yardım	9	9,50%	5	18,50%	24	22,40%	38
Bağımsız hareket edebilmek için cihaz	22	23,20%	5	18,50%	27	25,20%	54
Yaşadığım ortamın temizliğinin karşılanması	19	20,00%	5	18,50%	33	30,80%	57
Günlük işlerde yardım(alışveriş, fatura)	24	25,30%	9	33,30%	31	29,00%	64
Rehberlik ve danışmanlık hizmetlerine	29	30,50%	8	29,60%	42	39,30%	79
Bu hizmetlerden hiçbirine ihtiyaç duymuyorum	44	46,30%	14	51,90%	38	35,50%	96
Toplam	95		27		107		229

Tablo 8-4: İlçeye Göre Kamu Kurum ve Kuruluşlarından Beklentiler

Genel olarak bakıldığında rehberlik ve danışmanlık hizmetleri üç ilçede de en fazla beklentinin olduğu alandır.

Haliliye’de ve Karaköprü ‘de ikamet edenler içinde rehberlik hizmetlerinden sonra en fazla beklentinin olduğu husus, günlük işlerde (fatura, alışveriş vb.) yardımdır. Eyyübiye’de ikamet edenler arasında beklentinin en fazla olduğu husus yaşanan ortamın temizliğinin sağlanması hususudur.

8.5. Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinin Engellilere Yönelik Açtığı Hangi Eğitim Kursuna Katılmak İsteneceği

Tablo 8-5: Katılmak İstenecek Eğitim Kursu

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden talep edilen eğitim kursları sıralamasında mesleki eğitim diyenlerin oranı %40,2; sağlık konuları içeren eğitim talep edenlerin oranı %24; kişisel beceri geliştirici eğitimler talep edenlerin oranı %23,6, bilgisayar kursları düzenlenmesini isteyenlerin oranı %22,3, kültürel eğitimler düzenlenmesini talep edenlerin oranı %16,2; spor tesisleri talep edenler %15,7 olmuştur. Düzenlenecek hiçbir kursa katılmam diyenlerin oranı %10,5'tir.

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinin engellilere yönelik bir kurs düzenlemediği görülmüştür. Bu yolda atılan önemli bir adım, son zamanlarda açılan Engelli Koordinasyon Merkezi olmuştur.

8.6. İkamet Edilen İlçeye Göre Belediyenin Açması Durumunda Talep Edilecek

Kurslar

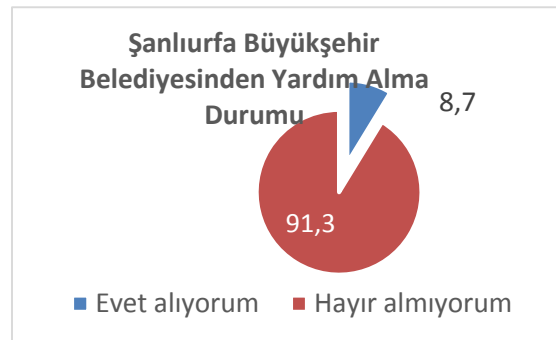
İkamet Edilen İlçe	Haliliye		Karaköprü		Eyyübiye		Toplam
Kişisel beceri	27	28,4%	5	18,5%	22	20,6%	54
Kültür	20	21,1%	4	14,8%	13	12,1%	37
İletişim	10	10,5%	4	14,8%	18	16,8%	32
Sağlık	22	23,2%	3	11,1%	30	28,0%	55
Temel haklar	11	11,6%	2	7,4%	12	11,2%	25
Kadın ve çocuk	8	8,4%	2	7,4%	5	4,7%	15
Mesleki eğitim	37	38,9%	9	33,3%	46	43,0%	92
Spor	15	15,8%	5	18,5%	16	15,0%	36
Stres yönetimi	8	8,4%	1	3,7%	12	11,2%	21
Bilgisayar	18	18,9%	7	25,9%	26	24,3%	51
Hiç bir kursa katılmam	5	5,3%	11	40,7%	8	7,5%	24
İngilizce	2	2,1%	1	3,7%	2	1,9%	5
Diğer	0	0,0%	1	3,7%	2	1,9%	3
Toplam	95	192,6%	27	203,7%	107	198,1%	229

Tablo 8-6: İlçeye Göre Katılmak İstlenen Kurs

Üç ilçe için de ortak olarak en fazla talep edilen kurs mesleki eğitim kurslarıdır. Haliliye’de %28,4 ile kişisel beceri kursu, Karaköprü ‘de %25,9 ile bilgisayar kursu, Eyyübiye’de %28 ile sağlık kursu en çok talep edilen ikinci kurs konumundadır.

8.7. Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden Yardım Alma Durumu

	Sıklık	%
Evet alıyorum	20	8,7
Hayır almıyorum	209	91,3
Toplam	229	100,0

Tablo 8-7: Şanlıurfa Belediye'sinden Yardım Alma Durumu

Katılımcıların %91,3'ü Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden yardım almadığını belirtmiştir.

8.7.1. İlçeye Göre Belediyeden Yardım Alma Durumu

İkamet ettiğiniz ilçe	Evet	Hayır	Toplam
Haliliye	11	84	95
	11,6%	88,4%	100,0%
Karaköprü	0	27	27
	0,0%	100,0%	100,0%
Eyyübiye	9	98	107
	8,4%	91,6%	100,0%
Toplam	20	209	229
	8,7%	91,3%	100,0%

Tablo 8-8: İlçeye Göre Yardım Alma Durumu

İlçeye göre yardım alma durumuna bakıldığında, %11,6 ile oransal olarak yardımdan en fazla kişinin faydalandığı ilçe Haliliye olarak görülmektedir. Eyyübiye’de bu oran %8,4’dır. Karaköprü’de ikamet edip yardım alan katılımcıya rastlanmamıştır.

8.7.2. Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden Yardım Almama Sebepleri

	Sıklık	%
SSK/emekli maaşı olduğu için	34	16,3
Başvuru yaptım yanıt alamadım/ilgilenmiyorlar	49	23,4
Böyle bir yardımdan haberdar değildim	37	17,7
Gerek duymadım/ihtiyacım olmadı	55	26,3
Çalıştığım için	6	2,9
Engellilere yönelik böyle bir yardım yok	12	5,7
Üzerime kayıtlı ev/araba vb. şeyler olduğu için	2	1,0
Rapor alamadığım için	3	1,4
Suriyelilerden bize fırsat kalmıyor/Suriyelilere öncelik tanınıyor	3	1,4
Torpilin varsa veriyorlar yoksa vermiyorlar	3	1,4
Şehir değiştirdiğim için iptal oldu	2	1,0
Diğer	3	1,4
Toplam	209	100,0

Tablo 8-9: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden Yardım Almama Sebepleri

Belediyesinden yardım almama nedenlerinin başında %26,3 oranla yardıma gerek duyulmaması gelmektedir. Bu oranı %23,4 ile yardım talebine yanıt alamamak, %17,7 ile yardımdan haberdar olmamak izlemiştir. Diğer nedenler ağırlıklı olarak, yardım talep eden kişinin yardım koşullarının karşılayamamasıyla alakalıdır.

8.7.3. İkamet Edilen İlçeye Göre Yardım Almama Sebepleri

İkamet Edilen İlçe	Haliliye		Karaköprü		Eyyübiye		Toplam	
SSK/emekli maaşı olduğu için	12	14,3%	3	11,1%	19	19,4%	34	16,3%
Başvuru yaptım yanıt alamadım/ilgilenmiyorlar	23	27,4%	8	29,6%	18	18,4%	49	23,4%
Böyle bir yardımdan haberdar değildim	17	20,2%	4	14,8%	16	16,3%	37	17,7%
Gerek duymadım/ihtiyacım olmadı	19	22,6%	8	29,6%	28	28,6%	55	26,3%
Çalıştığım için	2	2,4%	0	0,0%	4	4,1%	6	2,9%
Engellilere yönelik böyle bir yardım yok	3	3,6%	3	11,1%	6	6,1%	12	5,7%
Üzerime kayıtlı ev/araba vb. şeyler olduğu için	0	0,0%	0	0,0%	2	2,0%	2	1,0%
Rapor alamadığım için	3	3,6%	0	0,0%	0	0,0%	3	1,4%
Suriyelilerden bize fırsat kalmıyor/Suriyelilere öncelik tanınıyor	0	0,0%	1	3,7%	2	2,0%	3	1,4%
Torpilin varsa veriyorlar yoksa vermiyorlar	2	2,4%	0	0,0%	1	1,0%	3	1,4%
Şehir değiştirdiğim için iptal oldu	2	2,4%	0	0,0%	0	0,0%	2	1,0%
Diğer	1	1,2%	0	0,0%	2	2,0%	3	1,4%
Toplam	84	100%	27	100%	98	100%	209	100%

Tablo 8-10: İlçeye Göre Yardım Almama Nedenleri

Haliliye’de ikamet edip yardım alamayanların %27,4’ü başvurup yardım alamadığını, %22,6’sı yardıma ihtiyaç duymadığını, %22,0,2’si yardımdan haberdar olmadığını belirtmiştir.

Karaköprü ‘de ikamet edip yardım alamayanların %29,6’sı başvurup yardım alamadığını, %29,6’sı yardıma ihtiyaç duymadığını, %14,8’si yardımdan haberdar olmadığını belirtmiştir.

En fazla katılımcının olduğu Eyyübiye’de ikamet edip yardım alamayanların %28,6’sı yardıma ihtiyaç duymadığını, %19,4’ü emekli maaşı aldığını, %18,4’ü başvurduğu halde yardım alamadığını dile getirmiştir.

Yardım almama nedeni olarak ihtiyaç duymadığını belirtenler %29,6 ile Karaköprü ‘de, emekli maaşı aldığı için yardım alamadığını söyleyenler en fazla %19,4 ile Eyyübiye’de, yardımdan haberdar olmadığını söyleyenler %20,2 ile en fazla Haliliye’de ikamet etmektedirler.

8.8. Yardım Alırken Karşılaşılan Sorunlar

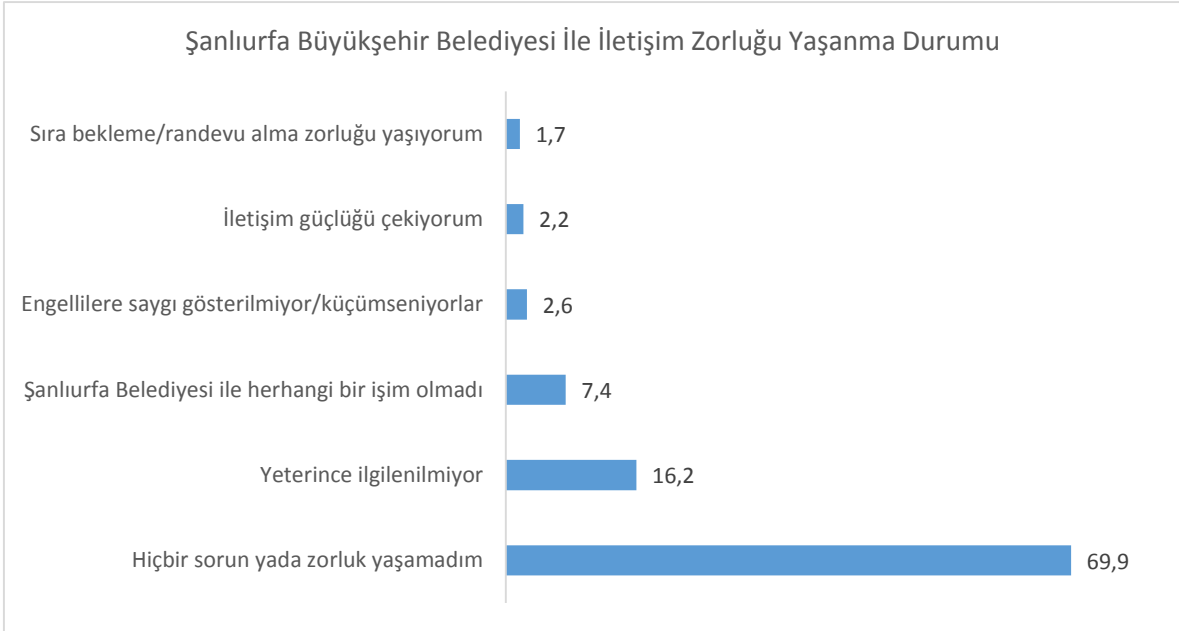
Tablo 8-11: Yardım Alırken Karşılaşılan sorunlar

Yardım alırken karşılaşılan sorunlardan en fazla dile getirilen sorun %35 ile ilgilenilmemesi olmuştur. Ayrıca, katılımcıların %55’i herhangi bir sorunla karşılaşmadıklarını belirtmiştir.

8.9. Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi ile Olan İlişkilerde Yaşanan Sorunlar

	Sıklık	%
Yeterince ilgilenilmiyor	37	16,2
Engellilere saygı gösterilmiyor/küçümseniyorlar	6	2,6
Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi ile herhangi bir işim olmadı	17	7,4
Hiçbir sorun ya da zorluk yaşamadım	160	69,9
İletişim güçlüğü çekiyorum	5	2,2
Sıra bekleme/randevu alma zorluğu yaşıyorum	4	1,7
Toplam	229	100,0

Tablo 8-12: Belediye'yle Olan İlişkilerde Yaşanan Sorunlar

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesiyle olan ilişkilerde yaşanan zorluklardan en fazla dile getirilene %16,2 ile ilgilenilmemek olmuştur. Katılımcıların %69,9'u da Belediye'yle olan ilişkilerinde zorluk yaşamadığını söylemiştir.

8.10. İlçelere Göre Hastane, Sağlık Ocağı Gibi Kuruluşlarda Yaşanan Sorunlar

İkamet Edilen İlçe	Haliliye		Karaköprü		Eyyübiye		Toplam
Hastanelerde işlerimi takip etmede başka birine ihtiyacım oluyor	18	18,9%	5	18,5%	30	28,0%	53
Sağlık çalışanları ile yeterli iletişimi kuramıyorum	17	17,9%	3	11,1%	22	20,6%	42
Sağlık kurumuna giderken ulaşımında engellerin olması	17	17,9%	3	11,1%	26	24,3%	46
Hastane binaları yeterli konfora ve hareket alanına sahip değil	25	26,3%	5	18,5%	35	32,7%	65
Sıra beklemede sıkıntı çıkıyor	43	45,3%	7	25,9%	46	43,0%	96
Doktor yetersizliği	0	0,0%	1	3,7%	1	,9%	2
Randevu almakta zorlanıyorum	2	2,1%	0	0,0%	0	0,0%	2
Maddi külfet çok fazla/hastane ücretliler çok fazla	1	1,1%	1	3,7%	2	1,9%	4
Doktorlar ve personeller ilgisiz	2	2,1%	0	0,0%	1	,9%	3
İlaç almada sıkıntı yaşıyorum	1	1,1%	0	0,0%	0	0,0%	1
Sorun yok	38	40,0%	6	22,2%	33	30,8%	77
Cevap yok	3	3,2%	10	37,0%	4	3,7%	17
Toplam	95		27		107		229

Tablo 8-13: İlçeye Göre Hastane vb. Yerlerden Hizmet Alımında Yaşanan Sorunlar

Hastane, sağlık ocağı gibi kuruluşlarda hizmet alırken sorun yaşamadığını dile getirenler, en fazla %40 ile Haliliye’de, %30,8 ile Eyyübiye’de ikamet ettiklerini beyan etmiştir.

Haliliye’de ikamet edenlerin, hastane, sağlık ocağı gibi kuruluşlarda en sık yaşadıkları sorunlar %45,3 ile sıra beklemek, %26,3 ile hastane alanlarının konforsuz ve darlığı olmuştur.

Karaköprü ‘de ikamet edenlerin, hastane, sağlık ocağı gibi kuruluşlarda en sık yaşadıkları sorunlar %25,9 ile sıra beklemek, %18,5 ile hastanede işleri takip etmek için başka birine ihtiyaç duymak, %18,5 ile hastane binalarının konforsuz ve darlığı olmuştur.

Eyyübiye’de ikamet edenlerin, hastane, sağlık ocağı gibi kuruluşlarda en sık yaşadıkları sorunlar %43 ile sıra beklemek, %32,7 ile hastane binalarının konforsuz ve darlığı %28 ile hastanede işleri takip etmek için başka birine ihtiyaç duymak olmuştur.

II. KISIM:

ENGELLİ YAKINLARI

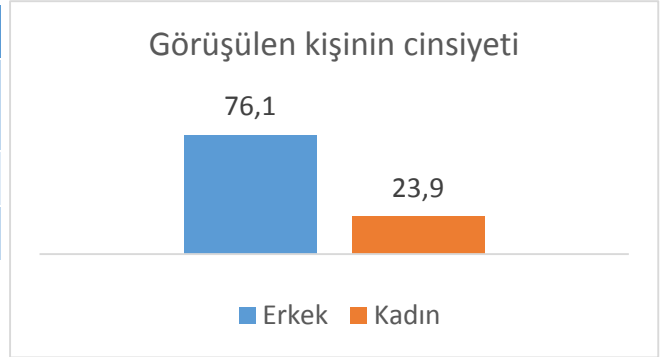
ARAŞTIRMASI

1. DEMOGRAFİ

1.1. Cinsiyet

Görüşülen kişinin cinsiyeti		
	Sıklık	(%)
Erkek	153	76,1
Kadın	48	23,9

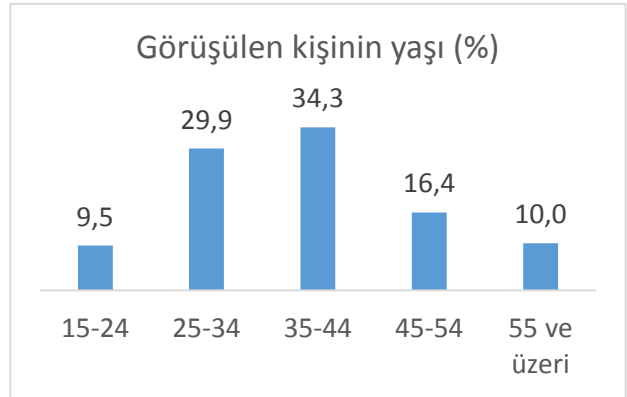
Tablo 1-1: Cinsiyet Dağılımı

Araştırma kapsamında, 153'ü erkek, 48'i kadın olmak üzere toplam 201 katılımcıyla görüşülmüştür.

1.1. Yaş Dağılımı

Görüşülen kişinin yaşı		
	Sıklık	(%)
15-24	19	9,5
25-34	60	29,9
35-44	69	34,3
45-54	33	16,4
55 ve üzeri	20	10,0

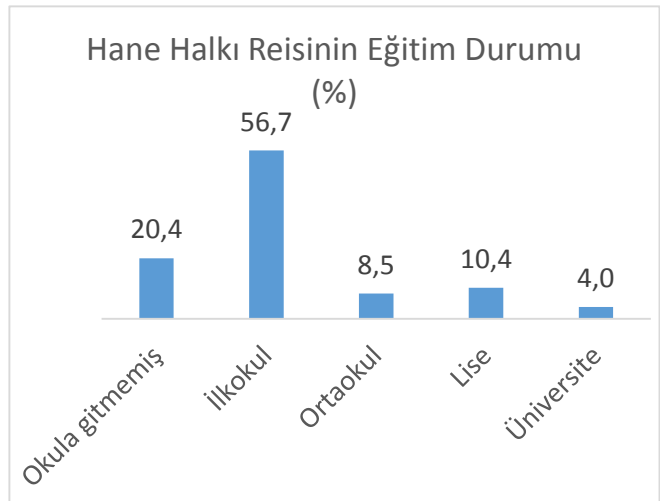

Tablo 1-2: Yaş

Görüşülen kişilerin %30'u 25-34 yaş aralığında, %34,3'ü 35-44 yaş aralığındadır.

1.2. Eğitim Durumu

Hane Halkı Reisinin Eğitim Durumu		
	Sıklık	(%)
Okula gitmemiş	41	20,4
İlkokul	114	56,7
Ortaokul	17	8,5
Lise	21	10,4
Üniversite	8	4,0

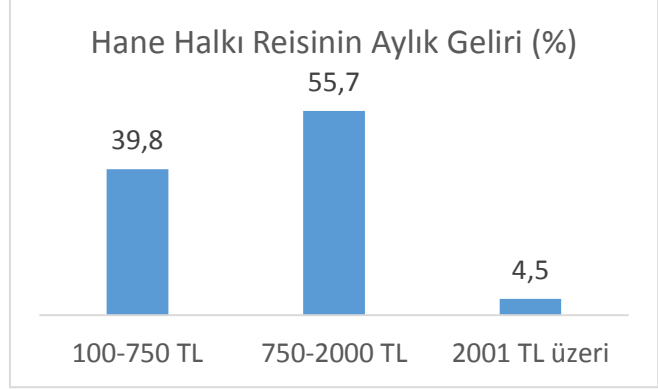
Tablo 1-3: Eğitim Durumu

Katılımcıların %56,7'si ilkokul mezunudur. Okula gitmeyenlerin oranı %20,4'tür.

1.3. Aylık Gelir

Hane Halkı Reisinin Aylık Geliri		
	Sıklık	(%)
100-750 TL	80	39,8
750-2000 TL	112	55,7
2001 TL üzeri	9	4,5

Tablo 1-4: Aylık Gelir

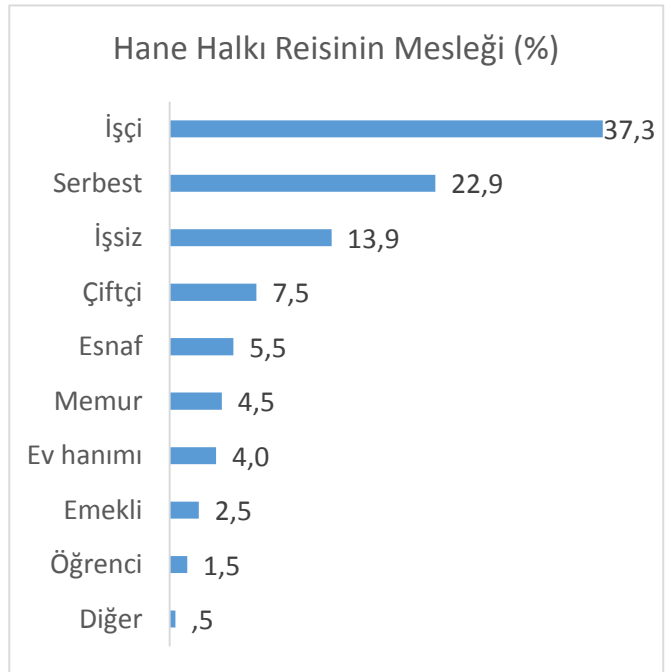

Katılımcıların hane halkı reisi gelirleri ağırlıklı olarak 750-2000 TL aralığındadır.

1.4. Meslek Dağılımı

Hane Halkı Reisinin Mesleği		
	Sıklık	(%)
Memur	9	4,5
İşçi	75	37,3
Esnaf	11	5,5
Ev hanımı	8	4,0
Çiftçi	15	7,5
Öğrenci	3	1,5
Serbest	46	22,9
Emekli	5	2,5
İşsiz	28	13,9
Diğer	1	,5

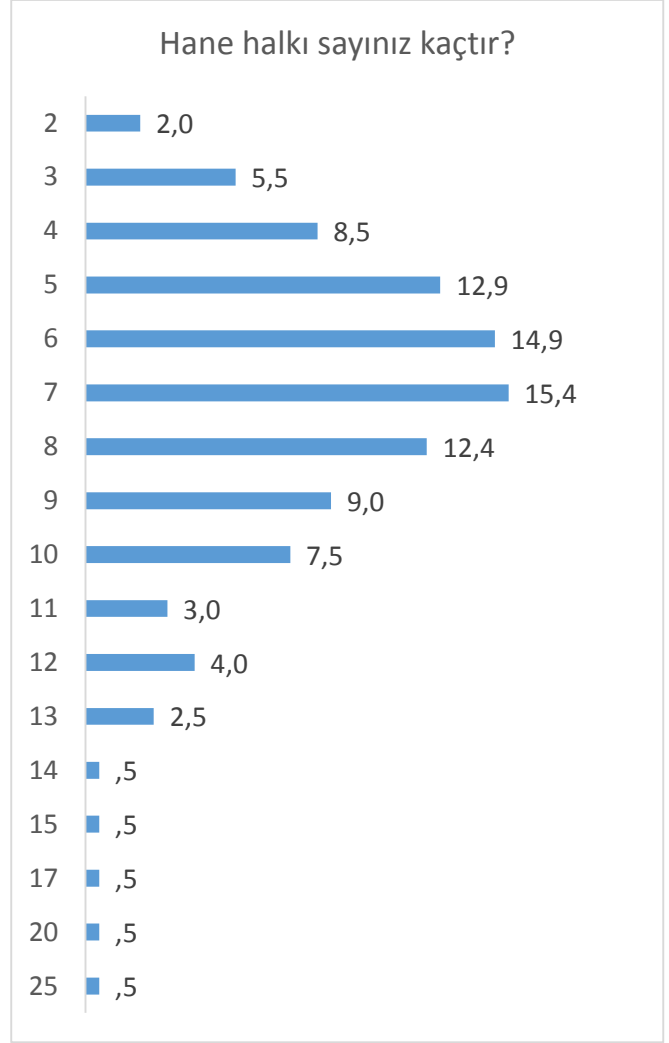
Tablo 1-5: Meslek

Katılımcıların %37,3'ü işçi olduklarını, %22,9'u serbest çalıştıklarını belirtmişlerdir.

1.5. Hanehalkı Sayısı

Hane Halkı Sayısı		
	Sıklık	(%)
2	4	2,0
3	11	5,5
4	17	8,5
5	26	12,9
6	30	14,9
7	31	15,4
8	25	12,4
9	18	9,0
10	15	7,5
11	6	3,0
12	8	4,0
13	5	2,5
14	1	,5
15	1	,5
17	1	,5
20	1	,5
25	1	,5

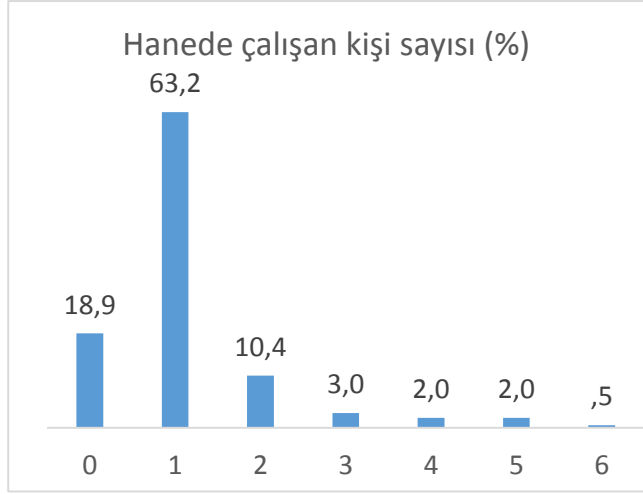

Tablo 1-6: Hane Halkı Sayısı

Hane halkı büyüklüğü 5, 6, 7, 8 kişi etrafında toplanmıştır. En büyük aile olarak 25 kişilik bir aile gözlenmiştir. Görüşülen kişilerin aile büyüklükleri ortalama olarak 7,29 kişidir.

1.6. Çalışan Kişi Sayısı

Hanedeki çalışan kişi sayısı		
	Sıklık	(%)
0	38	18,9
1	127	63,2
2	21	10,4
3	6	3,0
4	4	2,0
5	4	2,0
6	1	,5

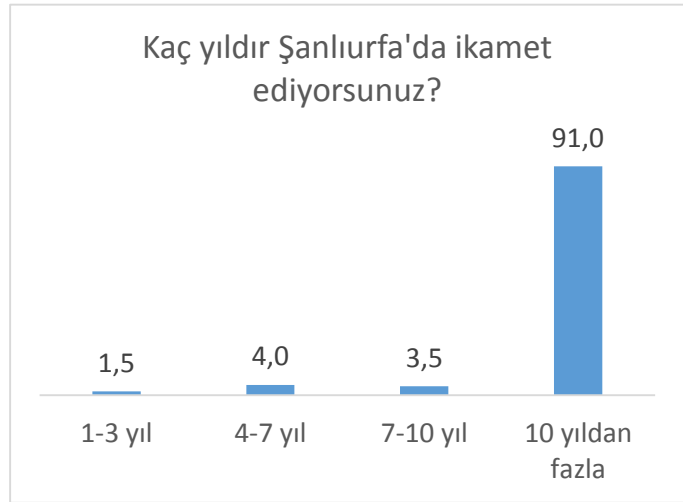

Tablo 1-7: Çalışan Kişi Sayısı

Katılımcıların %63,2'si hanelerinde tek kişi çalıştığını belirtmiştir.

1.7. İkamet Süresi Uzunluğu

Kaç yıldır Şanlıurfa'da ikamet ediyorsunuz?		
	Sıklık	%
1-3 yıl	3	1,5
4-7 yıl	8	4,0
7-10 yıl	7	3,5
10 yıldan fazla	183	91,0
Toplam	201	100,0

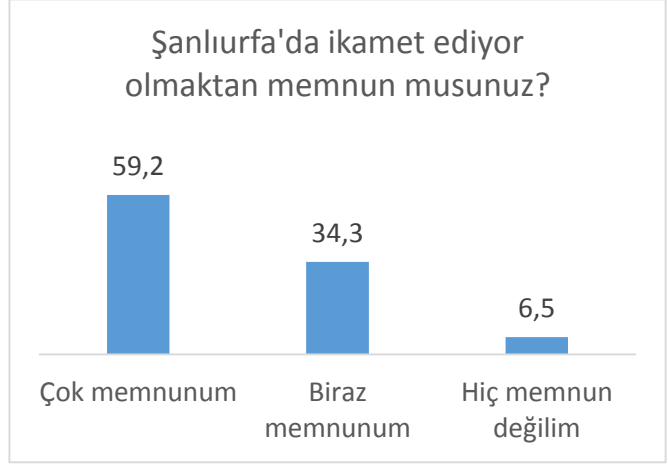

Tablo 1-8: İkamet Etme Süresi

Görüşülen kişilerin %91'i 10 yıldan fazla bir süredir Şanlıurfa'da ikamet ettiklerini belirtmişlerdir.

1.8. Şanlıurfa'da İkamet Etmekten Duyulan Memnuniyet

Şanlıurfa'da ikamet ediyor olmaktan memnun musunuz?		
	Sıklık	(%)
Çok memnunum	119	59,2
Biraz memnunum	69	34,3
Hiç memnun değilim	13	6,5

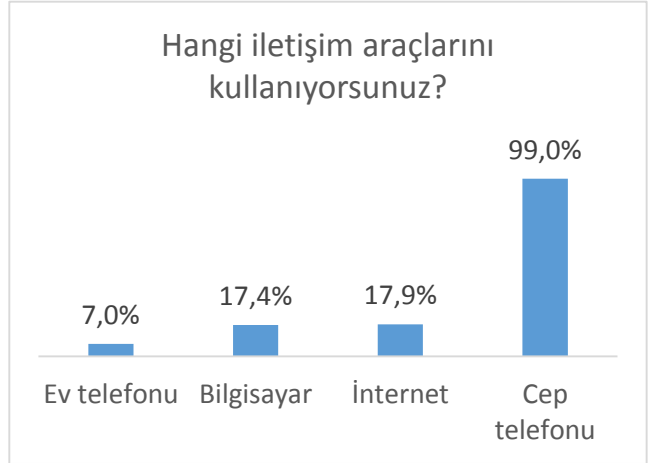

Tablo 1-9: Şanlıurfa'da İkamet Etmekten Duyulan Memnuniyet

%91'i 10 yıldan fazla süredir Şanlıurfa'da ikamet eden katılımcılar, üçlü ölçekte sorulan soruda, Şanlıurfa'da ikamet etmekten "biraz memnun" olduklarını belirtmişlerdir.

1.9. Hangi İletişim Araçlarının Kullanıldığı

Hangi iletişim araçlarını kullanıyorsunuz?		
	Sıklık	%
Ev telefonu	14	7,0%
Bilgisayar	35	17,4%
İnternet	36	17,9%
Cep telefonu	199	99,0%

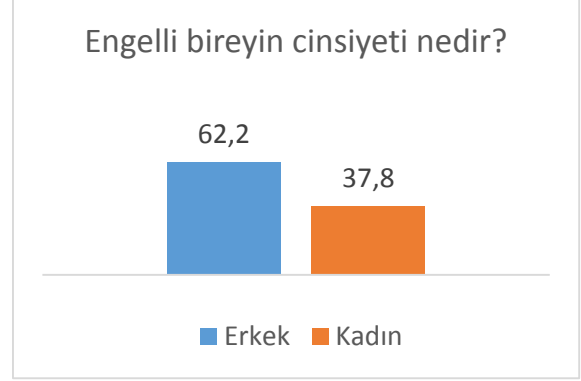
Tablo 1-10: Kullanılan İletişim Araçları

Katılımcıların tamamına yakını cep telefonu kullandıklarını, %17'si bilgisayar ve interneti de iletişim için kullandıklarını belirtmişlerdir.

2. ENGELLİ YAKINI ARAŞTIRMASI BULGULARI

2.1. Engelli Bireyin Cinsiyeti

Engelli bireyin cinsiyeti nedir?		
	Sıklık	(%)
Kadın	76	37,8
Erkek	125	62,2
Toplam	201	100,0

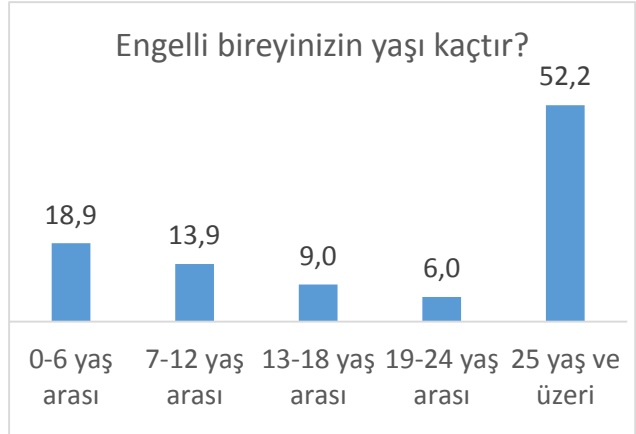

Tablo 2-1: Engelli Bireyin Cinsiyeti

%62,2 oranında erkek, %37,8 oranında kadın engellinin yakınıyla görüşülmüştür.

2.2. Engelli Bireyin Yaşı

Engelli bireyinizin yaşı kaçtır?		
	Sıklık	(%)
0-6 yaş arası	38	18,9
7-12 yaş arası	28	13,9
13-18 yaş arası	18	9,0
19-24 yaş arası	12	6,0
25 yaş ve üzeri	105	52,2

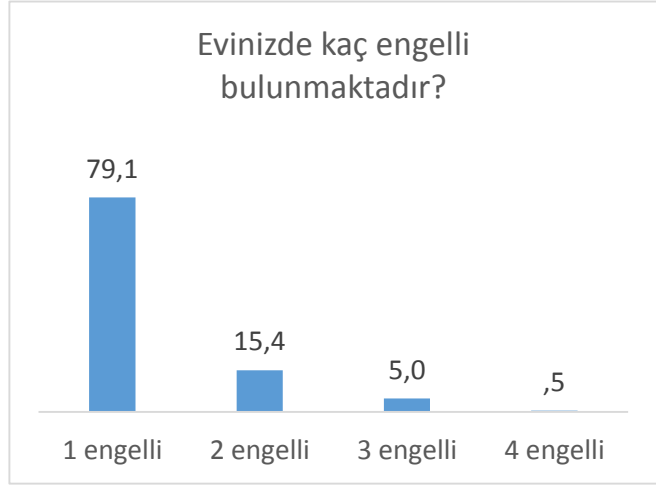

Tablo 2-2: Engelli Bireyin Yaşı

Engelli bireylerin yarısının yaşı 25 ve üzerindedir. Burada dikkat çeken aşka bir husus, 25 yaştan sonra, yaş grubu küçüldükçe engelli olma sayısının yükselmesidir. Engelli sayısının 6'şar yıllık 3 periyotta da arttığı görülmüştür. Bu artış, her 6 yıl için ortalama 1,5 kat olmuştur.

2.3. Aynı Evde Kaç Engellinin Bulunduğu

Evinizde kaç engelli bulunmaktadır?		
	Sıklık	(%)
1 engelli	159	79,1
2 engelli	31	15,4
3 engelli	10	5,0
4 engelli	1	,5
Toplam	201	100,0

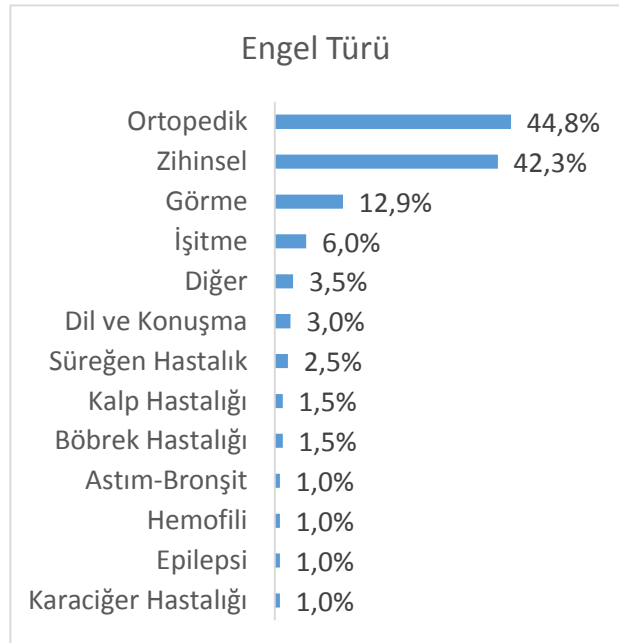

Tablo 2-3: Engelli Sayısı

Görüşülen kişilerin %79'u tek engelli bireylerinin, %15,4'tü iki engelli bireylerinin bulunduğunu belirtmişlerdir.

2.4. Engelli Bireyin Engel Türü

Engelli bireyin engel türü nedir?		
Ortopedik	90	36,7%
Zihinsel	85	34,7%
Görme	26	10,6%
İşitme	12	4,9%
Diğer	7	2,9%
Dil ve Konuşma	6	2,4%
Süreğen Hastalık	5	2,0%
Böbrek Hastalığı	3	1,2%
Kalp Hastalığı	3	1,2%
Karaciğer Hastalığı	2	,8%
Epilepsi	2	,8%
Hemofili	2	,8%
Astım-Bronşit	2	,8%

Tablo 2-4: Engel Türü

2.5. Engelli Sayısına Göre Engel Türü

Engel türü	Evinizde kaç engelli bulunmaktadır?			
	1 engelli	2 engelli	3 engelli	4 engelli
Dil ve Konuşma	4	2	0	0
Ortopedik	75	12	3	0
Görme	21	3	2	0
İşitme	8	1	2	1
Zihinsel	67	15	3	0
Böbrek Hastalığı	2	1	0	0
Karaciğer Hastalığı	2	0	0	0
Epilepsi	1	1	0	0
Hemofili	0	0	2	0
Kalp Hastalığı	3	0	0	0
Astım-Bronşit	2	0	0	0
Süreğen Hastalık	5	0	0	0
Diğer	6	0	1	0

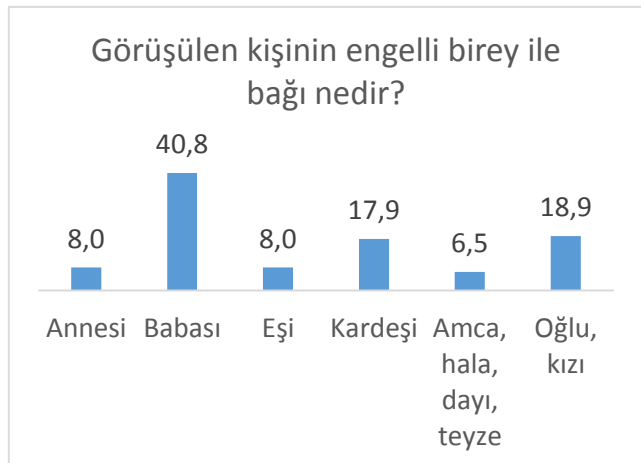
Tablo 2-5: Engel Türüne Göre Engelli Sayısı

Evdeki engelli sayısına göre engel türleri incelendiğinde, oransal olarak, zihinsel engellilerin, görme engellilerin, dil ve konuşma engellilerin aynı evde daha fazla sayıda yaşadığı görülmektedir.

2.6. Engelli Birey ile Olan Bağ

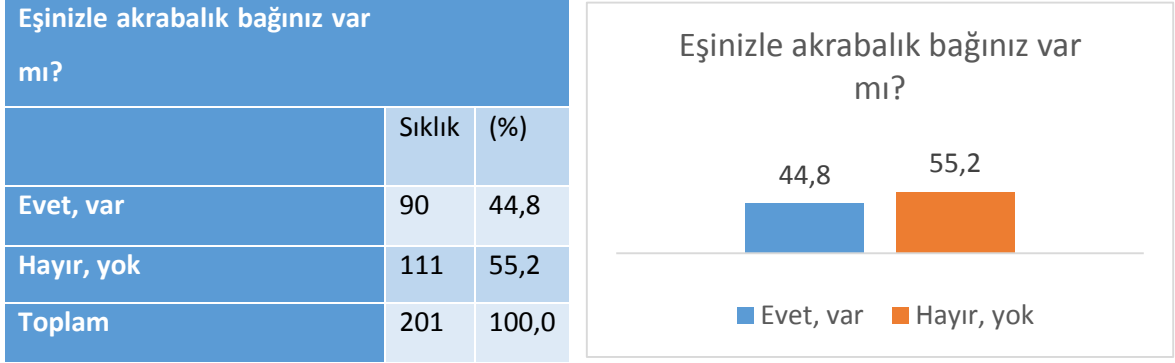
Görüşülen kişinin engelli birey ile bağı nedir?	Sıklık	(%)
Annesi	16	8,0
Babası	82	40,8
Eşi	16	8,0
Kardeşi	36	17,9
Amca, hala, dayı, teyze	13	6,5
Oğlu, kızı	38	18,9

Tablo 2-6: Engelli Bireyle Olan Bağ

%40,8 oranında engelli bireylerin babasıyla, %18,9 oranında oğlu/kızıyla, %17,9 oranında kardeşiyle görüşme yapılmıştır.

2.7. Engelli Ebeveyni Arasındaki Akrabalık Bağı

Tablo 2-7:Ebeveynlerin Akrabalık Bağı

Engelli bireylerin ebeveynlerinin %44,8'i arasında bir arasında akrabalık bağı bulunduğu görülmüştür.

2.8. Akrabalık Bağına Göre Evdeki Engelli Sayısı

	Akrabalık Bağı		
	Evet, var,	Hayır, yok	
Evinizde kaç engelli bulunmaktadır?	1 engelli	68	91
	2 engelli	14	17
	3 engelli	7	3
	4 engelli	1	0
	5 engelli	0	0

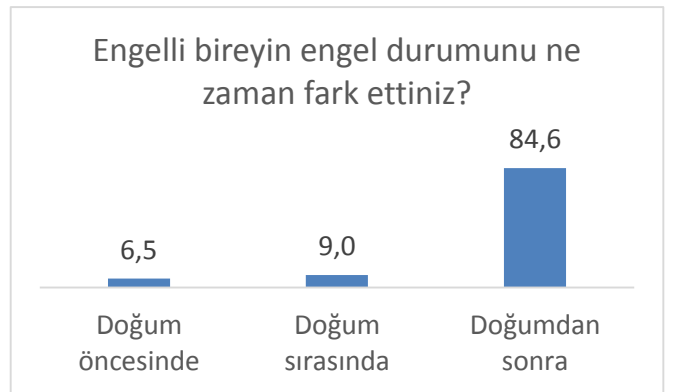
Tablo 2-8: Akrabalık Bağına Göre Hanedeki Engelli Sayısı

Tablodan, engelli çocuğa sahip olanlar daha fazla, akrabalık ilişkisi olmayan ebeveynler olarak görülmektedir. Bunun yanında, grafik incelendiğinde **daha fazla sayıda engelli çocuğa sahip olan ebeveynler arasında akrabalık bağı olduğu görülmüştür**. Akrabalık bağı olmayan ebeveynlerin, ikiden fazla engelli çocuğa sahip olma sayısı hızla sifıra yaklaşmaktadır.

2.9. Engelin Farkedilme Zamanı

Engelli bireyin engel durumunu ne zaman fark ettiniz?		
	Sıklık	(%)
Doğum öncesinde	13	6,5
Doğum sırasında	18	9,0
Doğumdan sonra	170	84,6

Tablo 2-9: Engelin Fark Edilme Zamanı

2.10. Engel Türüne Göre Fark Edilme Zamanı

Engelli bireyin engel durumunu ne zaman fark ettiniz?						
	Doğum öncesinde		Doğum sırasında		Doğumdan sonra	
Karaciğer Hastalığı	0	0%	0	0%	2	100%
Epilepsi	0	0%	0	0%	2	100%
Hemofili	0	0%	0	0%	2	100%
Kalp Hastalığı	1	33%	0	0%	2	67%
Astım- Bronşit	0	0%	0	0%	2	100%
Böbrek Hastalığı	0	0%	0	0%	3	100%
Dil ve Konuşma	1	17%	1	17%	4	67%
Süreğen Hastalık	1	20%	0	0%	4	80%
Diğer	0	0%	1	14%	6	86%
İşitme	1	8%	1	8%	10	83%
Görme	4	15%	4	15%	18	69%
Ortopedik	6	7%	11	12%	73	81%
Zihinsel	4	5%	6	7%	75	88%

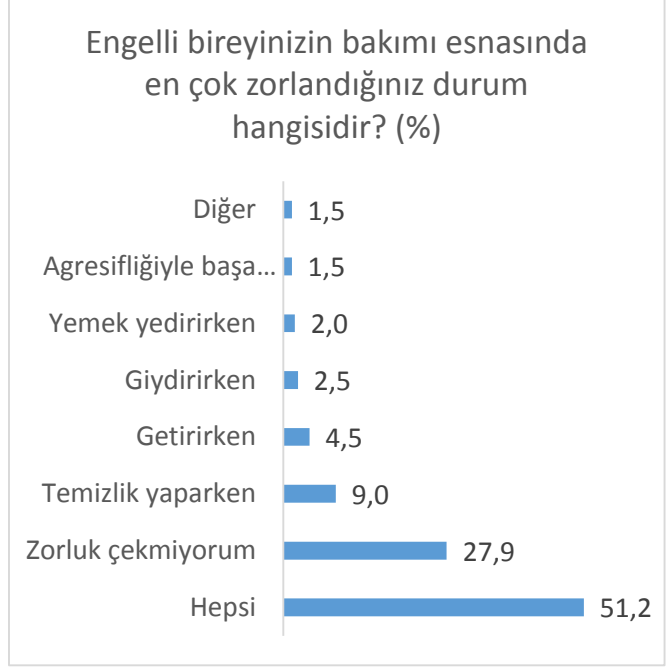
Tablo 2-10: Engel Türüne Göre Fark Edilme Zamanı

Engelli yakınlarının %84,6'sı engellinin engelini doğumdan sonra fark ettiklerini belirtmişlerdir.

Engel türlerine göre engel durumunu fark etme zamanlarında, doğumdan sonra fark etme her engel türü için başı çekiyor. Doğum öncesinde ve doğum sırasında en çok fark edilen hastalıklar, kalp hastalığı, süreğen hastalık, dil ve konuşma engeli, görme engeli olarak görülmüştür.

2.11. Engellinin Bakımında Zorlanılan Hususlar

Engelli bireyinizin bakımı esnasında en çok zorlandığınız durum hangisidir?		
	Sıklık	(%)
Agresifliğiyle başa çıkarken	3	1,5
Diğer	3	1,5
Yemek yedirirken	4	2,0
Giydirirken	5	2,5
Getirirken	9	4,5
Temizlik yaparken	18	9,0
Zorluk çekmiyorum	56	27,9
Hepsi	103	51,2

Tablo 2-11: Engelli Bireyin Bakımında Zorlanılan Konular

Engelli bireyin bakımında en çok zorlanılan konu %9 ile temizlik olarak görülmektedir. Zorluk çekmediğini söyleyenlerin oranı %27,9 olmuştur.

2.12. Ziyarete Engelliyle Birlikte Gitme Durumu Ve Nedenleri

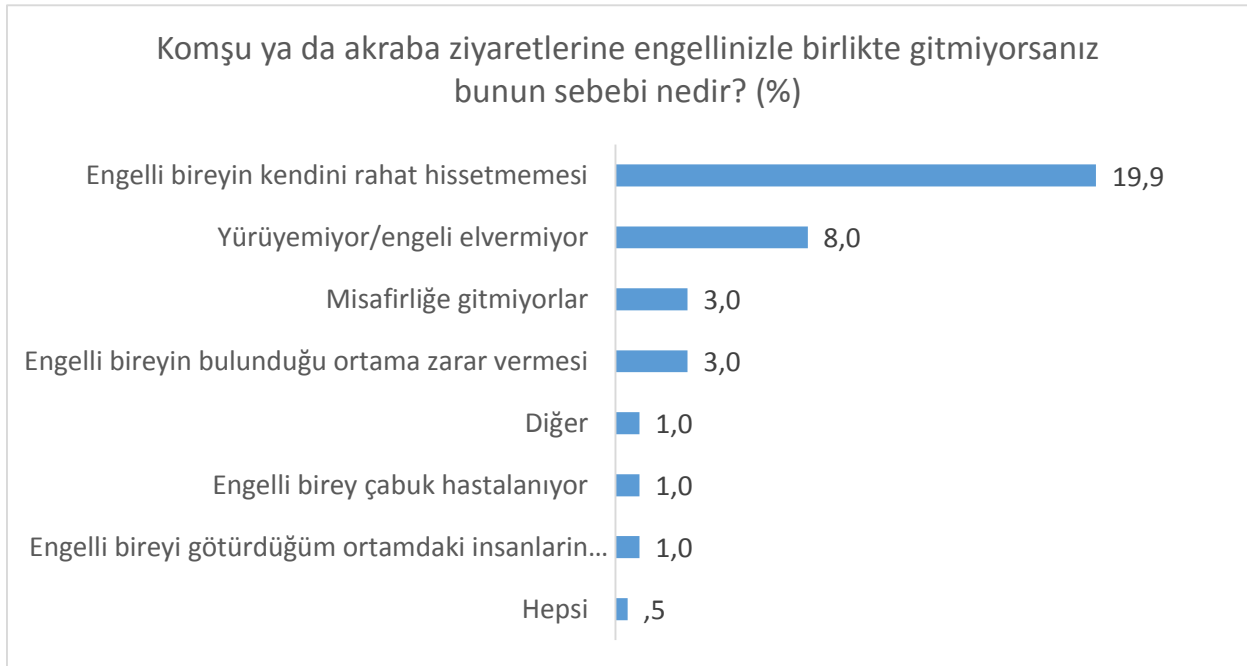
Komşu ya da akraba ziyaretlerine engellinizle birlikte gidiyor musunuz?		
	Sıklık	(%)
Evet	124	61,7
Hayır	77	38,3

Tablo 2-12: Ziyaretlere Engelli Bireyle Birlikte Gitme Durumu

Komşu ya da akraba ziyaretlerine engellinizle birlikte gitmiyorsanız bunun sebebi nedir?		
	Sıklık	(%)
Engelli bireyin kendini rahat hissetmemesi	40	19,9
Yürüyemiyor/engeli elvermiyor	16	8
Engelli bireyin bulunduğu ortama zarar vermesi	6	3
Misafirliğe gitmiyorlar	6	3
Engelli bireyi götürdüğüm ortamdaki insanların kendilerini rahatsız hissetmesi	2	1
Engelli birey çabuk hastalanıyor	2	1
Diğer	2	1
Hepsi	1	0,5
Toplam	75	37,3

Tablo 2-13: Ziyaretlere Engelli Bireyle Birlikte Gitmeme Nedenleri

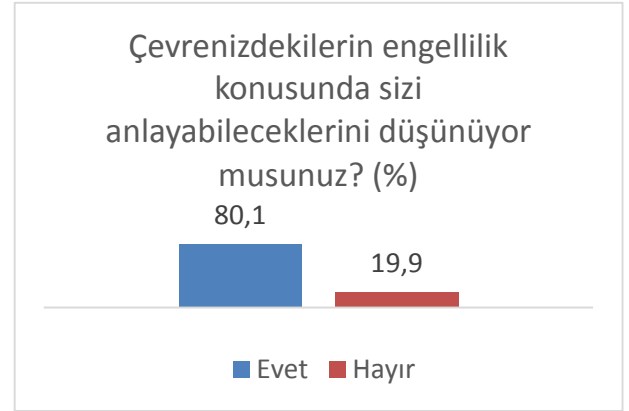

Katılımcıların %38,3'ü komşu-akraba ziyaretlerine engelli bireyi beraberlerine almadan gittiklerini belirtmişlerdir.

Bunun en önemli nedeni olarak %19,9 oranıyla bireyin kendini rahat hissetmemesi belirtilmiştir. İkinci sıradaki neden ise engelli bireyin engelinin misafirliğe elverişsiz olması gelmektedir.

2.13. Çevredekilerin Engellilik Konusunda Engelli Yakınını Anlama Durumu

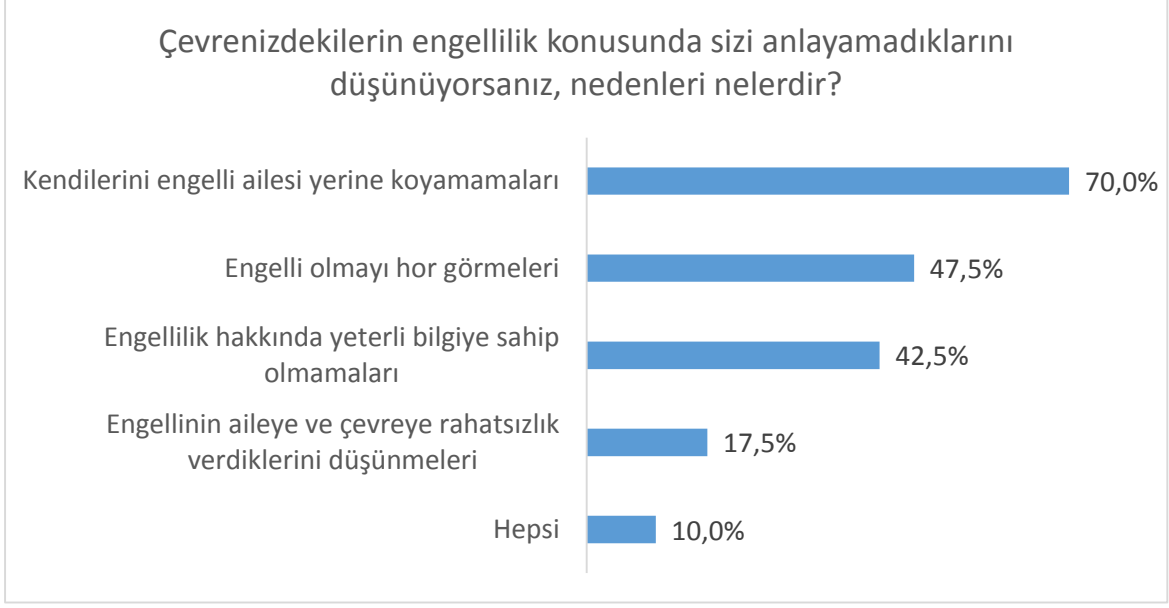
Çevrenizdekilerin engellilik konusunda sizi anlayabileceklerini düşünüyor musunuz?		
	Sıklık	(%)
Evet	161	80,1
Hayır	40	19,9

Tablo 2-14: Çevredekilerin Engelli Yakınını Anlama Durumu

Çevrenizdekilerin, engellilik konusunda sizi anlayamadıklarını düşünüyorsanız, nedenleri nelerdir?		
	Sıklık	%
Kendilerini engelli ailesi yerine koyamamaları	28	70,0
Engelli olmayı hor görmeleri	19	47,5
Engellilik hakkında yeterli bilgiye sahip olmamaları	17	42,5
Engellinin aileye ve çevreye rahatsızlık verdiklerini düşünmeleri	7	17,5
Hepsi	4	10,0

Tablo 2-15: Çevredekilerin Engelli Yakınını Anlamama Nedenleri

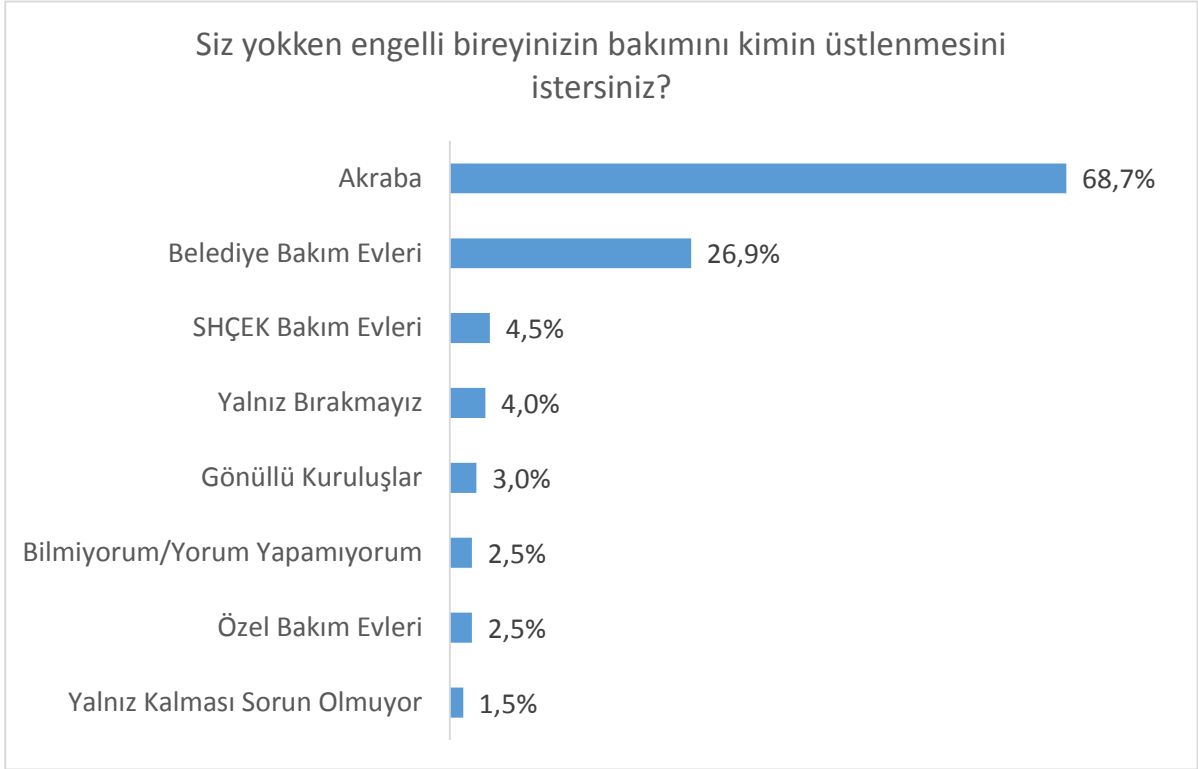

Çevrelerindeki engellilik konusunda kendilerini anladıklarını düşünen engelli yakınlarının oranı %80,1, anlamadıklarını belirtenlerin oranı %19,9'dur. Çevrelerindeki engelli kendilerini anlamadıklarını belirten engelli yakınlarının en fazla dile getirdikleri neden çevresindekilerin **empati yapamamaları** olmuştur. Bunu takip eden nedenler, engelli olmayı hor görmeleri, engellilik hakkındaki bilgisizlikleri ve engellinin aileye ve çevreye rahatsızlık verdiğini düşünmeleri olmuştur.

2.14. Ebeveyn Yokken Engellinin Bakımını Kimin Üstleneceği

Siz yokken engelli bireyinizin bakımını kimin üstlenmesini istersiniz?		
	Sıklık	%
Akraba	138	68,7
Belediye Bakım Evleri	54	26,9
SHÇEK Bakım Evleri	9	4,5
Yalnız Bırakmayız	8	4,0
Gönüllü Kuruluşlar	6	3,0
Özel Bakım Evleri	5	2,5
Bilmiyorum/Yorum Yapamıyorum	5	2,5
Yalnız Kalması Sorun Olmuyor	3	1,5

Tablo 2-16: Engelli Yakını Olmadığında Engellinin Bakımını Kimin Üstlenmesi Gerektiği

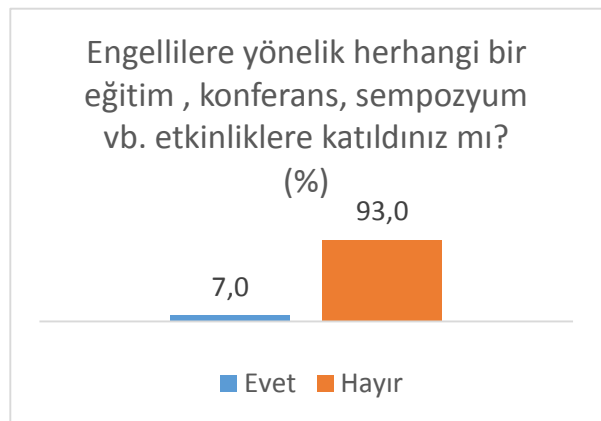

Engelli yakınları, kendi yokluklarında engellilerin bakımının en çok akrabaları, ardından belediye bakım evleri tarafından üstlenilmesini istediklerini belirtmişlerdir.

2.15. Engellilere Yönelik Bir Etkinliğe Katılma Durumu

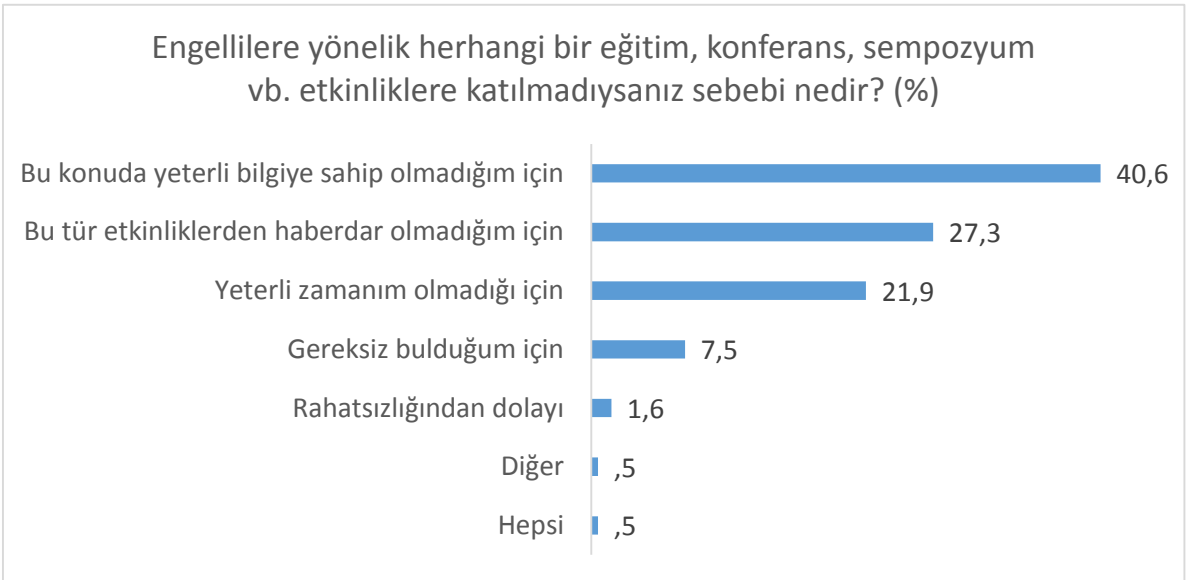
Engellilere yönelik herhangi bir eğitim, konferans, sempozyum vb. etkinliklere katıldınız mı?		
	Sıklık	(%)
Evet	14	7,0
Hayır	187	93,0

Tablo 2-17: Engellilere Yönelik Etkinliklere Katılma Durumu

Engellilere yönelik herhangi bir eğitim, konferans, sempozyum vb. etkinliklere katılmadıysanız sebebi nedir?		
	Sıklık	(%)
Bu konuda yeterli bilgiye sahip olmadığım için	76	37,8
Bu tür etkinliklerden haberdar olmadığım için	51	25,4
Yeterli zamanım olmadığı için	41	20,4
Gereksiz bulduğum için	14	7
Rahatsızlığımdan dolayı	3	1,5
Hepsi	1	0,5
Diğer	1	0,5

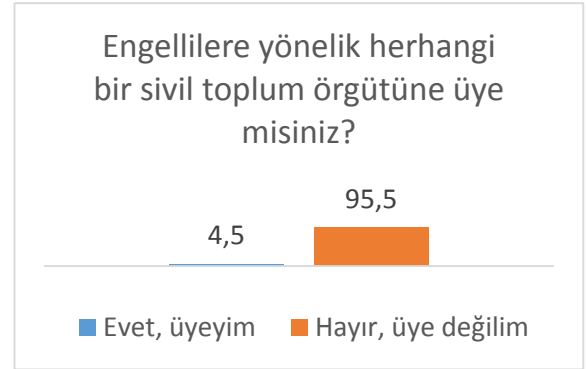
Tablo 2-18: Engellilere Yönelik Etkinliklere Katılmama Nedenleri

Katılımcıların %93'lük kısmı, engellilere yönelik herhangi bir eğitim, konferans, sempozyum vb. etkinliklere katılmadığını belirtmiştir. Katılmama nedeni olarak, bu konuda yeterli bilgiye sahip olmadıklarını, etkinliklerden haberdar olmadıklarını, yeterli zamanlarının olmadığını sıralamışlardır.

2.16. Engellilere Yönelik STK'ya Üye Olma Durumu

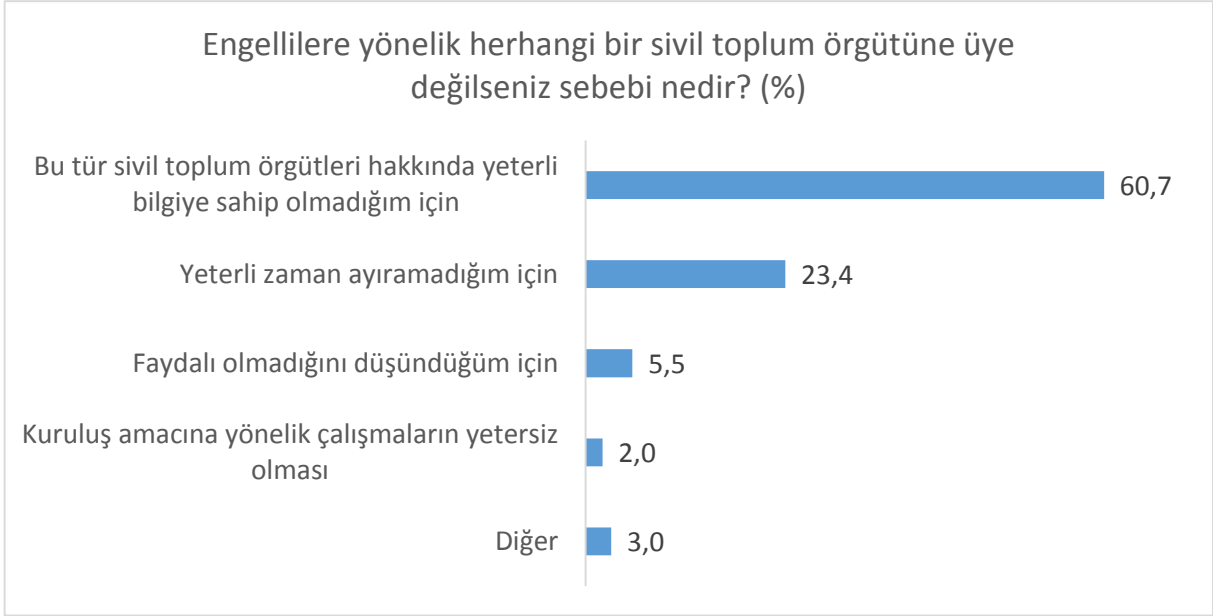
Engellilere yönelik herhangi bir sivil toplum örgütüne üye misiniz?		
	Sıklık	(%)
Evet, üyeyim	9	4,5
Hayır, üye değilim	192	95,5

Tablo 2-19: Engellilere Yönelik Bir STK'ya Üye Olma Durumu

Engellilere yönelik herhangi bir sivil toplum örgütüne üye değilseniz sebebi nedir?		
	Sıklık	%
Toplam	192	100
Bu tür sivil toplum örgütleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığım için	122	63,5
Yeterli zaman ayıramadığım için	47	24,5
Faydalı olmadığını düşündüğüm için	11	5,7
Diğer	6	3,1
Kuruluş amacına yönelik çalışmaların yetersiz olması	4	2,1
Hepsi	2	1

Tablo 2-20: Engellilere Yönelik Bir STK'ya Üye Olmama Nedenleri

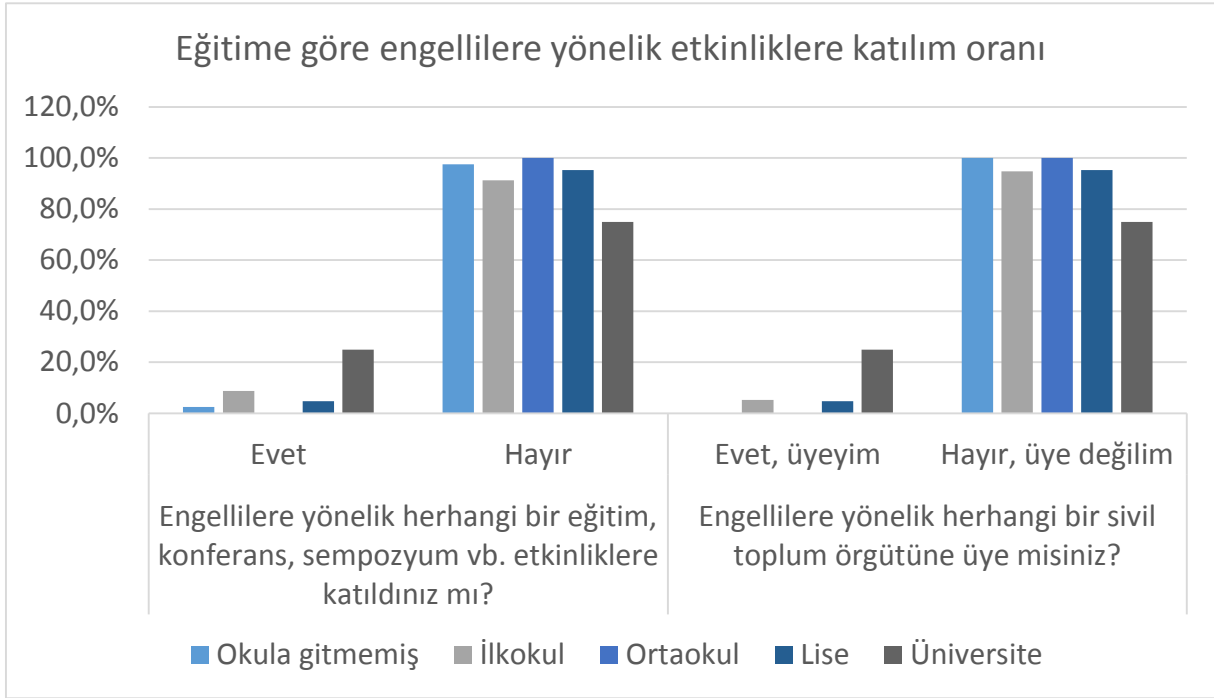

Katılımcıların %95,5'i engellilere yönelik herhangi bir sivil toplum örgütüne üye olmadıklarını belirtmişlerdir. Üye olmama nedeni olarak, bu tür sivil toplum örgütleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarını, yeterli zaman ayıramadıklarını ve faydalı olmadığını düşündüklerini belirtmişlerdir.

2.16.1. Eğitim Durumuna Göre Engellilere Yönelik Etkinliklere ve STK'ya Katılma Durumu

		Hane Halkı Reisinin Eğitim Düzeyi				
		Okula gitmemiş	İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite
Engellilere yönelik herhangi bir eğitim, konferans, sempozyum vb. etkinliklere katıldınız mı?	Evet	1	10	0	1	2
	Hayır	40	104	17	20	6
Engellilere yönelik herhangi bir sivil toplum örgütüne üye misiniz?	Evet, üyeyim	0	6	0	1	2
	Hayır, üye değilim	41	108	17	20	6

Tablo 2-21: Engellilere Yönelik Etkinliklere ve STK'ya Katılma Durumuna Göre Eğitim Düzeyi

Eğitim durumuna g6re engellilere y6nelik herhangi bir eğitim, konferans, sempozyum vb. etkinliklere katılma durumu ve bir STK'ya 6ye olma durumu incelendiğinde belirgin fark yalnızca 6niversite mezunlarında g6r6lm6řt6r. 6niversite mezunlarının etkinliklere katılım oranı ve STK 6yeliği oranı %20'yle diğer eğitim gruplarının 6n6ne geçmişlerdir

2.16.2. İlçeye G6re Engellilere Y6nelik Etkinliklere Katılma Durumu

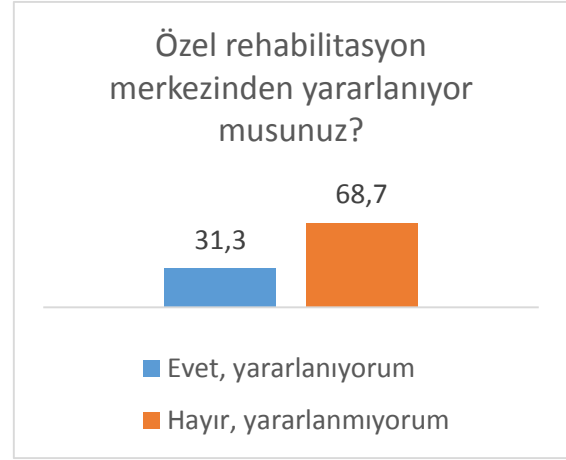
		Engellilere y6nelik herhangi bir eğitim, konferans, sempozyum vb. etkinliklere katıldınız mı?		
		Evet	Hayır	%
Hangi ilçede ikamet ediyorsunuz?	Haliliye	3	35	9
	Karak6pr6	0	14	0
	Eyy6biye	11	138	8

Tablo 2-22: İlçeye G6re Etkinliklere ve STK'ya Katılma Durumu

İlçeye g6re engellilere y6nelik herhangi bir eğitim, konferans, sempozyum vb. etkinliklere katılma durumu incelendiğinde, Haliliye'deki katılımcıların %9'u, Eyy6biye'deki katılımcıların %8'i bir etkinlikte bulduklarını belirtmişlerdir. Karak6pr6 'de ikamet edip bir etkinlikte bulunan katılımcıya rastlanılmamıştır

2.17. Rehabilitasyon Merkezinden Yararlanma Durumu

Özel rehabilitasyon merkezinden yararlanıyor musunuz?		
	Sıklık	(%)
Evet, yararlanıyorum	63	31,3
Hayır, yararlanmıyorum	138	68,7

Tablo 2-23: Özel Rehabilitasyon Merkezinden Yararlanma

Özel rehabilitasyon merkezinden yararlanmıyorsanız sebebi nedir?	Sıklık	%
Bu hizmeti bilmiyordum	30	21,7%
Engel durumu elverişli değil	23	16,7%
Maddi durum yok	16	11,6%
Verilen rehabilitasyon hizmetinin yetersiz olması	15	10,9%
Ticari amaç güdülmesi	14	10,1%
Yaştan dolayı kullanılamıyor (çok küçük/çok yaşlı)	13	9,4%
Diğer	7	5,1%
Başka tedavi yöntemi takip ediliyor	6	4,3%
Faydası görülemeyeceğinden	5	3,6%
Aileye yönelik danışmanlık hizmetlerinin yetersizliği	4	2,9%
Hizmet veren personelin yetersizliği	4	2,9%
Hepsi	4	2,9%
Zamanım yok	3	2,2%
Gerek duyulmuyor	2	1,4%

Tablo 2-24: Özel Rehabilitasyon Merkezlerinden Yararlanmama Nedenleri

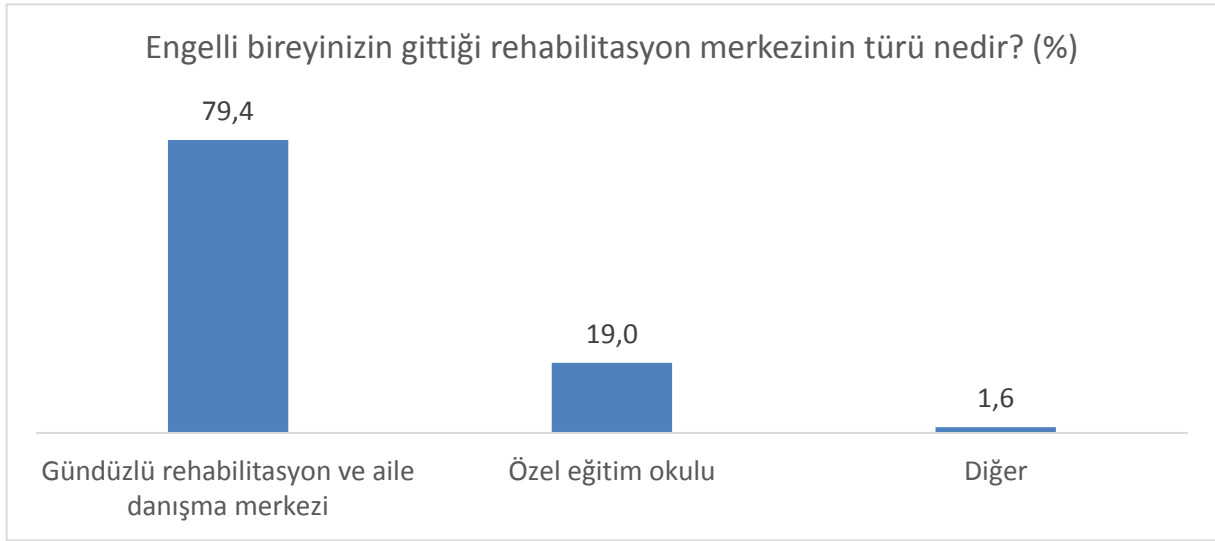
Katılımcıların %68,7'si özel bir rehabilitasyon merkezinden yararlanmadıklarını belirtmişlerdir.

Yararlanmamalarının en önemli nedeni olarak %29,7 oranla, bu hizmeti bilmediklerini söylemişlerdir. %22,8 oranla diğer neden, engelli bireyin engel durumunun elverişli olmaması söylenmiştir.

2.18. Rehabilitasyon Merkezinin Türü

Engelli bireyinizin gittiği rehabilitasyon merkezinin türü nedir?		
	Sıklık	(%)
Gündüzlü rehabilitasyon ve aile danışma merkezi	50	79,4
Özel eğitim okulu	12	19,0
Diğer	1	1,6

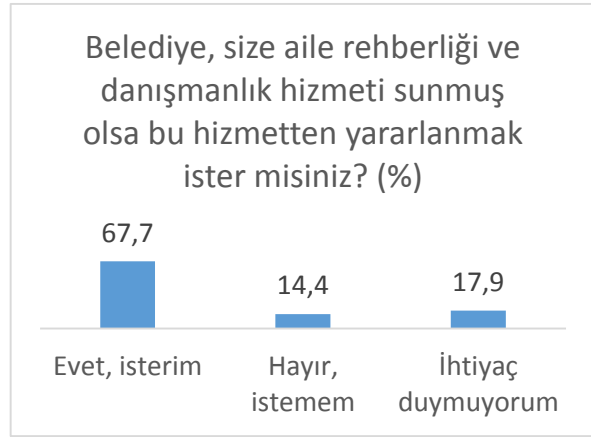
Tablo 2-25: Yararlanılan Rehabilitasyon Merkezinin Türü

Rehabilitasyon merkezine gidenlerin gittikleri rehabilitasyon merkezinin türü %79,4 oranında gündüzlü rehabilitasyon ve aile danışma merkezi, %19 oranında özel eğitim okuludur.

2.19. Aile Rehberliği Ve Danışmanlık Hizmetlerinden Yararlanmayı İsteme Durumu

Belediye, size aile rehberliği ve danışmanlık hizmeti sunmuş olsa bu hizmetten yararlanmak ister misiniz?		
	Sıklık	(%)
Evet, isterim	136	67,7
Hayır, istemem	29	14,4
İhtiyaç duymuyorum	36	17,9

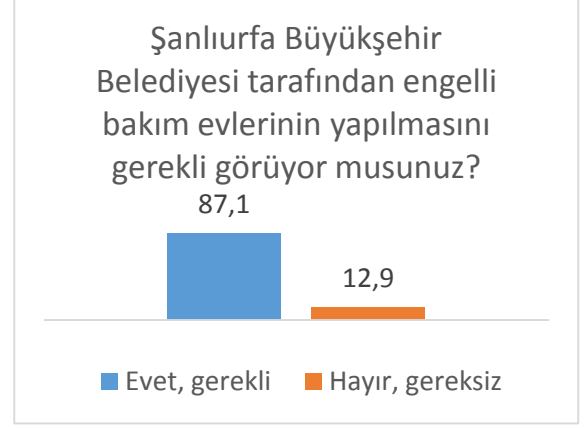

Tablo 2-26: Aile Rehberliği ve Danışmanlıktan Faydalanma İsteği

Belediye, aile rehberliği ve danışmanlık hizmeti sunduğu takdirde, katılımcıların %67,7'si bu hizmetten yararlanmak isteyeceğini belirtmiştir.

2.20. Engelli Bakım Evlerinin Yapılmasının Gerekliliği

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi tarafından engelli bakım evlerinin yapılmasını gerekli görüyor musunuz?		
	Sıklık	(%)
Evet, gerekli	175	87,1
Hayır, gereksiz	26	12,9

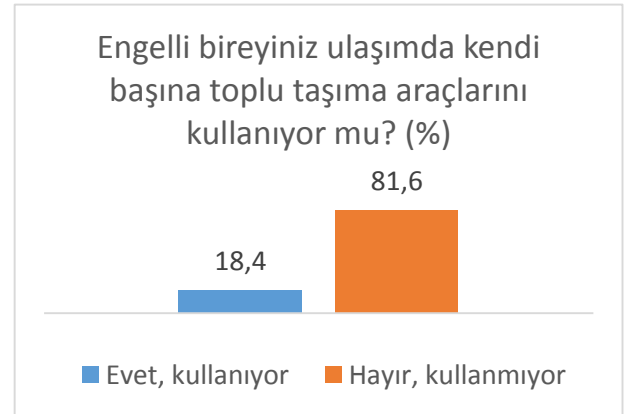
Tablo 2-27: Engelli Bakım Evlerinin Yapılmasının Gerekliliği

Katılımcıların %87,1'i Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi tarafından engelli bakım evlerinin yapılmasını gerekli bulduklarını dile getirmişlerdir.

3. YAŞANILAN SORUNLAR

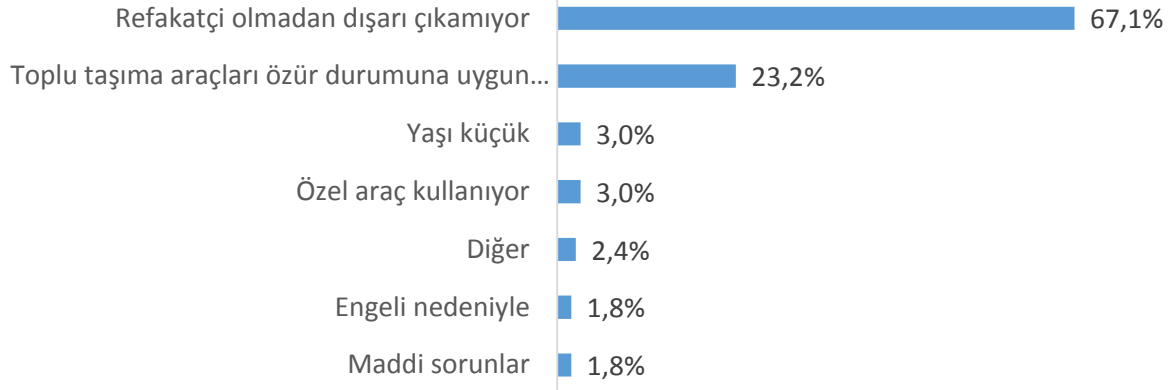
3.1. Engelli Bireyin Toplu Taşıma Araçlarını Kullanma Durumu

Engelli bireyiniz ulaşımda kendi başına toplu taşıma araçlarını kullanıyor mu?		
	Sıklık	(%)
Evet, kullanıyor	37	18,4
Hayır, kullanmıyor	164	81,6

Tablo 3-1: Engellinin Tek Başına Toplu Taşımayı Kullanma Durumu

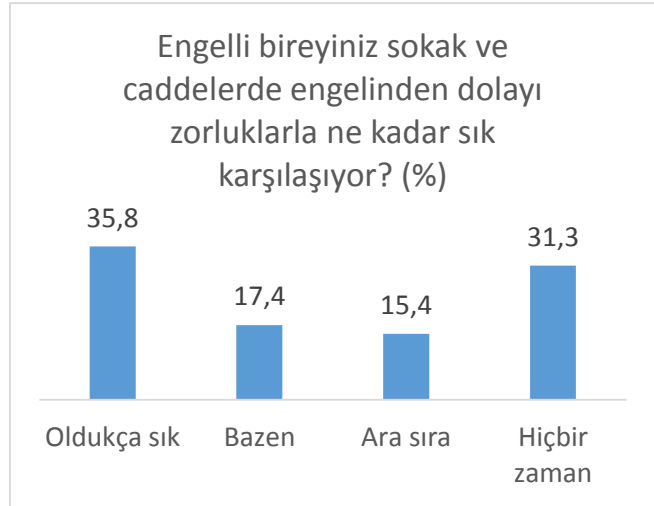
Engelli birey toplu taşıma kullanmıyorsa nedeni nedir?

Katılımcıların %81,6'sı engelli bireyin tek başına toplu taşıma araçlarını kullanamadıklarını belirtmişlerdir. Bunun en önemli nedeni %67,1 ile engellinin refakatçi olmadan dışarı çıkamaması olarak belirtilmiştir. Diğer önemli neden %23,2 ile toplu taşıma araçlarının engellilere hitap etmemesidir.

3.2. Engelli Bireyin Sokak Ve Caddelerde Engelinden Dolayı Bir Sorunla Ne Kadar Sık Karşılaştığı

Engelli bireyiniz sokak ve caddelerde engelinden dolayı zorluklarla ne kadar sık karşılaşılıyor?		
	Sıklık	(%)
Hiçbir zaman	63	31,3
Ara sıra	31	15,4
Bazen	35	17,4
Oldukça sık	72	35,8

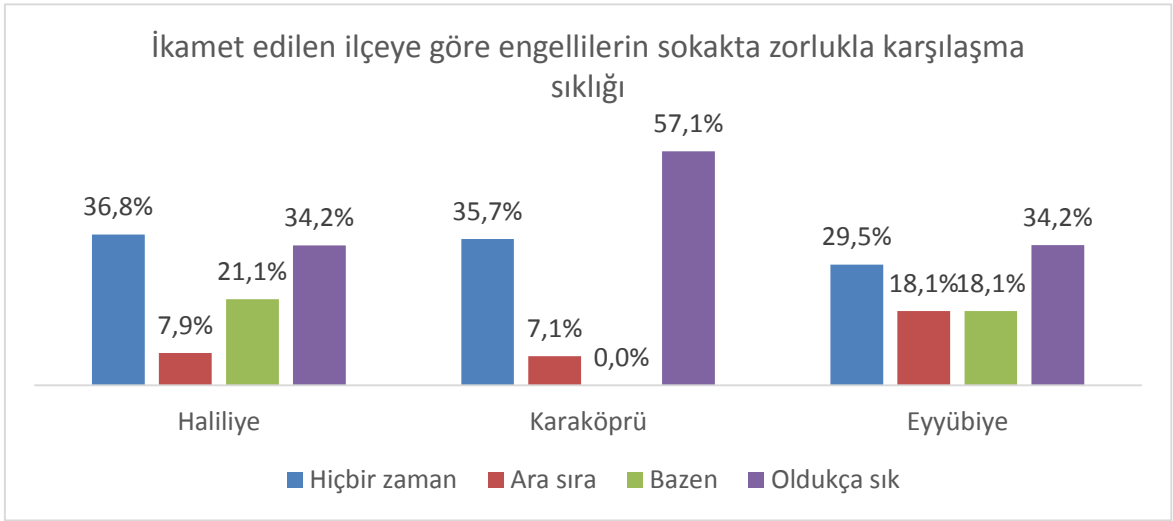
Tablo 3-2: Engelli Bireyin Zorlukla Karşılaşma Sıklığı

Katılımcıların %35,8'i engelli bireylerin sokak ve caddelerde engellerinden dolayı bir sorunla oldukça sık karşılaştığını belirtmiştir. Engellilerin sorunla karşılaşmadıklarını belirten katılımcıların oranı %31,3'tür.

3.3. İkamet Edilen İlçeye Göre Sorunla Karşılaşma Durumu

Hangi ilçede ikamet ediyorsunuz?		Haliliye	Karaköprü	Eyyübiye
Engelli bireyiniz sokak ve caddelerde engelinden dolayı zorluklarla ne kadar sık karşılaşılıyor?	Hiçbir zaman	14	5	44
	Ara sıra	3	1	27
	Bazen	8	0	27
	Oldukça sık	13	8	51

Tablo 3-3: İkamet Edilen İlçeye Göre Sorunla Karşılaşma Durumu

Engellilerin oransal olarak en fazla sorunla karşılaştıkları ilçe %57,18 ile Karaköprü olmuştur. Onun ardından Haliliye ilçesindeki katılımcılar, engellilerin zorlukla karşılaşma sıklığını %34,2 oranında “oldukça sık” %21,1 oranında “bazen” olarak belirtmişlerdir.

3.4. Engelli Bireyin Ulaşım İhtiyacını Nasıl Karşılıdığı

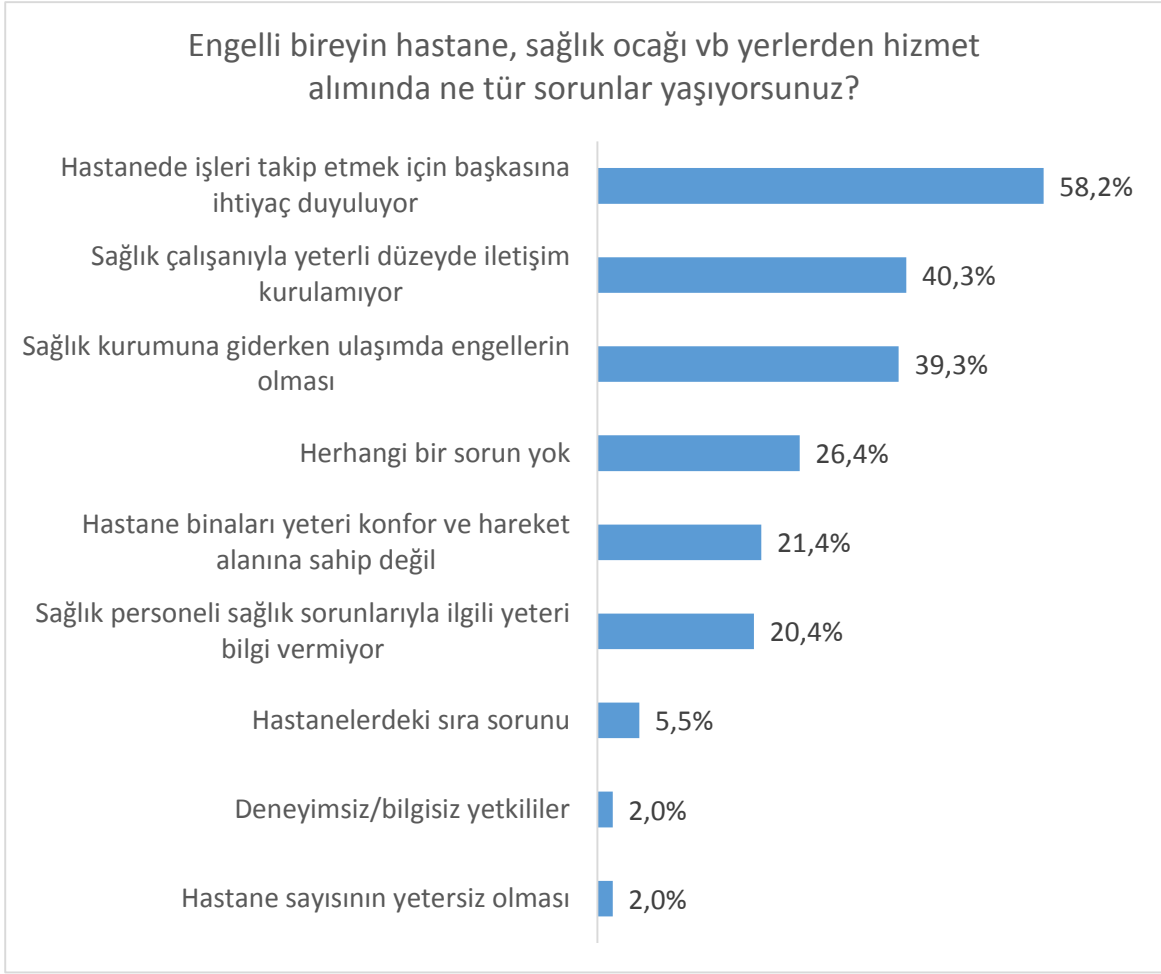

Dışarı çıkan engelli bireylerin %43,8'i ulaşım ihtiyaçlarını toplu taşıma kullanarak, %27,9'u komşunun aracıyla, %17,9'u bireysel araçla karşıladığı belirtilmiştir. Ulaşım ihtiyacını yaya olarak karşılama oranı %18,4 çıkmıştır.

3.5. Hastane, Sağlık Ocağı Gibi Yerlerden Hizmet Alırken Karşılaşılan Sorunlar

Engelli bireyin hastane, sağlık ocağı vb. yerlerden hizmet alımında ne tür sorunlar yaşıyorsunuz?	Sıklık	%
Hastanede işleri takip etmek için başkasına ihtiyaç duyuluyor	117	58,2%
Sağlık çalışanıyla yeterli düzeyde iletişim kurulamıyor	81	40,3%
Sağlık kurumuna giderken ulaşım engellerinin olması	79	39,3%
Herhangi bir sorun yok	53	26,4%
Hastane binaları yeteri kadar konfor ve hareket alanına sahip değil	43	21,4%
Sağlık personeli sağlık sorunlarıyla ilgili yeterli bilgi vermiyor	41	20,4%
Hastanelerdeki sıra sorunu	11	5,5%
Hastane sayısının yetersiz olması	4	2,0%
Deneyimsiz/bilgisiz yetkililer	4	2,0%

Tablo 3-4: Hastane vb. Yerlerden Hizmet Alırken Karşılaşılan Sorunlar

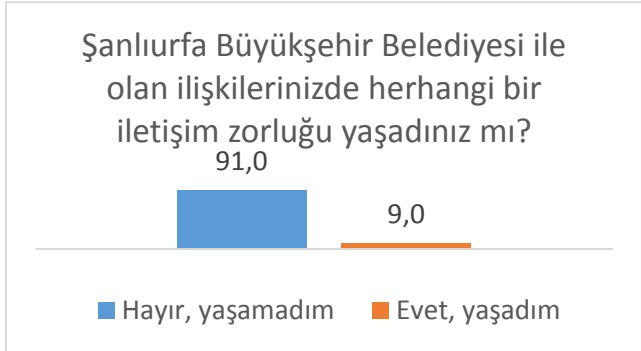

Engelli bireyin hastane, sağlık ocağı vb. yerlerden hizmet alması sırasında karşılaşılan sorunların başında, %58,2 oranla hastanede işleri takip etmek için başkasına ihtiyaç duyulması söylenmiştir. Katılımcıların %40,3'ü sağlık çalışanıyla yeterli düzeyde iletişim kurulamadığını, %39,3'ü kuruma ulaşımın zor olduğunu %21,4'ü hastane binalarının yeteri kadar konforlu ve geniş olmadığını, %20,4'ü sağlık personelinin sağlık sorunlarıyla ilgili yeterli bilgi vermediğini yaşadıkları sorunlar arasında söylemişlerdir. Katılımcıların %26,4'ü bir sorun yaşamadıklarını ifade etmiştir.

Anlaşılabileceği gibi, katılımcıların ağırlıklı bir kısmı farklı başlıklarda "iletişim" sorunları yaşadığını söylemiştir.

3.6. Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesiyle Bir İletişim Sorununun Yaşanıp Yaşanmadığı

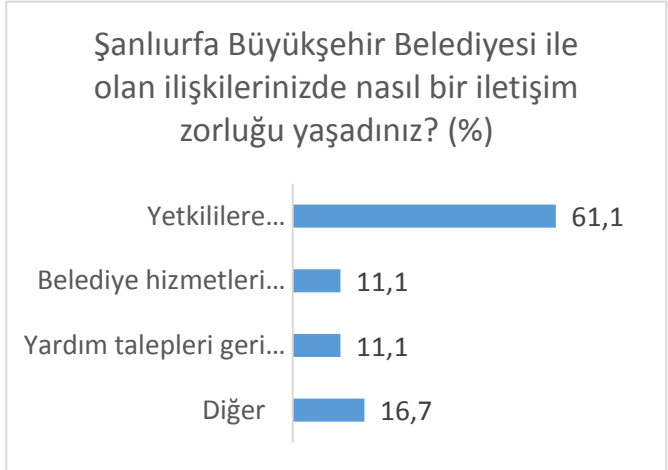
Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi ile olan ilişkilerinizde herhangi bir iletişim zorluğu yaşadınız mı?		
	Sıklık	(%)
Hayır, yaşamadım	183	91,0
Evet, yaşadım	18	9,0

Tablo 3-5: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesiyle Olan İlişkilerde İletişim Sorunu

3.6.1. Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesiyle Nasıl Bir İletişim Zorluğu Yaşandığı

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi ile olan ilişkilerinizde nasıl bir iletişim zorluğu yaşadınız?		
	Sıklık	%
Yetkililere ulaşılmıyor/ilgilenilmiyor	11	61,1
Yardım talepleri geri çevriliyor	2	11,1
Belediye hizmetleri yetersiz	2	11,1
Diğer	3	16,7
Toplam	18	100

Tablo 3-6:Yaşanan İletişim Zorluğunun Türü

Katılımcıların %91'i belediyeyle iletişimlerinden bir zorluk yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Sorun yaşadıklarını belirtenlerin %61,1'i yetkili kişilere ulaşmak konusunda zorluk yaşadıklarını belirtmişlerdir.

3.6.2. İkamet Edilen İlçeye Göre Yaşanılan İletişim Zorluğu

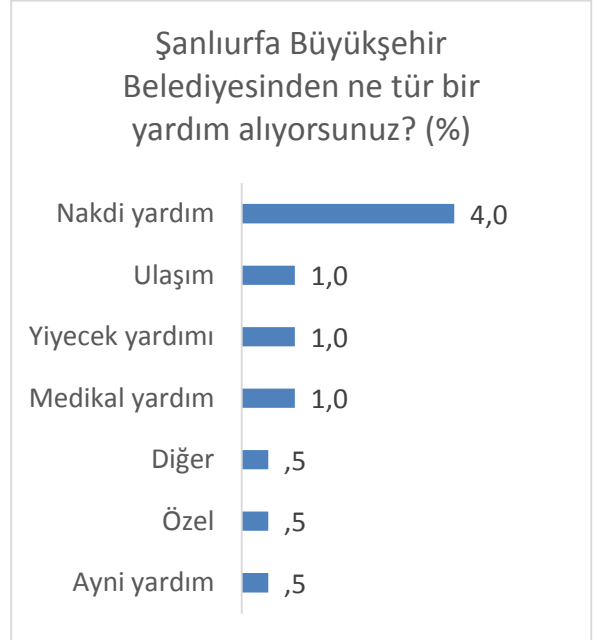

Eyyübiye’de ikamet edenler ağırlıklı olarak iletişimde yaşadıkları zorluğun, yetkililere ulaşamamak olduğunu belirtmişlerdir.

4. BEKLENTİLER VE ALINAN YARDIMLAR

4.1. Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden Yardım Alma Durumu

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden yardım alıyor musunuz? Alıyorsanız ne tür yardım alıyorsunuz?		
	Sıklık	(%)
Aynı yardım	1	,5
Özel	1	,5
Diğer	1	,5
Medikal yardım	2	1,0
Yiyecek yardımı	2	1,0
Ulaşım	2	1,0
Nakdi yardım	8	4,0
Hayır, almıyorum	184	91,5

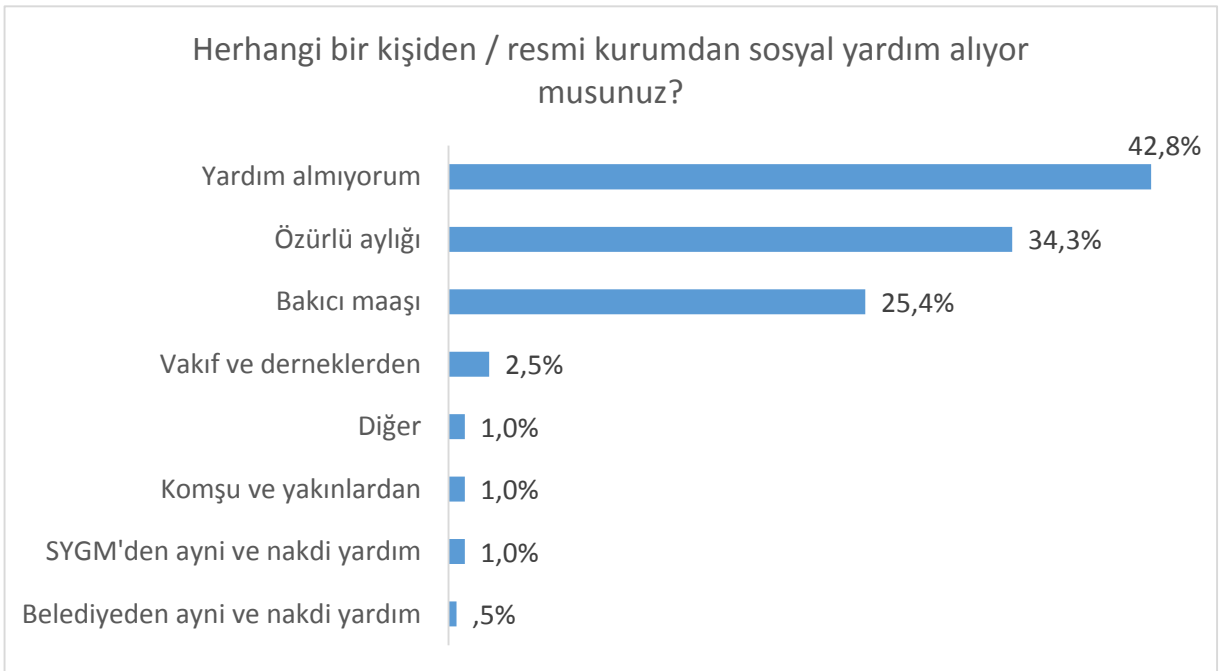
Tablo 4-1: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden Yardım Alma Durumu

Katılımcıların %91,5'i Şanlıurfa Belediye'sinden yardım almadığını söylemiştir. Yardım alanlar en çok nakdi yardım aldıklarını belirtmişlerdir.

4.2. Sosyal Yardım Alma Durumu

Herhangi bir kişiden / resmi kurumdan sosyal yardım alıyor musunuz?	Sıklık	%
Yardım almıyorum	86	42,80%
Özürlü aylığı	69	34,30%
Bakıcı maaşı	51	25,40%
Vakıf ve derneklerden	5	2,50%
SYGM'den ayni ve nakdi yardım	2	1,00%
Komşu ve yakınardan	2	1,00%
Diğer	2	1,00%
Belediyeden ayni ve nakdi yardım	1	0,50%

Tablo 4-2: Sosyal Yardım Alma Durumu

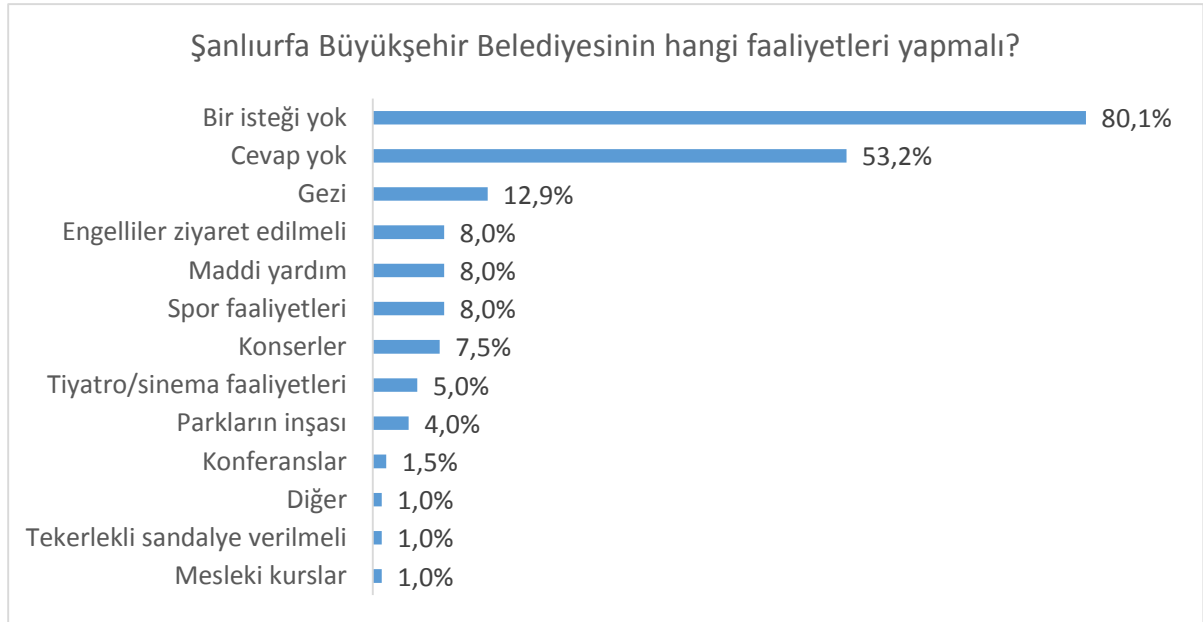

Katılımcıların %42,8'i sosyal yardım almadığını, %34,3'ü özürlü aylığı aldığını, %25,4'ü bakıcı maaşı aldığını belirtmiştir.

4.3. Şanlıurfa Belediye'sinden Beklenen Sosyokültürel Faaliyetler

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinin hangi sosyokültürel faaliyetleri yapmasını istersiniz?	Sıklık	%
Bir isteği yok	161	80,1
Cevap yok	107	53,2
Gezi	26	12,9
Spor faaliyetleri	16	8,0
Maddi yardım	16	8,0
Engelliler ziyaret edilmeli	16	8,0
Konserler	15	7,5
Tiyatro/sinema faaliyetleri	10	5,0
Parkların inşası	8	4,0
Konferanslar	3	1,5
Mesleki kurslar	2	1,0
Tekerlekli sandalye verilmeli	2	1,0
Diğer	2	1,0

Tablo 4-3: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden Hangi Sosyokültürel Faaliyetlerin Beklendiği

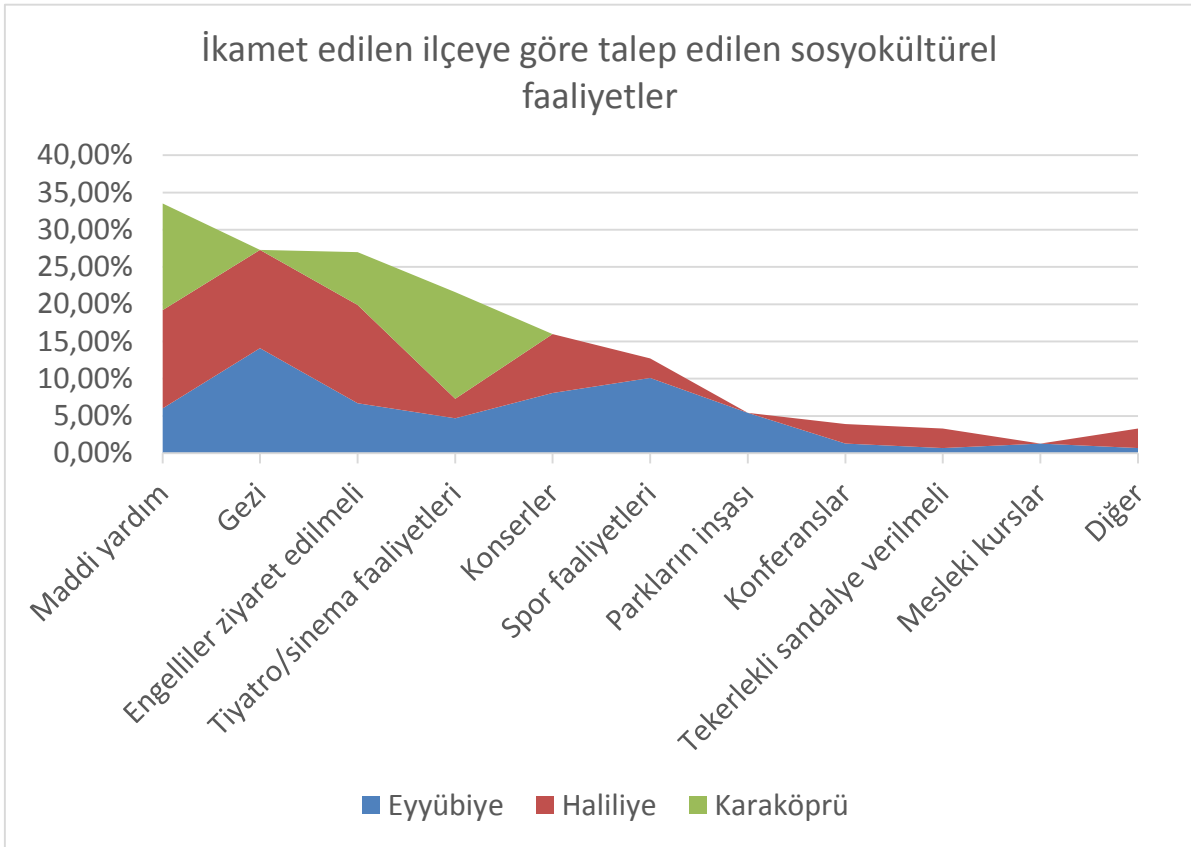

Katılımcıların ezici çoğunluğu bekledikleri bir faaliyet olmadığını belirtmiştir. Kalan %20'lik dilimin en çok yapılmasını istediği faaliyet %12,9 oranında gezi faaliyetleridir. Bunun ardından %8'er oy ile engelliler ziyaret edilmeli, maddi yardım yapılmalı, spor faaliyetleri düzenlenmeli cevapları alınmıştır.

4.4. İkamet Edilen İlçeye Göre Beklenen Faaliyetler

Beklenen faaliyetler	Hangi ilçede ikamet ediyorsunuz?		
	Haliliye	Karaköprü	Eyyübiye
Gezi	5	0	21
Spor faaliyetleri	1	0	15
Maddi yardım	5	2	9
Engelliler ziyaret edilmeli	5	1	10
Konserler	3	0	12
Tiyatro/sinema faaliyetleri	1	2	7
Parkların inşası	0	0	8
Konferanslar	1	0	2
Mesleki kurslar	0	0	2
Tekerlekli sandalye verilmeli	1	0	1
Bir isteği yok	27	11	123
Cevap yok	19	10	78
Diğer	1	0	1

Tablo 4-4: İkamet Edilen İlçeye Göre Belediye'nin Yapması Beklenen Sosyokültürel Faaliyetler

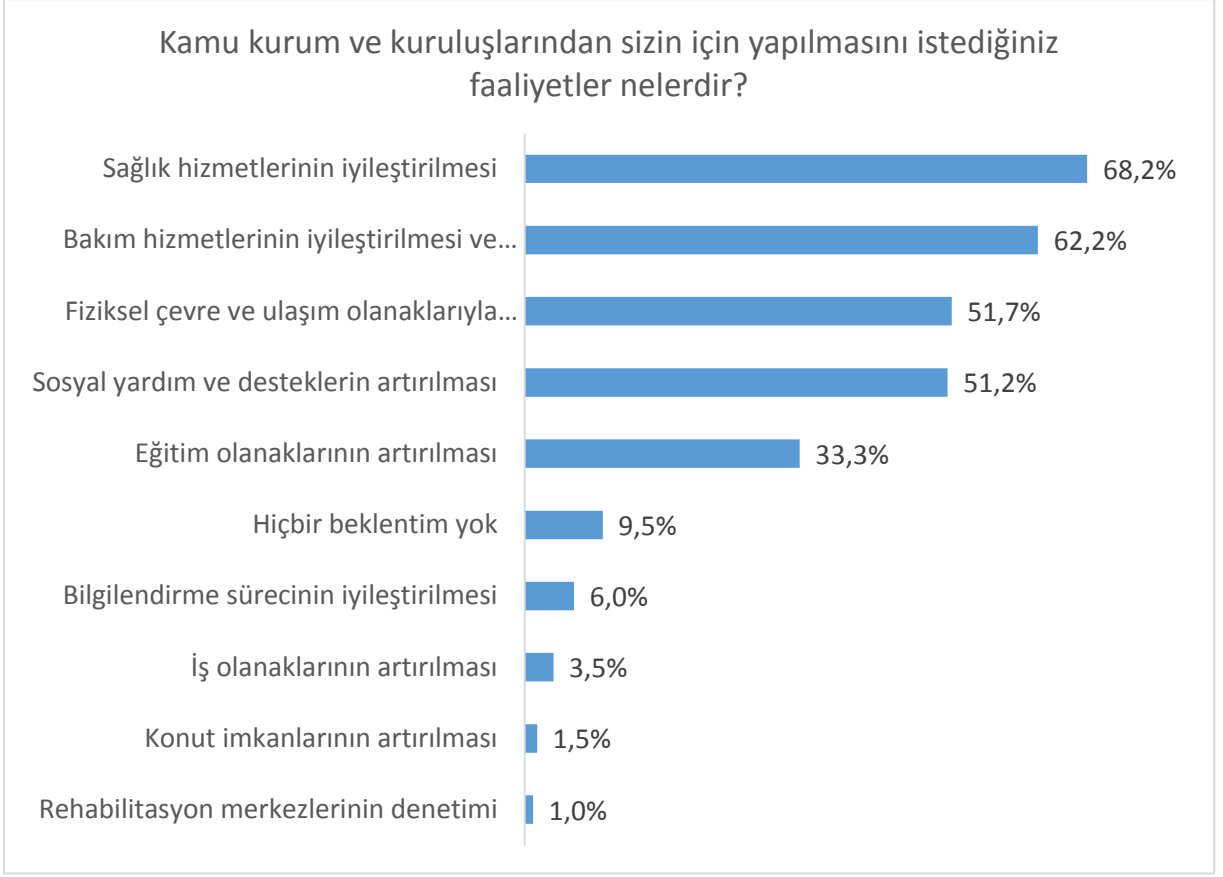
Yukarıdaki grafik, ilgili konunun ikamet edilen ilçedeki talep edilme oranlarını ilçeye göre ayrı renklerde göstermektedir.

Örneğin, gezi, spor, konferans, mesleki kurs faaliyetleri Karaköprü 'de ikamet eden katılımcılardan hiç gelmemişken tiyatro/sinema faaliyetlerini oransal olarak en çok Karaköprü 'de ikamet edenler talep etmişlerdir. Eyyübiye'de oransal olarak sırasıyla, gezi, spor faaliyetleri ve konserler en çok talep edilen sosyokültürel faaliyetler olmuştur. Haliliye'de dile getirilen ise sırasıyla gezi ve maddi yardımlardır.

4.5. Kamu Kurum Ve Kuruluşlarından Yapılması İstenen Faaliyetler

Kamu kurum ve kuruluşlarından sizin için yapılmasını istediğiniz faaliyetler nelerdir?		
	Sıklık	%
Sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi	137	68,20%
Bakım hizmetlerinin iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılması	125	62,20%
Fiziksel çevre ve ulaşım olanaklarıyla ilgili düzenlemeler yapılması	104	51,70%
Sosyal yardım ve desteklerin artırılması	103	51,20%
Eğitim olanaklarının artırılması	67	33,30%
Hiçbir beklentim yok	19	9,50%
Bilgilendirme sürecinin iyileştirilmesi	12	6,00%
İş olanaklarının artırılması	7	3,50%
Konut imkânlarının artırılması	3	1,50%
Rehabilitasyon merkezlerinin denetimi	2	1,00%

Tablo 4-5: Kamu Kurum ve Kuruluşlarından Beklenen Faaliyetler

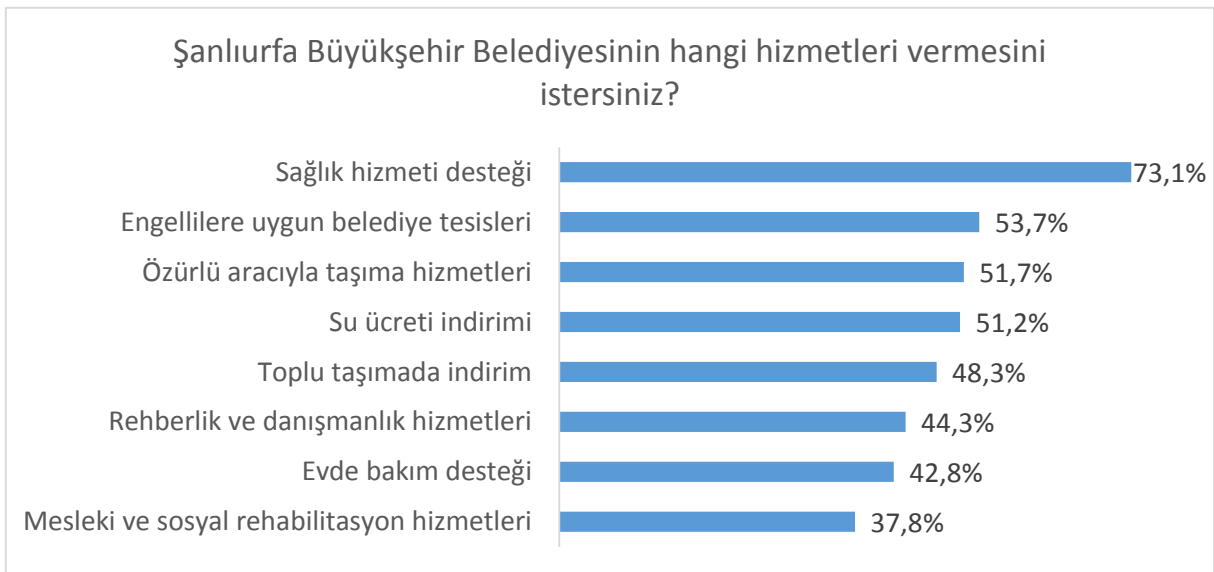

Kamu kurum ve kuruluşlarından beklenen hizmetlerin başında, %68,2 ile sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi gelmektedir. Bunun ardından, katılımcıların %62,2'si bakım hizmetlerinin iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılması, %51,7'si fiziksel çevre ve ulaşım olanaklarıyla ilgili düzenlemeler yapılması, %51,2'si sosyal yardım ve desteklerin artırılması, %33,3'ü eğitim olanaklarının artırılması cevaplarını vermişlerdir. Katılımcıların %9,5'i hiçbir beklentisinin olmadığını söylemiştir.

4.6. Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinin Vermesi Beklenen Hizmetler

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinin hangi hizmetleri vermesini istersiniz?	Sıklık	%
Sağlık hizmeti desteği	147	73,1
Engellilere uygun belediye tesisleri	108	53,7
Özürlü aracıyla taşıma hizmetleri	104	51,7
Su ücreti indirimi	103	51,2
Toplu taşımada indirim	97	48,3
Rehberlik ve danışmanlık hizmetleri	89	44,3
Evde bakım desteği	86	42,8
Mesleki ve sosyal rehabilitasyon hizmetleri	76	37,8
Sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler	64	31,8
Alışveriş, fatura yatırma vb. destekleri	52	25,9
Cihaz parası desteği	49	24,4
Ev temizlik yardımı	35	17,4
Engellilere iş imkânı sağlanmalı	11	5,5
Hiçbir beklentim yok	10	5,0
Park yapılmalı	6	3,0
Maddi yardım yapılmalı	3	1,5
Diğer	3	1,5

Tablo 4-6: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden Beklenen Hizmetler

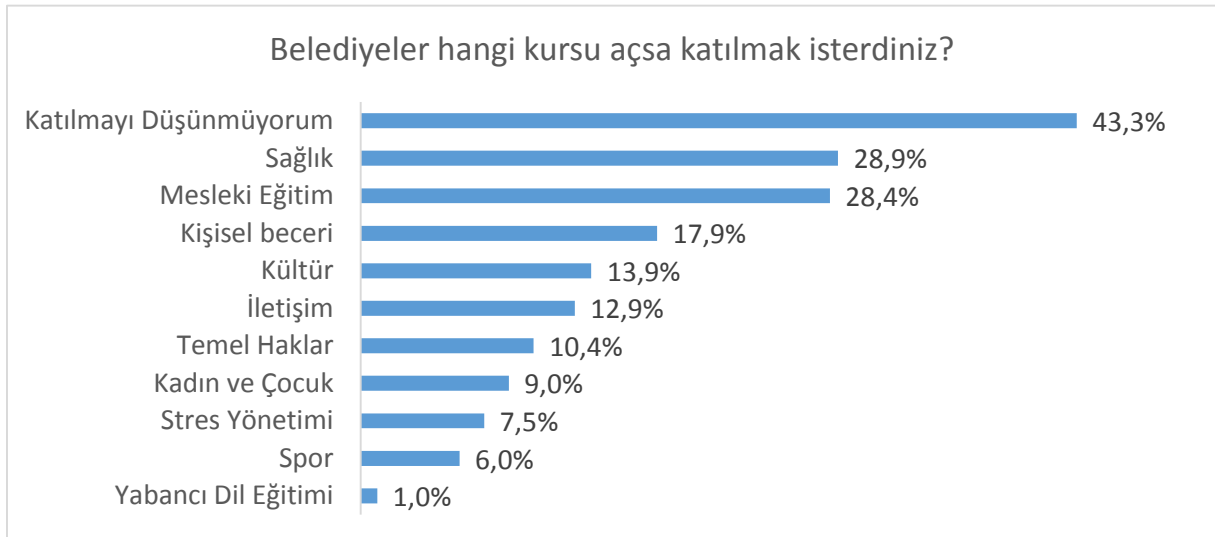
Engelli yakınlarının %73,1'i sağlık hizmetlerine, % 53,7'si engellilere uygun belediye tesisleri konusuna, %51,7'si özürlü aracıyla taşıma hizmetlerine, %51,2'si su ücretlerinde indirim konusuna, %48,3'ü toplu taşımada indirim konusuna Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden destek beklediklerini belirtmişlerdir.

Bunun yanı sıra, başka bir soruda ayrıca sorulan sorulardan bazılarında burada da küçük olmayan oranlarda yanıt alındığı görülmektedir. Rehberlik ve danışma hizmetleri, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler, rehabilitasyon gibi konularda Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden destek beklediklerini katılımcılar bu soruda da dile getirmişlerdir.

4.7. Belediyenin Açması Halinde Katılmak İstenen Kurslar

Belediyeler hangi kursu açsa katılmak isterdiniz?	Sıklık	%
Katılmayı Düşünmüyorum	87	43,3
Sağlık	58	28,9
Mesleki Eğitim	57	28,4
Kişisel beceri	36	17,9
Kültür	28	13,9
İletişim	26	12,9
Temel Haklar	21	10,4
Kadın ve Çocuk	18	9
Stres Yönetimi	15	7,5
Spor	12	6
Yabancı Dil Eğitimi	2	1

Tablo 4-7: Belediyelerden Açması Beklenen Kurslar

Katılımcılar en fazla, %28,9 oranında sağlık konusundaki kursa, %28,4 oranında mesleki eğitim kursuna, %17,9 oranında kişisel beceri kursuna, %13,9 oranında kültür kursuna katılmak istediklerini belirtmiştir.

Ayrıca, katılımcıların %43,3'ü de herhangi bir kursa katılmayı düşünmediklerini belirtmişlerdir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma sonucunda özetle aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Engelli yakınları ağırlıklı olarak orta-düşük seviyede gelir grubuna mensup olup yaklaşık %70'inin hane halkı büyüklüğü 6 ve daha fazla bireyden oluşmakta, hanelerin %63'ünde bir kişi çalışmaktadır. Bu yönden, engelli yakınlarının genel olarak ekonomik sıkıntı içinde yaşadıkları görünmektedir.
- 25 yaştan sonra, yaş grubu küçüldükçe engelli olma sayısının yükselmesidir. Engelli sayısının 6'şar yıllık 3 periyotta da arttığı görülmüştür. Bu artış, her 6 yıl için ortalama 1,5 kat olmuştur.
- Ortopedik ve zihinsel engel türü diğer engel türlerine göre çok daha yaygındır.
- Aynı evde yaşayan işitme ve görme engellilerin sayısı oransal olarak diğerlerinden yüksektir.
- Akrabalık bağı, aynı evde yaşayan az sayıda engelli sayısı için önemsiz görünmekle birlikte, akraba olmayan ana babanın, ikiden fazla sayıda engelli çocuğa sahip olması ihtimali düşükken akraba olan ana babanın ikiden fazla sayıda engelli çocuğa sahip olma ihtimali azalsa da sürmektedir. Aynı evde yaşayan engelli sayısının fazlalığı, akraba olan ebeveynlerin evlerinde daha fazladır.
- Doğumdan önce oransal olarak en fazla fark edilen engel türü görme engelidir.
- Engelli bireyin bakımında ailelerin birçoğu (%28) zorluk çekmediğini belirtmiştir. Bu göz ardı edilemeyecek bir fedakârlık örneğidir.
- Özellikle engellilik düzeyi yüksek bireylerin ailelerine mutlaka bakıcı, ev içerisinde düzenlemeler, asansör vb. konularda yaşamlarını kolaylaştıracak destekler sağlanması,

- Engelli bireyin misafirlğe gitme, sosyal hayatta olma gibi konularda geride durmasının en önemli nedeni “kendilerini rahat hissetmemeleri” şeklinde dile getirilmiştir. Bu sorunun çözümünde görev, engelli yakınlarından çok toplumun üzerindedir. Bilinçli, hoşgörölü, yardımsever bir bakış bu sorunun (ve muhtemelen farklı sorunların da) üstesinden gelebilir.
- Engelli bireylere yönelik tutum ve davranışların geliştirilmesi ve özellikle engellilerin bu konuda nasıl anlayışlı olmak gerektiği konularda yerel yönetimler, odalar, milli eğitim vb. kuruluşlar eğitim planlamaları düzenleyebilirler,
- Bahsedilen bilinçlenme başka bir boyutuyla, engelli ailelerinin engellilere yönelik sosyal, kültürel faaliyetlere katılımını da teşvik edecektir. Zira engellilere yönelik faaliyetlere ve engellilere yönelik STK'lara katılma oranı çok düşüktür. Üniversite mezunu olan ailelerde de katılıma oranı diğer eğitim durumlarına göre yüksekse de katılım göstermeyenlerin yanında çok düşük kalmaktadır.
- Yerel yönetimler, STK'lar engellilere yönelik kültürel faaliyetlere ağırlık verebilirler
- Engelli yakınları, çevrelerindeki kilerin kendilerini engellilik konusunda anlamadıklarını dile getirmişlerdir. Burada öne çıkan kavram “empati”dir.
- Özel rehabilitasyon merkezinden faydalanmayanlar en çok habersiz olduklarından bu hizmetten faydalanmadıklarını belirtmişlerdir.
- İletişim sorunu, birçok alanda kendini göstermektedir. Haberleşme, duyuru faaliyetleri yetersiz kalmaktadır.
- Engelliler derneği Şanlıurfa genelindeki engellilerin mutlaka veri tabanını oluşturması, CRM programı ile gelişmeler, etkinlikler ve organizasyonlar hakkında engellileri düzenli olarak bilgilendirmeler yapması çok etkili ve katma değerli olacaktır.
- Engellilerin toplu taşıma kullanmamasının önemli bir nedeni toplu taşıma araçlarının engel durumuna uygun olmamasıdır. Dışarı çıkanların çoğunlukla toplu taşımayı kullanıyor olması, kendilerinin bu sorunla gerçekten de karşılaşıyor olmalarını doğrudan niteliktedir.
- Engel derecesi yüksek olan engellilerin dışardaki ihtiyaçlarını belirli aralıklarda gidermeleri için belediyenin ya da engelliler derneğinin engellilere yönelik araç tahsis etmesi çok faydalı olacaktır.
- Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesiyle iletişimde zorluk yaşayanlar, en çok yetkililere ulaşamıyor olmaktan yakınmaktadır.

- Şanlıurfa belediyesi engellilere yönelik engel düzeyi düşük bir personeli belediye bünyesinde görevlendirerek özel bir hat sağlayarak bu hat üzerinden engelliler sorunlarını aktarır bu personel de bu sorunları yetkili birimlere doğru şekilde aktarmasını sağlayarak sorunlar daha kolay çözüme kavuşmuş olur. Engellilerde kendilerine hem değer verildiğini hem de ötekileştirilmedikleri hissederler.
- Katılımcıların büyük çoğunluğu herhangi bir yerden yardım almadıklarını belirtmişlerdir. Yardım alanlar arasında en yaygını engelli aylığıdır.
- Katılımcılar sosyokültürel faaliyetlere çok kayıtsız kaldığını ilgili sorulara oldukça az cevap vererek de göstermiştir.
- Gezi, spor, konferans, mesleki kurs faaliyetleri Karaköprü 'de ikamet eden katılımcılardan hiç gelmemişken tiyatro/sinema faaliyetlerini oransal olarak en çok Karaköprü 'de ikamet edenler talep etmişlerdir. Eyyübiye'de oransal olarak sırasıyla, gezi, spor faaliyetleri ve konserler en çok talep edilen sosyokültürel faaliyetler olmuştur. Haliliye'de dile getirilen ise sırasıyla gezi ve maddi yardımlardır.
- Belediyeden, kamu kurumlarından engelli yakınlarının en fazla beklediği hizmetler, sağlığa yöneliktir: Sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi, bakım hizmetlerinin iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılması, fiziksel çevreye dair düzenlemelerin yapılması.
- Engelli yakınlarının bu sıkıntılarında psikolojik olarak daha az etkilenmelerini sağlamak için düzenli aralıklarda eğitimler ve etkinlikler düzenlenmesi etkili olacaktır.
- Bütün engellilerin topluma kazandırılmaları ve kendi güçleri ile üretken olmalarını sağlamak için sertifikalı eğitimler düzenlenip meslek kuruluşlarının eğitim almış engellileri istihdam etmeleri konusunda bilgilendirmeler yapılması faydalı etkili olacaktır.

EK 1: ENGELLİ ARAŞTIRMASI SORU FORMU

İyi Günler sizi Çözüm araştırmadan arıyorum İsmim..... Engellilerin yaşadığı sorunları tespit etmek yaşanan sorunların giderilmesi için sizin de görüşlerini almak istiyoruz. Yardımlarınız için şimdiden çok teşekkür ederim.

S-1		Görmeyle ilgili ne tür sorunlar yaşıyorsunuz?	
Kaç yıldır Şanlıurfada ikamet ediyorsunuz?	K.1		
1 yıldan az	1	Her iki gözümde hiç görmemesi	1
1-3 yıl	2	Bir gözüm az diğer gözüm hiç görmemesi	2
4-7 yıl	3	Her iki gözümde az görmesi	3
7-10 yıl	4	Gece körlüğü (tavuk karası)	4
10 yıldan fazla	5	Şaşılık	5
		Renk körlüğü	6
		Diğer.....	
S-2	K.2	S-7	İşitmeyle ilgili ne tür sorunlar yaşıyorsunuz?
Şanlıurfa'da ikamet ediyor olmaktan memnun musunuz?		K.7	
Çok memnunum	1	Her iki kulağın hiç duymaması	1
Memnunum	2	Bir kulağım az diğerinin hiç duymaması	2
Kararsızım	3	Bir kulağım hiç duymaması	3
Memnun değilim	4	İşitme cihazı kullanan	4
Hiç memnun değilim	5	He iki kulağında az duyması	5
S-3	K.3		
Özür grubunuz nedir?			
Dil ve Konuşma	1	soru 4'cevaplanacak soru 5	
Ortopedik	2	cevaplanacak	

	Görme	3	soru 6 cevaplanacak	Diğer.....
	İşitme	4	soru 7 cevaplanacak	
	Zihinsel	5	soru 8 cevaplanacak	
	Diğer.....			
S-4	Dil ve Konuşma da ne tür sorunlar yaşıyorsunuz?			S-8
	K.4			Zihinsel olarak ne tür bir sorun yaşıyorsunuz? K.8
	Konuşamama	1		Mental retardasyon (Hafif, Orta, Ağır)
				1
				Down sendromu 2
				Epillepsi, otizm 3
				Diğer.....
	Ses bozukluğunun olması	2		S-9 Herhangi bir Sağlık Kurulu Raporunuz var mı?
	Gırtlakının alınması	3		Var sürekli 1
	Konuşmak için alet kullanması	4		Var Geçici 2
	Kekeme olması	5		Yok 3
	Afazi	6		
	Dil dudak damak çene yapısında bozukluk olması	7		S-10 Özür dereceniz nedir?
	Diğer.....			%20-39 arası 1
				%40-69 arası 2
				%70 ve Üzeri
S-5	Ortopedik olarak ne tür sorunlar yaşıyorsunuz?			S11
	K.5			Özürünüze yol açan nedenler nelerdir?
	Şekil bozukluğu	1		
	Organ yokluğu	2		
	Felç	3	Doğuştan 1	soru 12 cevaplanacak
	Spastik	4	Sonradan 2	soru13 cevaplanacak
	Serapral	5	Diğer.....	
	Fonksiyon(güç)kaybı	6		
	Diğer.....			
S-12	Doğuştan gelen ne tür rahatsızlığınız var mı?K.12			
	Genetik-Kalıtsal bozukluklar	1	Evet 1	→ devam ediniz
	Kan uyuşmazlığı	2	Hayır 2	→ soru 17'geçiniz
	Annenin Hamilelik sırasında kullandığı ilaçlar	3		

	4 Mesleğiniz? (işin türü) K.16	
Annenin geçirdiği hastalıklar	5 Ücretli, maaşlı, yevmiyeli	
Annenin hamileliğinde yetersiz beslenmesi	6 İşveren kendi hesabına	2
Akraba Evliliği	7 Ücretsiz aile işi	3
Oksijensiz kalma	8 İş arıyorum	4
Folikasit eksikliği	Çalışamayacak durumda ağır	
Özür nedeni Bilinmiyor	9 özürlü	5
Bilmiyorum	A Diğer.....	
Bilinmeyen rahatsızlık	B	
Diğer.....	C	
	D	

Sonradan ne tür rahatsızlığınız oldu?**S-13 K.13****s-17 Çalışmama nedeniniz nedir?**

Kaza	1	Emekli,Öğrenci, Ev işleri ile	1
Hastalık	2	meşkul, Yaşlı	2
İlaç kullanımı	3		
Zehirlenme	4	Özür nedeniyle kendisine iş verilmeyeceğini düşünüyor	4
Beslenme bozukluğu	5	Aile Çalışmasına izin vermiyor	5
Madde bağımlılığı	6	İş bulamıyorum	6
Ateşli hastalık	7	İletişim bozukluğu nedeniyle	7
Vakum(Doğum sırasında)	8	Yaşı küçük	8
Erken doğum	9	Engeli nedeniyle çalışmıyor	9
Stres	A	Çocuk nedeniyle çalışmıyor	A
Çocuk felci	B	Çekingen	B
Ameliyat esnasında	C	Diğer.....	
Yanlış tedavi	D		
Soğuk havale	E		
Bilmiyorum	G		
Bilinmeyen hastalık	F		
Diğer.....			

S-18 Mesleki eğitim aldınız mı? K.18

Evet 1 devam ediniz

Hayır 2 soru 20'ye geç

Mesleki eğitimi nereden aldınız**S-14 Kiminle yaşıyorsunuz?****K.14****S-19**

Anne		1	Belediye kursları	1
Baba	3	2	Halk eğitim	2

Anne-Baba			İŞKUR	3
Eş ile	5	4	Yaygın eğitim	4
Çocukları			Özgün eğitim	5
Yakınları		6	Çıracılık eğitimi	6
Bir kuruluş bakımında		7	Belirtmedi	7
Yalnız		8		
Diğer.....				

S-20 Mesleki eğitim almama nedeniniz nedir? K.20

İş bulmaya katkısı olacağını düşünmediğimden				1
Sağlık problemlerim nedeniyle				2
Yaşımın geçtiğini düşündüğümden		4		3
Mesleki eğitim almama nedenini belirtmedi				
Eğitimime devam ettiğimden				5
Ailesi dışarı çıkmasına izin vermediğinden				6
Uygun meslek edindirme hizmeti ve programı olmadığından				7
Diğer.....				

S-21 Çalıştığınız yada çalışabileceğiniz işte ihtiyaç duyduğunuz düzenlemeler, çalışma koşulları nelerin olmasını isterdiniz? K.21

Ağır fiziksel iş ve güç gerektirmeyen işlerde çalışmak				1
Yarı zamanlı işlerde çalışmak / çalışma saatlerinin düzenlenmesi				2
İş seyahatleri ve arazi çalışması olmayan işlerde çalışmak				3
Ulaşım için servis sağlanması				4
Fiziksel düzenlemelerin yapılması				5
Ev ortamında olan işlerde çalışmak				6
İşe uyum eğitiminin verilmesi/mesleki teknolojik destek verilmesi				7
Çalışma koşulları ile ilgili görüş bildirmedim				8
Çalışmayı Düşünmüyorum/Çalışamaz				9
Diğer.....				

S-22 Engellilere yönelik herhangi bir eğitim, konferans, seminer, sempozyum vb. etkinliklere katıldınız mı? K.22

Evet	1	→ soru 24'geçiniz
Hayır	2	→ devam edin

S-23 Engellilere yönelik herhangi bir eğitim, konferans, seminer, sempozyum vb. etkinliklere katılmadıysanız sebebi nedir? K.23

Yeterli zamanım olmadığı için		
Gereksiz bulduğum için		2

Bu konuda yeterli bilgiye sahip olmadığım için	3
Bu tür etkinliklerden haberdar olmadığım için	4
Hepsi	
Diğer.....	

S-24 Yaşamış olduğunuz ev ortamı içerisinde size kolaylık sağlaması açısından hangi düzenlemeler yapılmıştır? K.24

Rampalar	2	1
uygun tuvaletler		3
uygun asansörler		4
uygun tutamaklar		
sesli uyarıcılar		5
Uygun Çalışma Masası ve Koltuğu		6
Geniş Kapılar		7
Uygun Bilgisayar Programları		8
Diğer.....		

S-25 Aşağıdaki hizmetler ihtiyaç duyduğunuz oluyor mu? K.25

Bakım (Özel Bakım)	1
Bağımsız hareket edebilmek için yardım	2
Bağımsız hareket edebilmek için cihaz	3
Yaşadığım ortamın temizliğinin karşılanması	4
Günlük işler için yardım (Alışveriş, Fatura)	5
Rehberlik ve danışmanlık hizmetlerine	6

S-26 Size sayacağım bilgi ve iletişim araçlarından hangilerini kullanabiliyorsunuz.

K.26

Bilgisayar	1
Cep telefonu	2
Ev telefonu	3
İnternet	4

S-27 Toplumdan soyutlandığınızı düşünüyor musunuz?

K.27

Evet	1
Hayır	2

3

Fikrim yok

S-28 Özürlülere yönelik bir sivil toplum örgütüne üye misiniz?

K.28

Evet	1
Hayır	2
Evet ise (üye olduğunuz kurum).....	

S-29 Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden yardım alıyor musunuz?

	K.29	
Evet	1	→ soru 30 cevaplanacak
Hayır	2	→ soru 31 cevaplanacak

S-30 Yardım aldığınızı ifade ettiniz aldığınız yardımlarda her hangi bir sorunla karşılaşılıyor musunuz?

K.30

Yardım alırken karşılaşılan sorun.....

S-31 Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden Yardım almadığınızı ifade ettiniz neden yardım almıyorsunuz?

K.31

Nedeni.....

S-32 Kamu kurum ve kuruluşlardan sizin için yapmasını istediğiniz ve beklentilerinize cevap verecek olgular nelerdir?

K.32

Sosyal yardım ve desteklerin artırılması	1
Eğitim olanaklarının artırılması	2
Sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi	3
Fiziksel çevre ve ulaşım imkanlarında düzenlemeler yapılması	4
Bakım hizmetlerinin iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılması	5
Hiçbir beklentim yok	6
Diğer.....	

S-33 Yaşadığınız en Önemli sorunlar nelerdir?(Başka,başka)

K.33

Yazınız.....

Yazınız.....

S-34 Sokak ve caddelerde Engelimden dolayı zorluklarla karşılaşıyorum?

K.34

Evet	1	
Hayır	3	2
Bazen		
Cevap yok	4	

S-35

Ulaşımında kendi başınıza toplu taşıma araçlarını kullanıyorsunuzuz?**K.35**

Evet	1	→	devam ediniz
Hayır	2	→	soru 37'ye geçiniz

S-36 Ulaşımında kendi başınıza toplu taşıma araçlarını kullanırken ne tür sorunlar yaşıyorsunuzuz?**K.36**

Kendi başıma kullanamıyorum		1
Özel araç kullanıyorum	3	2
Toplu taşıma araçları güvenli değil		
Kullanırken güçlük çekiyorum		4
Toplu taşıma araçları özürlü kullanımına uygun değil		5
Diğer.....		

S-37 Dışarıda herhangi bir işiniz olduğunda ulaşım ihtiyacınızı nasıl karşılıyorsunuzuz?**K.37**

Belediye araçları (otobüs,vs)		1
Bisiklet, Motosiklet		2
Minibüs	4	3
Komşu aracı ile		
Şahsi aracım		5
Yaya olarak		6
Diğer.....		

S-38 Hastane sağlık ocağı ve benzeri hizmet alırken ne tür sorunlar yaşıyorsunuzuz?**K.38**

Hastanelerde işlerimi takip etmede başka birine ihtiyacım oluyor		1
Sağlık çalışanları ile yeterli iletişim kuramıyorum		2
Sağlık kurumuna giderken ulaşımında engellerin olması		3
Hastane binaları yeterli konfora ve hareket alanına sahip değil		4
Sıra beklemede sıkıntı çıkıyor		5
Sorun yok		6
Diğer.....		

S-39 Şanlıurfa belediyesinin en çok hangi hizmeti vermesini isterdiniz?**K.39**

Sağlık hizmeti desteği	1	9	
Sosyal kültürel ve sportif faaliyetler	2	Cihaz, protez desteği	A
Engellilere uygun belediye tesisleri	3	Toplu taşıma indirim	B
Mesleki ve sosyal	4	Cevap yok	C
Kullanıyorum			
Kullanamıyorum			

rehabilitasyon
hizmetleri

Rehberlik ve danışmanlık hizmeti	5	İşaret dilini bilen personel	D
Su ücreti indirimi	6	Diğer.....	
Alışveriş fatura yatırma vb destekler	7		
Özürlü aracı ile taşıma hizmeti	8		

S-40 Şanlıurfa belediyesi sizin için ne tür bir eğitim kursu açsa katılırsınız?

K.40

Kişisel beceri	1	2
Kültür	3	
İletişim	4	
Sağlık		
Temel haklar	5	
Kadın ve çocuk	6	
Mesleki eğitim	7	
Spor	8	
Stres yönetimi	9	
Diğer.....		

S-41 Şanlıurfa belediyesinin hangi sosyal kültürel faaliyetleri yapmasını istediniz?

K.41

İstedığınız sosyal kültürel faaliyetler.....

S-42 Şanlıurfa belediyesi ile olan ilişkilerinizde her hangi bir iletişim zorluğu yaşadınız mı?

K.42

Yaşadığınız iletişim zorluğu.....

S-43 Görüşülen kişinin Cinsiyet?

K.43

Kadın	1
Erkek	2

S-44 İkamet ettiğiniz ilçe?

K.44

Haliliye	
Karaköprü	2
Eyyübiye	3

S-45 Görüşülen kişinin yaşı?

K.45

15-24	1
25-34	2
35-44	3
45-54	4
55 ve üzeri	

S-47 Mesleğiniz?

K.47

Memur	1
İşçi	2
Esnaf	3
1 Ev hanımı	4
Çiftçi	5
Sanayici	6
Öğrenci	7
Serbest (Av.Mimar,Müh)	8
Emekli	9
İşsiz	A
Diğer.....	

S-48 Aylık net geliriniz ne kadardır?
100-750 TL

			750-2000
			TL
			2001
			TL+
S-46 Görüşülen kişinin eğitim durumu?	K.46		S-49 Medeni Haliniz?
Okul bitirmemiş	1	2	Evli
İlkokul			Dul eşi ölmüş
Orta okul	3		Dul boşanmış
Lise	4		Ayrı
üniversite	5		yaşıyor
			Bekar
			S-50 Görüşülen Kişinin
			Adı soyadı
			Ev Telefonu
			Cep Telefonu
			E posta

EK 2: ENGELLİ YAKINLARI ARAŞTIRMASI SORU FORMU

Engelli bireylerin ailelerinin toplumsal hayatta yaşadıkları zorlukların tespit edilmesi için bir çalışma yapmaktayız. Bu araştırma kapsamında sizin de görüş, düşünce ve önerilerinizi almak istiyoruz. Anket sonuçlarından elde edilecek bilgiler hiçbir şekilde firma bazında üçüncü şahıslarla paylaşılmayacaktır. Araştırmaya katıldığınız için çok teşekkür ederiz.

S-1 Kaç yıldır Şanlıurfa'da ikamet ediyorsunuz? K.1		S-8 Görüşülen velinin engelli ile bağı nedir? K.8	
1-Bir yıldan az	1	Annesi	1
1-3 yıl	2	Babası	2
4-7 yıl	3	Eşi	3
7-10 yıl	4	Kardeşi	4
10 yıldan fazla	5	Amca,Hala,Dayı,Teyze	5
S-2 Şanlıurfa' da ikamet ediyor olmaktan memnun musunuz? K.2		Oğlu,Kızı	6
Çok memnunum	1	S-9 Engelli bireyin cinsiyeti nedir? K.9	
Biraz memnunum	2	Kadın	1
Hiç memnun değilim	3	Erkek	2
S-3 Hane halkı sayınız K.3		S-10 Eşinizle akrabalık bağınız var mı? K.10	
Yazınız.....		Evet var	1
S-4 Hanede çalışan kişi sayısı K.4		Hayır yok	2
Yazınız.....		S-11 Engelli bireyin engel durumunun	

S-5 Evinizde kaç engelli bulunmaktadır.

	K.5
1 engelli	1
2 engelli	2
3 engelli	3
4 engelli	4
5 engelli	5

S-6 Engelli bireyinizin engel türü nedir?

Dil ve konuşma	K.6
Ortopedik	1
Görme	2
İşitme	3
Zihinsel	4
Diğer.....	

ne zaman fark ettiniz?

K.11	
Doğum öncesinde	1
Doğum sırasında	2
Doğumdan sonra	3

S-12 Engelli bireyinizde bakım esnasında en çok zorlandığınız durum hangisidir? K.12

K.12	
Getirirken	1
Temizlik yaparken	2
Giydirirken	3
Hepsi	4
Zorluk çekmiyorum	5
Diğer.....	

S-7 Engelli bireyinizin yaşı kaçtır?

	K.7
0-6 yaş arası	1
7-12 yaş arası	2
13-18 yaş arası	3
19-24 yaş arası	4
25 ve üzeri	5

S-13**Komşu yada akraba ziyaretlerine engellinizle birlikte gidiyor musunuz? K.13**

Evet	1	→ soru 15'geçiniz
Hayır	2	→ devam ediniz

S-14 Komşu yada akraba ziyaretlerine engellinizle birlikte gitmiyorsanız sebebi nedir? K.14

Engelli bireyin bulunduğu ortama zarar vermesi	1
Engelli bireyin kendini rahat hissetmemesi	2
Engelli bireyi götürdüğüm ortamdaki insanların kendilerini rahat hissetmemesi	3
Bulduğum ortamda engelli birey ile alay edilmesi	4
Hepsi	5
Diğer.....	

S-15 Çevrenizdekilerin engellilik konusunda sizi anlayabileceklerini düşünüyor musunuz? K.15

Evet	1	→ soru 17'e geçiniz
Hayır	2	→ devam ediniz

S-16 Çevrenizdekilerin engellilik konusunda sizi anlayamadıklarını düşünüyorsanız bunların sebepleri nedir? K.16

Engelli olmayı hor görmeleri	1
Engellilik hakkında yeterli bilgiye sahip olmamaları	2
Kendilerini engelli ailesi yerine koyamamaları	3
Engellinin ailele ve çevreye rahatsızlık verdiklerini düşünmeleri	4
Hepsi	5

Diğer.....

S-17 Engellilere yönelik herhangi bir eğitim , konferans, sempozyum vb. etkinliklere katıldınız mı?**K.17**

Evet	1	→	soru 19'a geçiniz
Hayır	2	→	devam ediniz

S-18 Engellilere yönelik herhangi bir eğitim , konferans, sempozyum vb. etkinliklere katılmadıysanız sebebi nedir?**K.18**

Yeterli zamanım olmadığı için	1
Gereksiz bulduğum için	2
Bu konuda yeterli bilgiye sahip olmadığım için	3
Bu tür etkinliklerden haberdar olmadığım için	4
Hepsi	5
Diğer.....	

S-19 Engellilere yönelik herhangi bir sivil toplum örgütüne üye misiniz?**K.19**

Evet	1	→	soru 21' geçiniz
Hayır	2	→	devam ediniz

S-20 Engellilere yönelik herhangi bir sivil toplum örgütüne üye değilseniz sebebi nedir?**K.20**

Kuruluş amacına yönelik çalışmaların yetersiz olması	1
Faydalı olmadığını düşündüğüm için	2
Yeterli zaman ayıramadığım için	3
Bu tür sivil toplum örgütleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığım için	4
Hepsi	5
Diğer.....	

S-21 Özel rehabilitasyon merkezinden yararlanıyor musunuz?**K.21**

Evet	1	→	soru 23'e geçiniz
Hayır	2	→	devam ediniz

S-22 Özel rehabilitasyon merkezinden yararlanmıyorsanız sebebi nedir?**K.22**

Verilen rehabilitasyon hizmetinin yetersiz olması	1
Ticari amaç güdülmesi	2
Ailelere yönelik danışmanlık hizmetlerinin yetersizliği	3
Hizmet veren personelin yetersizliği	4
Hepsi	5
Diğer.....	

S-23 Engelli bireyinizin gittiği rehabilitasyon merkezinin türü nedir?**K.23**

Özel eğitim okulu	1
Gündüzlü rehabilitasyon ve aile danışma merkezi	2
Yatılı rehabilitasyon merkezi	3

Diğer.....

S-24 Size sayacağım iletişim araçlarından hangilerini kullanıyorsunuz?

K.24

Bilgisayar	1
Cep telefonu	2
Ev telefonu	3
İnternet	4

Diğer.....

S-25 Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden yardım alıyor musunuz? Alıyorsanız ne tür yardım alıyorsunuz

K.25

Hayır almıyorum	1
Aynı yardım	2
Nakdi yardım	3
Medikal yardım	4
Yiyecek yardımı	5
Özel	6

Diğer.....

S-26 Belediye aile rehberliği ve danışmanlık hizmeti sunsa yararlanmak ister misiniz?

K.26

Evet	1
Hayır	2
İhtiyaç duymuyorum	3

S-27 Herhangi bir resmi kurumdan sosyal yardım alıyor musunuz?

K.27

Özürlü aylığı	1
SYDGM'den aynı ve nakdi yardım	2
SHCEK'den aynı ve nakdi yardım	3
Belediyeden aynı ve nakdi yardım	4
Vakıf ve derneklerden	5
Komşu ve yakınardan	6
Hayır almıyorum	7

Diğer.....

S-28 Kamu kurum ve kuruluşlardan sizin için yapmasını istediğiniz ve beklentilerinize cevap verecek olgular nelerdir?

K.28

Sosyal yardım ve desteklerin artırılması	1
Eğitim olanaklarının artırılması	2
Sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi	3
Fiziksel çevre ve ulaşım olanakları ile ilgili düzenlemeler yapılması	4
Bakım hizmetlerinin iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılması	5

Hiçbir beklentim yok

6

Diğer.....

S-29 Engelli bireyiniz dışarıda herhangi bir işi olduğunda ulaşım ihtiyacını nasıl karşılıyor?**K.29**

Belediye araçları(otobüs vs.)	1
Bisiklet, motosiklet	2
Minibüs	3
Komşu aracıyla	4
Şahsi aracım	5
Yaya olarak	6
Diğer.....	

S30 Engelli bireyiniz ulaşımında kendi başına toplu taşıma araçlarını kullanıyor mu?**K.30**

Evet Kullanıyor	1	→ soru 32'ye geçiniz
Hayır kullanmıyor	2	→ devam ediniz

S-31 Engelli bireyiniz ulaşımında kendi başına toplu taşıma araçlarını kullanamıyorsa nedeni nedir?**K.31**

Özel araç kullanıyor	1
Refakatçi olmadan dışarı çıkamıyor	2
Toplu taşıma araçları özür durumuna uygun değil	3
Diğer.....	

S-32 Engelli bireyinizin hastane sağlık ocağı ve benzeri yerden hizmet alımında ne tür sorunlar yaşıyorsunuz?**K.32**

Hastanede işlerini takip etmede başka birine ihtiyaç oluyor	1
Sağlık çalışanı ile yeterli iletişim kuramıyor	2
Sağlık kurumuna giderken ulaşımında engellerin olması	3
Sağlık personeli sağlık problemiyle ilgili yeterli bilgi vermiyor	4
Hastane binaları yeterli konfora ve hareket alanına sahip değil	5
Diğer.....	

S-33 Engelli bireyiniz sokak ve caddelerde engelinden dolayı zorluklarla karşılaşılıyor mu?**K.33**

Hiçbir zaman	1
Ara sıra	2
Bazen	3
Oldukça sık	

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinin hangi hizmetleri vermesini**S-34 istersiniz?****K.34**

Sağlık hizmeti desteği	1
Su ücreti indirimi	2

Engellilere uygun belediye tesisleri	3
Toplu taşımada indirim	4
Alışveriş fatura yatırma vb. destekler	5
Rehberlik ve danışmanlık hizmeti	6
Ev temizlik yardımı	7
Mesleki ve sosyal rehabilitasyon hizmetleri	8
Evde bakım desteği	9
Sosyal kültürel ve sportif faaliyetler	A
Özürü aracıyla taşıma hizmeti	B
Cihaz parası desteği	C
Diğer.....	

S-35 Belediyeler sizin için ne tür bir eğitim kursu açsa katılırsınız?**K.35**

Kişisel beceri	1
Kültür	2
İletişim	3
Sağlık	4
Temel haklar	5
Kadın ve çocuk	6
Mesleki eğitim	7
Spor	8
Stres yönetimi	9
Diğer.....	

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi tarafından engelli bakım evlerinin yapılmasını gerekli görüyor**S-36 musunuz?****K.36**

Evet	1
Hayır	2

S-37 Sizin yokluğunuzda engelli bireyinizin bakımını kimlerin ya da hangi kurum ve kuruluşların üstlenmesini istersiniz? K.37

Akraba	1
Özel bakım evleri	2
Belediye bakım evleri	3
Gönüllü kuruluşlar	4
SHÇEK bakım evleri	5
Diğer.....	

S-38 Şanlıurfa belediyesinin hangi sosyokültürel faaliyetleri yapmasını istersiniz? K.38

YAZINIZ.....

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi ile olan ilişkilerinizde herhangi bir iletişim zorluğu yaşadınız**S-39 mı?****K.39**

Hayır Yaşamadım	1
Evet Yaşadım	2 (yaşanan sorunu yazınız).....

S-40 Görüşülen kişinin cinsiyeti**K.40**

Erkek	1
Kadın	2

S-41 Hangi ilçede ikamet ediyorsunuz? K.41**S-45 Hane halkı reisinin aylık geliri? K.45**

100-750 TL	1
750-2000 TL	2
2001 TL üstü	3

S-46 Görüşülen kişinin medeni hali?

